

VIITASAARI

**Tilinpäätös ja toimintakertomus
tilikaudelta 2023**

Sisällys

1	Toimintakertomus.....	3
1.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	3
1.1.1	Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
1.1.2	Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
1.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	8
1.1.4	Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	9
1.1.5	Kaupungin henkilöstö.....	9
1.1.6	Ympäristöasiat.....	10
1.1.7	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	11
1.1.8	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	12
1.2	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen.....	16
1.3	Tilikauden tulos ja toiminnan rahoitus.....	17
1.4	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	21
1.5	Kokonaistulot ja -menot.....	24
1.6	Konsernin toiminta ja talous.....	25
1.6.1	Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt.....	25
1.6.2	Konsernin toiminnan ohjaus.....	26
1.6.3	Olennaiset konsemmia koskevat tapahtumat.....	27
1.6.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	28
1.6.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	28
1.6.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	29
1.7	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainotus.....	33
2	Talousarvion toteutuminen.....	34
2.1	Tavoitteiden toteutuminen.....	34
2.2	Käyttötalouden toteutuminen.....	44
2.2.1	Kaupunginhallituksen toimiala.....	44
2.2.2	Sivistystoimen toimiala.....	57
2.2.3	Tekninen toimiala.....	74
2.2.4	Ympäristötoimi.....	86
2.3	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	89
2.4	Investointien toteutuminen.....	91
2.5	Rahoitusosan toteutuminen.....	93
3	Tilinpäätöslaskelmat.....	94
3.1	Tuloslaskelma.....	94
3.2	Rahoituslaskelma.....	95
3.3	Tase.....	96
3.4	Konsernitilinpäätöksen laskelmat.....	98
4	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	101
5	Luettelot ja selvitykset.....	116
6	Allekirjoitukset ja merkinnät.....	117

Tilinpäätöksen laadinnasta

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain (410/2015), kirjanpitolain (1336/1997) ja kuntalain 112 § § momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen tarkempia säännöksiä. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja säännösten soveltamisesta.

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset seikat on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Tilinpäätös vuosi 2023 jää suomalaisille kunnille mieleen historiallisena vuotena, jolloin hyvinvointialueet aloittivat Suomessa toimintansa. Meille Viitasaarella vuosi 2023 jää mieleen myös viimeisenä Wiitaunionin yhteistoimintavuotena. Suuria muutoksia, lyhyessä ajassa.

Verohäntiä ja muuttuvia valtionosuuksia

Sote-uudistus muutti merkittävästi sekä kuntien menoja että tuloja vuonna 2023. Kunnat tekivät viime vuonna ennätysvahvan vuosikatteen ja tilikauden tuloksen, niin myös Viitasaaren kaupunki. Vuosikattemme oli vuonna 2023 huima 6,308 miljoonaa euroa. Tilikauden tuloksemme oli reilusti ylijäämäinen, ollen 2,715 miljoonaa euroa.

Vuodet eivät kuitenkaan ole veljeksiä, eivätkä soten tuomat taloudelliset muutokset pysyviä. Konkreettinen esimerkki tulomuutoksesta on Viitasaaren valtionosuusvertailu vuosien 2023 ja 2024 välillä. Vuonna 2024 saamme yli kaksi miljoonaa euroa vähemmän valtionosuuksia kuin vuonna 2023. Tämä haastoi vuoden 2024 talousarvion laadintaa, positiivisesta tilikaudesta 2023 huolimatta.

Kertaluonteiset erät paransivat vuonna 2023 suomalaisten kuntien verorahoitusta miljardeilla euroilla. Näiden lisäksi "verohännät" täydensivät entisestään kuntien verotuloja. Tulokseen vaikuttivat myös takaisinperittävien valtionosuuksien positiivinen tulosvaikutus, joka ylsi peräti 0,5 miljardiin euroon. Ilman kertaluonteisia eriä olisi suomalaisten kuntien tilinpäätöskausi 2023 ollut lievästi negatiivinen ja vuosikate romahtanut.

Pikkasen vauhdikkaampi vuosi 2023

Entäpä sitten vuosi 2023 toiminnan näkökulmasta?

Vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla toteutettiin avainhenkilörekrytointeja; talous- ja tietohallintojohtajan sekä kaupunginjohtajan virat täytettiin keväällä 2023 ja Sallan kanssa pääsimmekin hyppäämään liikkuvaan junaan alkukesästä.

Henkilöstömme on vertaansa vailla. Wiitaunionin purkamisen valmistelu sekä kolmen ulkoistusprojektin valmistelu pitivät vuonna 2023 huolen siitä, että työt eivät kenelläkään loppuneet vahingossakaan kesken.

Uudistimme syksyn aikana myös kaupunkiorganisaation rakennetta siten, että se vastaa entistä paremmin tulevaisuuden kaupungin tehtäväkenttään sekä toiminnan tavoitteisiin. Pohjoinen Keski-Suomi järjestäytyi yhteiseksi työllisyysalueeksi tulevaan TE-uudistukseen liittyen. Haimme – ja

saimme merkittäviä hankerahoituksia esimerkiksi Logistiikkakeskus Wiilon infrahankkeeseen, vesistömatkailuhankkeeseen sekä täyden hankerahoituksen kahdeksan kunnan yhteiseen ilmasto-suunnitelmatyöhön. Kävimme aktiivista keskustelua tuulivoimasta, otimme käyttöön uuden pyörätien, uudistimme leikkipuistoja ja vietimme Valon Viitasaarta Huopanankosken mystisessä syysillassa. Teimme kaupunkina paljon asioita; pieniä ja suuria, mutta sellaisia, että niillä on vaikutus kaupunkilaisten arkeen, joko nyt tai pidemmällä aikavälillä. Vuoden aikana kaupunginhallitus päätti yli 300 asiaa.

Tätä kirjoittaessani takanani on reilut yhdeksän kuukautta kaupunginjohtajan virassa. Aika on mennyt hurjaa vauhtia ja olen viihtynyt erittäin hyvin. Mutta mikäpä tässä on viihtyessä. Kiitos arvokkaasta työstä ja hienosta vuodesta 2023 koko henkilöstölle, luottamushenkilöille ja sidosryhmille. Jatketaan yhdessä kohti uusia tavoitteita, yhdessä kaupunkimme parhaaksi!

Viitasaarella 5.3.2024

Helena Vuopionperä-Kovanen

Kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Viitasaaren kaupunginvaltuusto ja Pihtiputaan kunnanvaltuusto päättivät kesäkuussa 2022 irtisanoa Viitasaaren kaupungin ja Pihtiputaan kunnan yhteistyösopimuksen siten, että sopimuksen mukainen kuntien yhteistoiminta päättyy 1.1.2024 lukien. Samalla valtuustot totesivat, että yhteisten viranhaltijoiden ja henkilöstön siirtyminen peruskuntiin tapahtuu liikkeenluovutusperiaatteiden mukaisesti 1.1.2024.

Vuonna 2023 Wiitaunionin purkamisen valmistelua tehtiin tiiviisti. Kaupunginhallitus päätti vuoden 2022 lopussa ja vuoden 2023 alussa siitä, että vuoden 2024 alusta alkaen kaupungin henkilöstöhallinto, kirjanpito sekä IT-ympäristö ulkoistetaan. Toimijoiksi henkilöstöhallinnon ja kirjanpidon osalta valikoitui Monetra Keski-Suomi Oy ja IT-ympäristön osalta Kuntien Tiera Oy. Muutokset edellyttivät pitkiä käyttöönottoprosesseja ja vaativat paljon henkilöstöresursseja. Wiitaunionin purkautumiseen ja etenkin siihen liittyvien ulkoistusprojektien täytäntöönpanoon oli varauduttu merkittäväällä määrärahalla. Toteuma tilikaudelta 2023 jäi kuitenkin alle 60 prosenttiin, mutta on selvää, että osa kuluista kirjautuu vasta vuoden 2024 toteumiin.

Kevään 2023 kuluessa Viitasaarelle palkattiin oma talous- ja tietohallintojohtaja sekä aluelukion purkuun liittyen oma lukion rehtori, jotka molemmat aloittivat toukokuussa 2023. Näiden lisäksi rekrytointeja tehtiin sivistys- ja hyvinvointipalveluissa; vuoden aikana palkattiin uusi sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualuejohtaja, uusi päiväkodinjohtaja, hyvinvointikoordinaattori sekä varhaiskasvatusjohtaja. Näiden rekrytointien taustalla oli osittain se, että tukipalveluiden sekä sivistystoimen ollessa Pihtiputaan vastuulla, jäi tehtäviä hoitanut henkilöstö vuodenvaihteessa Pihtiputaan kunnan työntekijöiksi /viranhaltijoiksi.

Loppuvuodesta 2023 rekrytoitiin myös viransijainen ympäristöjohtajan tehtävään sekä käynnistettiin teknisen johtajan eli elinympäristön- ja asumisen palvelualuejohtajan rekrytointi, aiemman viranhaltijan siirtyessä kaupungin sataprosenttiseen tytäryhtiön. Wiitaseudun Yrityspalvelut Oy:n toimitusjohtajaksi.

Viitasaaren kaupunginjohtajana toiminut Janne Kinnunen siirtyi uusiin tehtäviin vuoden 2022 lopulla. Kaupunginjohtajan virkaa hoidettiin kevään 2023 ajan sisäisin virkajärjestelyin siten, että vt. kaupunginjohtajana toimi kaupunginsihteerä Tiina Honkanen. Uuden kaupunginjohtajan rekrytointiprosessi saatiin loppuun maaliskuussa 2023 ja uusi kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovainen aloitti kesäkuussa 2023.

Wiitaunionin yhteinen johtoryhmä toimi vuoden 2023 loppuun, mutta sen ohessa molemmat kunnat perustivat omat johtoryhmänsä, jotka johtivat operatiivisen toiminnan osalta purkautumisen valmistelua. Viitasaaren johtoryhmä kokoontuu viikoittain ja johtavien viranhaltijoiden lisäksi siihen osallistuvat konserniyhtiöiden toimitusjohtajat sekä viestintäsuunnittelija.

Muutokseen valmistauduttiin myös luottamushenkilöorganisaation näkökulmasta. Kaupunginvaltuusto perusti loppukevästä 2023 suunnittelulautakunnat valmistelemaan Wiitaunionin jälkeistä aikaa. Sivistys- ja hyvinvoinnin suunnittelulautakunnan tehtävänä syksyn 2023 aikana oli tukea uuden organisaation rakentamista sekä valmistella tulevaa talousarviota, samoin elinympäristön- ja

asumisen suunnittelulautakunnan. Suunnittelulautakunnilla ei ollut vuoden 2023 aikana täyttä lautakunnan toimivaltaa, vaan ne toimivat ohjaavina toimieliminä. Varsinaisesta päätöksenteosta vastasivat vuoden 2023 loppuun yhteislautakunnat. Suunnittelulautakunnat muuttuivat varsinaisiksi lautakunniksi vuoden 2024 alusta.

Alkusyösyn aikana kaupunginvaltuusto päätti päivitetystä organisaatorakenteesta, jonka myötä kaupungin roolia palveluorganisaationa korostettiin. Toimialat muuttuivat palvelualueiksi ja palvelualueiden vastuita päivitettiin vastamaan entistä paremmin soten jälkeisen kaupungin tehtäviä sekä tulevaisuuden elinvoimatarpeita. Toimialajohtajat muuttuivat palvelualuejohtajiksi vuoden 2024 alusta.

Viitasaaren kaupunki toimii edelleen isäntäkuntana ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan yhteistoiminta-alueelle, johon Viitasaaren kaupungin lisäksi kuuluvat Pihlputaan, Kannonkosken, Karstulan, Kinnulan, Kivijärven ja Kyyjärven kunnat sekä Saarijärven kaupunki. Ympäristölautakunnassa on edustus kaikista yhteistoiminta-alueen kunnista, eikä siihen tullut muutoksia Wiitaunionin purkautumisen myötä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto 1.6.2023 -31.5.2025

Puheenjohtaja Sisko Linna (SDP)

I varapuheenjohtaja Elina Mäkinen (KESK)

II varapuheenjohtaja Hannu Suni (KD)

Kaupunginhallituksen kokoonpano vuonna 2023

Tehtävä

Puheenjohtaja: Pirjo Grönholm-Paananen (KESK)

Varapuheenjohtaja: Hilma Vepsäläinen (SDP)

Jäsen: Tuija Tuikkanen (KESK)

Jäsen: Jussi Kananen (KESK)

Jäsen: Seppo Kauppinen (KESK)

Jäsen: Ilpo Manninen (PS)

Jäsen: Risto Rossi (SDP)

Jäsen: Teuvo Ruuhi (KOK)

Jäsen: Outi Vornanen (SDP)

Varajäsen

Anu Paananen (KESK)

Leena Niskanen (SDP)

Seppo Pietiläinen (KESK)

Leila Haiko (KESK)

Jorma Kekkonen (KESK)

Mika Heinonen (PS)

Mauno Niskanen (SDP)

Mervi Rihto (KOK)

Veikko Lindlöf (SDP)

Vuonna 2023 tilivelvollisia toimielimiä ja viranhaltijoita olivat:

Kaupunginhallitus, esittelijä: vt. kaupunginjohtaja Tiina Honkanen (30.5.2023 saakka), kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, (1.6.2023 alkaen).

Sivistyslautakunta (yhteislautakunta), esittelijä: sivistystoimen toimialajohtaja Niina Rautanen (ajalla 1.1.-30.6.2023 vs. sivistystoimen toimialajohtaja Miia Kuusela).

Tekninen lautakunta (yhteislautakunta), esittelijä: tekninen johtaja Juho Tenhunen.

Ympäristölautakunta (yhteislautakunta), esittelijä: ympäristötoimen toimialajohtaja Sari Flyktman.

Muut tilivelvolliset viranhaltijat: talousjohtaja Ari-Jukka Käsmä, henkilöstöjohtaja Katri Lehti.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön taloudellisessa katsauksessa joulukuussa 2023 todettiin, että Suomen taloudellinen tilanne oli alkuvuonna ennakoarvioita heikompi ja tuotanto väheni vuoden mittaan selvästi. Bruttokansantuotteen arveltiin supistuvan 0,5 prosenttia. Heikoin tilanne on rakentamisessa, mutta myös palvelujen hyvä kasvu on pysähtynyt. Käännettä kasvuun kuitenkin odotetaan, ja siihen vetoapua maailmankaupan kasvusta.

Inflaatio on hidastunut nopeasti vuoden 2023 aikana. Sen odotetaan olevan vuonna 2024 keskimäärin enää 2 prosenttia, pääsyyinä energian hintojen lasku. Inflaation hidastumisen myötä myös korot kääntyvät laskuun, mikä piristää asuntomarkkinoita ja rakentamista.

Tuotannon laskun myötä työvoiman kysyntä vähenee ja työllisten määrä kääntyy laskuun. Vuonna 2024 työllisyys vähenee tilapäisesti ja työllisyysaste laskee. Arvion mukaan työtuntien määrä supistuu enemmän kuin työllisyyden, koska yritykset vastaavat heikkoon työvoiman kysyntään pääosin lomautuksin sekä muihin työvoimajoustoihin turvautumalla mieluummin kuin irtisanomisin.

Heikko talouskehitys pitää julkisyhteisöjen alijäämät syvinä. Hyvinvointialueet suunnittelevat noin 0,3 miljardin euron sopeutustoimia. Myös kuntahallinnon ennustetaan olevan lähivuodet alijäämäinen. Valtion ja paikallishallinnon alijäämien sekä hitaan talouskasvun seurauksena velkasuhde jatkaa kasvuaan eikä ole kääntymässä laskuun näköpiirissä olevalla talouden kehityksellä.

Kuntatalouden näkymä on sote-uudistuksen jälkimainingeissa vielä epäselvä erityisesti valtionosuusjärjestelmän muutosten vuoksi. Marraskuussa 2023 Valtiovarainministeriö ilmoitti muutoksista kuntakohtaisiin valtionosuuslaskelmiin, vuoden 2022 verotuksen valmistuttua. Laskelmapäivityksessä kasvaneiden sote-kustannusten ja lopullisten verotietojen perusteella kuntien valtionosuuksien määrä on vähenemässä merkittävästi aikaisemmin arvioidusta vuodesta 2025 alkaen.

Tulevien vuosien valtionosuusennusteet ovat haasteellisia ja edellyttävät menojen tasapainotusta suhteessa heikentyvään tulo-rahoitukseen. Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen valmistelu on aloitettu elokuussa 2023.

Lähde:

Valtiovarainministeriö: Taloudellinen katsaus, talvi 2023. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-452-3>

Valtiovarainministeriö: tiedote 23.11.2023 <https://vm.fi/-/kuntakohtaiset-sote-rahoituslaskelmat-seka-valtionosuuslaskelmat-on-julkaistu>

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupunkikonserni oli vuoden 2023 alussa hyvin toisenlainen kuin vuoden 2022 lopussa. Perusturva tukipalveluineen siirtyi vuodenvaihteessa kaupungilta Keski-Suomen hyvinvointialueelle, ja palvelujen ostot Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä ja Keski-Suomen pelastuslaitokselta päättyivät. Kaupungin osuus sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä poistui konsernikokonaisuudesta. Sote-uudistus pienensi kaupungin konsernitasetta yhteensä 25,684 milj. eurolla. Samalla konsernin lainakanta puolittui.

Sote-uudistus muutti myös kaupungin tulorahoituksen rakenteen. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentti laski, kun hyvinvointialueiden rahoitukseen napattiin kaikilta tasaisesti 12,64 prosenttiyksikköä. Samalla peruspalvelujen valtionosuuksista lähti sote-menoja vastaava osuus valtionosuuksista. Aiempaa suurempi osuus kaupungin toiminnasta rahoitetaan nyt verotuloilla.

Historiallinen muutos heijastui talouden suunnitteluun ja seurantaan. Kaupungin talousarviota vuodelle 2023 on syksyllä 2022 valmisteltu yhtäaikaaisesti sote-muutoksen kanssa ja silloin käytävissä olleilla tiedoilla. Osa muutosvaikutuksista täsmentyi vasta vuoden 2023 aikana ja täsmentymättömiä asioita esim. valtionosuuksissa oli vielä seuraavan vuoden 2024 talousarviovalmistelusakin. Viimeistään tilinpäätösvaiheessa on voinut todeta, että uudenlaisen kunnan ensimmäisenä toimintavuonna monet taloustiedot ja tunnusluvut eivät ole vertailukelpoisia entiseen.

1.1.5 Kaupungin henkilöstö

Viitasaaren kaupungin henkilöstömäärä väheni merkittävästi vuoden 2023 alkaessa, kun perusturvan ja osa teknisen toimen henkilöstöstä siirtyi liikkeenluovutuksella Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelukseen. Muutoksen vuoksi henkilöstöä koskevat tilinpäätöstiedot ja tunnusluvut muuttuivat merkittävästi.

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2023 oli 283 henkilöä, mikä oli 60 % edellistä vuodenvaihdetta vähemmän. Palkkoja ja palkkioita henkilösivukuluineen maksettiin tilikaudella 13.708.929 euroa, mikä oli 61,5 % edellisvuotta vähemmän. Myös sairauspoissaolojen määrä väheni merkittävästi: vuonna 2023 sairauspoissaolopäiviä henkilöä kohden oli 9,9 pv/hlö, kun edellisvuonna samainen luku oli 14,1 pv/hlö.

Kaupungin henkilöstöä koskevat muut tiedot esitetään erillisenä henkilöstökertomuksena, joka saatetaan valtuuston käsiteltäväksi samanaikaisesti tilinpäätöksen kanssa.

1.1.6 Ympäristöasiat

Viitasaari liittyi Hinku-kunnaksi kaupunginvaltuuston päätöksellä lokakuussa 2022. Hinku on hiilineutraaliutta tavoittelevien kuntien yhteistyöverkosto, joka tarjoaa jäsenilleen tietoa ja tukea ilmastotyöhön. Hinku-kunnilla on yhteinen tavoite, joka on 80 % päästövähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.

Hinku-verkoston liittyttäessä kaupunki sitoutui täyttämään vuoden kuluessa liittymisestä seuraavat Hinku-kriteerit:

1. Kunta ottaa kasvihuonekaasupäästönäkökulman huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossaan.
2. Kunta liittyy työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton väliseen sopimukseen, jossa ne sitoutuvat Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin. Kunta-alan energiatehokkuussopimukseen liittyvät kunnat liittävätkin ensisijaisesti asuinrakennuskantansa asuinrakennus- ja kiinteistöjen osalta koskevaan toimenpideohjelmaan.
3. Kunnanjohtaja tai hänen nimeämänsä muu kunnan työntekijä toimii Hinku-verkoston johtoryhmän jäsenenä.
4. Kunta nimeää yhteyshenkilön, joka toimii tiedonvälittäjänä kunnan ja SYKE:n välillä. Viitasaaren yhteyshenkilö on viestintäsuunnittelija Markus Kauppinen.
5. Kunta perustaa Hinku-työryhmän, jossa on edustettuna tärkeimmät hallinnonalat. Työryhmä pyrkii aktiivisesti vähentämään eri hallinnonalojen toiminnasta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä. Viitasaarella Hinku-työryhmä on kaupungin kestävän kehityksen toimikunta.
6. Työryhmä ja yhteyshenkilö vastaavat seuraavista tehtävistä:
 - Kunnalle laaditaan vuosittain suunnitelma päästöjä vähentävistä investoinneista. Investoinnit hyväksytään seuraavan vuoden talousarviossa.
 - Kunnalle laaditaan vuosittain hillintätoimien suunnitelma, joka osoittaa, millä toimenpiteillä ja investoinneilla kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään koko kunnan alueella. Suunnitelma sisältää suunnitellut investoinnit sekä keinoja asukkaiden ja paikallisten yritysten aktivoimiseen.
 - Kunnan alueella toteutuneet merkittävimmät hillintätoimet kootaan vuosittain ja julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Viitasaarella on käytössä Viitasaaren ilmastovahti -palvelu. Tieto tehdyistä toimista toimitetaan myös SYKE:lle.
 - Kunnan henkilöstölle ja kunnanvaltuustolle tiedotetaan vuosittain hankkeen saavutuksista.
 - Alueen asukkaille, yrityksille sekä maa- ja metsätalousyrittäjille viestitään ilmastomuutoksen hillinnän mahdollisuuksista.

Vuonna 2023 Viitasaaren kaupunki sai Ympäristöministeriöstä sataprosenttisen omarahoituksen kahdeksan kunnan ilmastosuunnitelmien laadintaan. Hanketta ohjaa Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut.

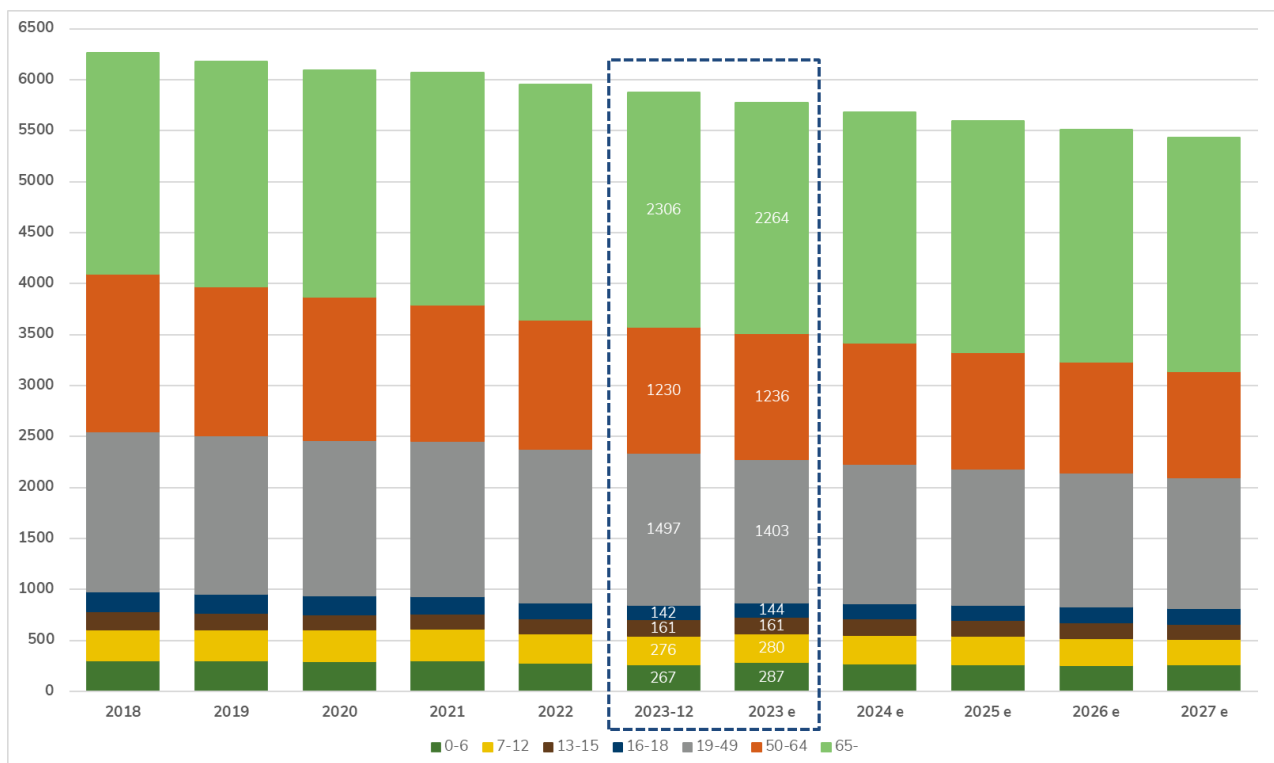
1.1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuosi 2024 tulee olemaan uuden toimintamallin käyttöönoton aikaa, sen ollessa ensimmäinen vuosi Wiitaunionin purkautumisen jälkeen.

Vuosien 2023 ja 2024 talousarvioiden välillä Viitasaaren kaupungin valtionosuudet heikentyvät jopa lähes 2 miljoonaa euroa. Kaupungin taloudelle tämä on keskeisimpiä haasteita, sillä valtionosuuksien heikko kehitys ulottuu myös suunnitelmavuosiin. Tästä syystä kaupunginhallitus linjasi 20.11.2023, että kaupunki käynnistää vuonna 2024 tasapainotusohjelman, jolla reagoidaan heikentyvään tulorahoitukseen. Tilinpäätöksen 2023 valmistuessa työskentely on jo käynnistetty.

Ottaen huomioon tämänhetkiset haasteet kuntataloudessa ympäri maan Viitasaaren kaupungilla ei kuitenkaan ole erityistä aiheutta huoleen, sillä tase on vahva eikä kuntatalouden arviointimenettelyn kriteeristö täyty miltään osin.

Kaupungin väkiluku laskee hiljalleen. Vuoden 2023 ennakkotilastossa väestökehitys näyttää kuitenkin myönteisemmältä kuin syksyllä 2021 laaditussa väestöennusteessa.

Kaupunkistrategiassa on linjattu yhdeksi tavoitteeksi, että vuonna 2035 Viitasaari on 10.000 asukkaan ja kausiasukkaan elinvoimainen, luonnon voimavaroja kestävästi hyödyntävä, kasvava seutukeskus. Kunnan väkiluku on vuoden 2023 tilastoissa vähentynyt ja oli joulukuun lopussa 5.879 henkilöä. Kausiasukkaita on noin 3.000. Asukaskehityksen kääntäminen positiiviseksi on merkittäviä tavoitteita tuleville vuosille.

Työllisyyskehityksen näkökulmasta lokakuun 2023 tilastot näyttäytyvät haasteellisena. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli lokakuun tilastoissa 11,1 %. Työllisyyskehitykseen vaikuttavat myös talouden haasteellinen tilanne ja sen vaikutus yrityksiin. Työllisyysuudistukseen valmistautuminen ja sen vaikutukset kuntien rahoitukseen on huomioitava erityisesti talousarviovuoden 2024 aikana.

Viitasaaren kaupunginhallitus käynnisti 20.11.2023 pidetyssä kokouksessaan Karhukorven tuuli-voimaosayleiskaavan kaavoituksen, joka toteutuessaan toisi 20 tuulimyllyn puiston Viitasaaren Viitakankaalle. Suunnitellun investoinnin arvo on noin 205 miljoonaa euroa. Mikäli hanke toteutuu, tuo se kaupungille kiinteistöverotuloja arviolta 475.000 euroa vuodessa. Lisäksi se tuo yhteisöverotuottoja sekä työllistävän vaikutuksen.

TE-palvelut siirtyvät kunnille vuoden 2025 alussa. Tätä ennen vuoden 2023 alusta voimaan astunut hyvinvointialueuudistus muutti työllisyyden hoidon kenttää niin että kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus siirtyivät hyvinvointialueelle. Työllisyyspalveluita varten perustetaan uusi työllisyysalue pohjoisen Keski-Suomen kuntien kesken. Työllisyysalueen vastuukuntana toimii Äänekosken kaupunki.

Vuonna 2024 on tulossa voimaan useita työttömyysturvaan vaikuttavia lakimuutoksia. Vuoden alussa tulee voimaan lomakorvaukseen, omavastuu-aikaan, indekseihin, lapsikorotuksiin, suojaosuuteen ja työssäoloehtoihin liittyviä uudistuksia.

Eduskunta hyväksyi rakentamislain ja siihen liittyvät lakimuutokset 1.3.2023 ja laki tulee voimaan 1.1.2025. Rakentamislain muutos tuo digitalisaatiomuutoksia kaavoitukseen, rakennusluvanvaraisuuteen sekä siirtää rakennusvalvontaviranomaisen roolia jatkuvan valvonnan suuntaan.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Viitasaaren kaupungin toiminnassa noudatetaan kaupunginhallituksen hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeita.

Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin. Yksi keskeisimmistä strategisista riskeistä on kaupunkistrategiaan asetetun 10.000 asukkaan ja kausiasukkaan yhteismäärän toteutuminen vuoteen 2035 mennessä. Viitasaaren väkiluku väheni vuosien 2022 ja 2023 yhteensä -72 henkilöllä ja oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 5.879 henkilöä. Vapaa-ajan asukkaiden määrä on noin 3.000 henkilöä. Kaupungilla on paljon tehtävää, jotta strategiaan asetettu tavoite saadaan seuraavan 11 vuoden aikana täytettyä. Tavoitteen saavuttamiseen sisältyy paljon epävarmuustekijöitä. Palvelutarpeiden väheneminen ja kaupungin heikentyvä rahoitus pohja haastavat kaupungin palveluiden järjestämistä.

Toiminnalliset riskit koskevat mm. päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä, henkilöstön osaamista ja saatavuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia. Toiminnallisia riskejä on pyritty vähentämään siirtymällä esimerkiksi ulkoisten palveluntarjoajien tuottamiin tukipalveluihin talous- ja palkkahallinnon sekä tietohallinnon palveluiden osalta. Tämä muutos pienentää henkilöriskiä, sillä suuremmilla toimijoilla on paremmat varahenkilöjärjestelmät kuin pienillä kunnilla ja kaupungeilla. Samalla varmistetaan myös tukipalvelujen laatua ja ajanmukaisuutta.

Toiminnallisten riskien näkökulmasta keskeistä on myös tiedonhallinta, tietoturva ja tietosuoja sekä niiden ajantasaisuus ja kouluttaminen myös organisaation sisällä. Tähän on pyritty puuttumaan myös tietohallinnon ulkoistusprojektin yhteydessä.

Henkilöstön saatavuus on jatkuva toiminnallinen haaste, korostuen erityisesti hyvinvointialueella mutta myös kaupunkiorganisaatiossa. Hyvän työnantajamaiseen ylläpitäminen on yksi keskeinen riskien lieventäjä. Toiminnallinen riski heijastuu myös palveluihin, ja toiminnallisen riskin ehkäisemisen osalta on tärkeää tehdä esimerkiksi yhteistyötä rekrytointien näkökulmasta hyvinvointialueen kanssa, jotta lähipalvelut voidaan tulevaisuudessakin turvata.

Taloudelliset riskit liittyvät mm. talouden tasapainoon, tulorahoituksen riittävyyteen, investointeihin ja rahoitukseen. Taloudellisista riskeistä yksi keskeisimmistä liittyy tulorahoitukseen eli valtionosuuksien kehittymiseen. Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen on asettanut kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen valmistelua varten valmisteluryhmän toimikaudelle 31.8.2023-31.12.2025. Työryhmän tehtävänä on arvioida kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeita suhteessa kuntien tehtäviin.

Kunnilla on uusi rooli peruspalvelujen järjestämisessä, kun sosiaali- ja terveys- sekä pelastuspalvelujen järjestäminen on siirtynyt hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta ja vastaavasti työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kunnille vuoden 2025 alusta. Muutokset tulevat vaikuttamaan kuntien valtionosuuksiin, jotka jo nyt näyttävät suunnitelmavuosille heikkeneviltä, aiheuttaen talouden tasapainotustarpeen menojen suhteessa tuloihin.

Sekä toiminnalliseksi että taloudelliseksi riskiksi voidaan laskea myös sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen. Kaupunki on vuokrannut hyvinvointialueelle 19.112 neliometriä toimitiloja, joiden vuokrasopimus on tehty voimaanpanolain mukaisesti kolmeksi vuodeksi. Tämän lisäksi niihin on vuoden optiomahdollisuus, joka sekin tulee laista. Jos kaupunki tulevaisuudessa kuitenkin jatkaa toimitilojen hallintaa, ottaa roolin kiinteistökehittäjänä ja vuokraa omistuksessaan olevia kiinteistöjä hyvinvointialueille, toiminta tulee kuntalain mukaan yhtiöittää. Myös sopimusehdot, tärkeimpänä vuokrataso, sovitaan tuolloin uudelleen. Tähän liittyvä valmistelu muodostaa merkittävän toiminnallisen riskin, sillä mikäli hyvinvointialueen vuokraama tilatarve vähenee lähivuosina, vaikuttaa se myös vuokratulojen määrään eli kaupungin tulorahoitukseen. Myös kiinteistömässä ylläpitokuluineen on taloudellinen riski, sillä valtaosassa tiloja on investointi- ja korjaustarpeita tulevaisuudessa. Tämän riskin toteutumiseen vaikuttavat merkittävästi Keski-Suomen hyvinvointialueen keväällä 2024 tekemät palveluverkkopäätökset.

Taloudellista riskiä liittyy toiminnan ja investointien lainarahoitukseen. Kaupungin lainakanta on kohtuullinen, mutta korkojen nousun mahdollinen jatkuminen kasvattaa korkoriskiä edelleen.

Maksuvalmiuden varmistamista ja taloussuunnitelman 2024–2026 investointien rahoitusta on suunniteltava huolella.

Taloudellisena riskinä voidaan nähdä myös kaupungin pääomitukset ja takaukset konserniyhtiöille. Esimerkiksi Viitasaaren Vuokra-asuntojen vieraasta pääomasta kaupungin takaamaa on lähes 10 miljoonaa euroa. Kuitenkin yhtiön vuokra-asuntojen täyttöaste on merkittävä. Kunnalla on mahdollisuus antaa takaus kilpailutilanteessa markkinoilla olevan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta, mikäli yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. Kaikissa tilanteissa, riippumatta takauksen saajayhteisön omistussuhteista ja siitä toimiiko saaja kilpailutilanteessa markkinoilla vai ei, kunnan tulee ottaa huomioon, ettei kunnan myöntämä takaus saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä.

Kunta ei saa myöntää takausta, jos takaukseen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Vastavakuuksien ei tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä vaan riittää, että ne kattavat kunnan riskien näkökulmasta riittävän osan. Kaikissa tilanteissa kunnan tulee ottaa huomioon EU:n valtioneuvoston päätökset.

Oikeudellista riskiä liittyy keskeneräisiin oikeudenkäynteihin ja muihin mahdollisiin viranomaisen toimenpiteisiin. Tällä hetkellä on käynnissä kaksi keskeneräistä riita-asiaa, molemmat Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

Viitasaaren kaupunki päätti 3.7.2023 § 157 yhdessä Kannonkosken, Karstulan, Kinnulan, Konneveden, Kyyjärven, Laukaan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihtiputaan ja Uuraisten kuntien sekä Keuruun, Saarijärven ja Äänekosken kaupunkien kanssa yhtyä Hankasalmen kunnan jättämään valitukseen Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Keski-Suomen hyvinvointialueen valtuuston päätöksestä 13.06.2023 § 50 ”Keski-Suomen sairaan hoitopiirin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2022”. Valituksessa kunnat esittivät hallinto-oikeudelle ko. hyvinvointialueen päätöksen kumoamista. Valitus tehtiin, koska hyvinvointialueen valtuusto sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä käsitellessään päätti olla laittamatta täytäntöön kuntayhtymävaltuuston 17.6.2022 tekemän päätöksen peruspääoman alentamisesta. Kyseinen sairaanhoitopiirin päätös on lainvoimainen. Valituksesta on annettu vastine Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, eikä siitä ole vielä saatu ratkaisua. Kolmas alijäämäerä, johon valitus liittyy, on Viitasaaren kaupungin osalta reilu 602.000 euroa.

Toinen keskeneräinen riita-asia liittyy varhaiskasvatuksen järjestämiseen ja kustannuksiin lastensuojelun sijoitustilanteissa. Hyvinvointialueudistuksen vuoksi kunnilla ja hyvinvointialueella on eriävät näkemykset vuoden 2023 osalta siitä, vastaako lastensuojelulain nojalla sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen kustannuksista lapsen kotikunta vai lapsen kunnan alueella olevaan sijaishuoltopaikkaan sijoittanut hyvinvointialue. Lainsäädäntöä on 1.1.2024 alkaen selkiytetty siten, että varhaiskasvatuksen järjestäminen ja rahoitus kuuluu myös sijoitettujen lasten osalta kotikunnalle. Lakia ei kuitenkaan voida soveltaa takautuvasti vuoden 2023 kustannuksiin.

Lakimuutoksen valmisteluaineistossa Kuntaliitto ja Hyvil Oy ovat ilmaisseet kantansa vuonna 2023 voimassa olleen sääntelyn osalta niin, että kunnat ovat oikeutettuja laskuttamaan sijoittajahyvinvointialueita ennen muuta lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentin ja sen viimeisen virkkeen nojalla. Järjestöjen arvion mukaan hallintoriidat varhaiskasvatuksen kustannusten suhteen ovat mahdollisia

epäselvän tilanteen vuoksi. On mahdollista, että ko. asiaa tullaan käsittelemään hallintoriita-asiana. Viitasaaren kaupungin osalta kyse on noin 33.000 euron saatavasta joko hyvinvointialueelta tai kotikunnalta.

Vahinkoriskien varalta huolehditaan kaupungin vakuutusturvan ajanmukaisuudesta. Työturvallisuusriskien arvioinnissa ja hallinnassa käytetään Työturvallisuustutkaa.

1.2 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävä ja luotettava, lakien säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuus ja voimavarat turvataan. Lisäksi sisäisen valvonnan tavoitteena on vahvistaa hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Sisäinen valvonta on osa organisaation jokapäiväistä toimintaa.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäinen valvonta on osa kaupungin johtamista ja hallintaa, joilla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja niitä uhkaavia riskejä. Sisäiseen valvontaan kuuluu sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on varmentaa sisäisen valvonnan toimivuus.

Vuonna 2023 voimassa olleen hallintosäännön 102 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Hallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä, selvityksen konsernivalvonnasta sekä merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Lautakunnat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta vastuualueillaan. Lautakunnat raportoivat hallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kaupunginjohtaja sekä toimialueiden ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimintayksiköiden esihenkilöt vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäiset tarkastajat raportoivat kaupunginhallitukselle sekä asianomaisille lautakunnille loppuvuodesta 2023. Sisäinen tarkastus kiinnitti vuonna 2023 huomiota kaupungin hankintojen toteutukseen ja kehittämistarpeisiin.

Toimialojen antamat selvitykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta sisältyvät toimintakertomukseen. Ne antavat kohtuullisen varmuuden siitä, että kaupungin toiminnassa on noudatettu säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä. Hankintapäätökset on tehty hallintosäännön mukaisen viranhaltijan ja toimielimen toimesta. Valvonta on toteutettu viranhaltijapäätösten seurannalla. Lautakunnat ja kaupunginhallitus ovat seuranneet talouskehitystä kuukausittain sekä talouden ja toiminnan kehitystä osavuositarkastuksissa. Omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja hoidossa on noudatettu hallintosääntöä. Sopimukset on tallennettu kaupungin asianhallintajärjestelmään.

1.3 Tilikauden tulos ja toiminnan rahoitus

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan **tuloslaskelman** välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$. Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun vuosikatteen ja poistojen vertailussa tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Tilinpäätöksen liitetiedossa 11 annetaan selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja keskimääräisten poistonalaisten investointien vastaavuudesta.

Vuosikate euroa/asukas on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on toimintakertomuksen kohdassa 1.7.

TULOSLASKELMA ulkoinen	2023 1 000 €	2022 1 000 €
Toimintatuotot	8 349	35 232
Myyntituotot	2 925	25 422
Maksutuotot	448	5 001
Tuet ja avustukset	1 102	2 647
Muut toimintatuotot	3 874	2 163
Toimintakulut	-24 269	-84 807
Henkilöstökulut	-13 709	-35 592
Palvelujen ostot	-6 241	-40 101
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 487	-4 634
Avustukset	-732	-2 197
Muut toimintakulut	-1 099	-2 284
Toimintakate	-15 920	-49 575
Verotulot	12 793	23 462
Valtionosuudet	9 734	27 734
Rahoitustuotot ja -kulut	-299	244
Korkotuotot	126	370
Muut rahoitustuotot	59	55
Korkokulut	-418	-91
Muut rahoituskulut	-66	-90
Vuosikate	6 308	1 866
Poistot ja arvonalentumiset	-2 819	-2 842
Satunnaiset erät	-775	0
Tilikauden tulos	2 715	-976
Vapaaehtoiset varaukset -/+	-2 713	0
Tilikauden yli-/ alijäämä	2	-976

Tavoitteet ja tunnusluvut

Toimintatulot / toimintamenot, %	34,40 %	41,54 %
Vuosikate / Poistot, %	223,76 %	65,66 %
Vuosikate, €/asukas	1 073	314
Asukasmäärä	5 879	5 951

Toimintatulojen osuus toimintamenojen rahoituksesta oli aiempaa pienempi.

Vuosikatteella arvioituna kaupungin tulo-rahoitus riitti hyvin kattamaan poistot.

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan **rahoituslaskelman** ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Välituloksen **tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän** avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan tilikauden tuloslaskelman toimintakuluista, korko- ja rahoituskuluista sekä rahoituslaskelman investointimenoista, antolainauksesta ja lainanlyhennyksistä.

RAHOITUSLASKELMA	2023 1 000 €	2022 1 000 €
Toiminnan rahavirta	5 368	1 839
Vuosikate	6 308	1 866
Satunnaiset erät	-775	0
Tulorahoituksen korjauserät	-166	-27
Investointien rahavirta	-2 330	-2 556
Investointimenot	-2 707	-2 831
Rahoitusosuudet investointimenoihin	100	220
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	277	55
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 038	-717
Antolainauksen muutokset	0	-861
Antolainasaamisten lisäys	0	-2 003
Antolainasaamisten vähennys	0	1 142
Lainakannan muutokset	-1 617	-645
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	22
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-617	-668
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 927	2 059
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-356	-60
Vaihto-omaisuuden muutos	0	6
Saamisten muutos	4 250	-2 160
Korottomien velkojen muutos	-5 822	4 273
Rahoituksen rahavirta	-3 544	553
Rahavarojen muutos	-507	-165
Rahavarat 31.12.	12 300	12 806
Rahavarat 1.1.	-12 806	-12 971
Rahavarojen muutos	-507	-165
Tavoitteet ja tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	1 723 695	15 382 967
Investointien tulorahoitus, %	241,94 %	71,47 %
Laskennallinen lainanhoitokate	6,43	1,23
Kassan riittävyys, pv	160	52
Asukasmäärä	5 879	5 951

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä oli edelleen positiivinen.

Tulorahoitus riitti hyvin kattamaan investoinnit.

Lainanhoitokyky oli hyvä, samoin kassan riittävyys.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tili kauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä = Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä), euroa/asukas lasketaan jakamalla edellä mainittu kertynyt yli- tai alijäämä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

TASE	2023 1 000 €	2022 1 000 €
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	52 720	54 998
I Aineettomat hyödykkeet	12	61
Aineettomat oikeudet	12	61
II Aineelliset hyödykkeet	42 589	42 963
Maa- ja vesialueet	5 225	5 159
Rakennukset	29 921	30 383
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 575	5 032
Koneet ja kalusto	714	665
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	155	1 724
III Sijoitukset	10 118	11 974
Osakkeet ja osuudet	8 118	9 974
Muut lainasaamiset	2 000	2 000
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5	4
Lahjoitusrahastojen varat	5	4
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 108	18 906
I Vaihto-omaisuus		41
Aineet ja tarvikkeet		41
II Saamiset	1 809	6 059
Pitkäaikaiset saamiset	504	609
Myyntisaamiset	504	609
Lyhytaikaiset saamiset	1 304	5 450
Myyntisaamiset	580	2 431
Lainasaamiset	125	137
Siirtosaamiset	599	2 882
III Rahoitusarvopaperit	9 753	9 691
Osakkeet ja osuudet	9 753	9 691
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 546	3 116
VASTAAVAA	66 834	73 908

TASE	2023 1 000 €	2022 1 000 €
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	48 697	47 700
I Peruspääoma	22 057	21 061
II Arvonkorotusrahasto	266	266
III Muut omat rahastot	33	33
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	26 339	27 315
V Tilikauden yli-/alijäämä	2	-976
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 713	
Vapaaehtoiset varaukset	2 713	
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	159	514
Valtion toimeksiannot	14	30
Lahjoitusrahastojen pääomat	130	162
Muut toimeksiantojen pääomat	15	321
E VIERAS PÄÄOMA	15 265	25 694
I Pitkäaikainen	4 453	5 067
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 950	4 550
Lainat julkisyhteisöiltä	109	122
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	395	395
II Lyhytaikainen	10 811	20 627
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 600	7 600
Lainat julkisyhteisöiltä	13	16
Saadut ennakot	15	5
Ostovelat	2 017	7 625
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	756	1 186
Siirtovelat	1 410	4 195
VASTATTAVAA	66 834	73 908
Tavoitteet ja tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	76,94 %	64,54 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	49,39 %	29,72 %
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	26 341	26 339
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	4 481	4 426
Lainakanta 31.12., 1000 €	10 671	12 288
Lainakanta 31.12., €/asukas	1 815	2 065
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	10 718	12 812
Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	1 823	2 153
Lainasaamiset, 1000 €	2 000	2 000
Asukasmäärä	5 879	5 951

Kaupungin omavaraisuusaste parani edellisvuodesta hyvälle tasolle.

Suhteellisen velkaantuneisuuden kasvu johtui käyttötulojen muutoksesta. Lainakanta pieneni.

Taseeseen kertynyt ylijäämä antaa edelleen hyvän taloudellisen liikkumavaran tuleville vuosille.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT		2023
		1 000 €
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot		8 349
Verotulot		12 793
Valtionosuudet		9 734
Korkotuotot		126
Muut rahoitustuotot		59
Satunnaiset tuotot		45
Tulorahoituksen korjaukset		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		-166
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		100
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		277
Kokonaistulot yhteensä		31 316
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut		-24 269
Korkokulut		-418
Muut rahoituskulut		-66
Satunnaiset kulut		-819
Investoinnit		
Investointimenot		-2 707
Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-617
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		-1 000
Kokonaismenot yhteensä		-29 895

Täsmäytys:

Kokonaistulot - kokonaismenot	1 421
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset	1 421

Toiminnan ja investointien tulot riittivät hyvin kattamaan toiminnan, investointien ja rahoitustoiminnan menot ilman uutta lainarahoitusta.

1.6 Konsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Osakkuusyhteisössä kunnalla on huomattava vaikutusvalta eli mahdollisuus vaikuttaa toisen yhteisön taloudellisten ja operatiivisten päätösten tekemiseen, mutta ei kuitenkaan konsernisuhteelle ominaista määräysvaltaa. Kuntayhtymä yhdistellään aina kunnan konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista.

Konsernitilinpäätöksessä siihen yhdisteltäviä yhteisöjä pyritään kuvaamaan siten kuin ne muodostaisivat yhden kirjanpitovelvollisen. Kaupungin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty.

Kaupunki on jäsenenä seuraavissa tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä sekä osakkuusyhteisöissä:

Tytäryhteisöt	Kuntayhtymät	Osakkuusyhteisöt
<ul style="list-style-type: none">•Viitasaaren Vuokra-asunnot Oy 100 %•Wiitaseudun Yrityspalvelu Oy 100 %•Witas Oy 100 %•Keskitien Kauppa-kiinteistö Oy 100 %•Viitasaaren Koulutus-kiinteistö Oy 76,00 %	<ul style="list-style-type: none">•Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä 12,36 %•Keski-Suomen liitto kuntayhtymä 2,80 %	<ul style="list-style-type: none">•Viitasaaren Liikenne-kiinteistö Oy 27,65 %•As Oy Pihkurinsuu 21,69 %•Pohjoisen Keski-Suomen Verkkopalvelut Oy 20,00 %•Sammakkokangas Oy 11,49 %

Viitasaaren Vuokra-asunnot Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa, myydä ja vuokrata alueita, rakennuksia, huoneistoja ja osakkeita, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä harjoittaa kiinteistöjen ja vuokratonteilla olevien rakennusten isännöinti- ja huoltotoimintaa.

Wiitaseudun Yrityspalvelu Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala on harjoittaa yritysten kehittämistoimintaa, kehittää ja välittää tuoteideoita, tuotantomenetelmiä, markkinointiyhteyksiä, liikkeenjohdollista tai muita taitoja, sijoittaa riskipääomaa ja antaa takauksia toimiville ja perustettaville yrityksille sekä harjoittaa näihin aloihin liittyvää toimintaa myös projektitoiminnan avulla. Yhtiö voi myös rakentaa niille teollisuus- ja palvelutiloja yrittäjien

käyttöön luovutettavaksi vuokraoikeuden tai myynnin kautta sekä omistaa kiinteistöyhtiöiden osakkeita. Yhtiö voi omistaa ja hallita arvopapereita.

Witas Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön toiminnan tarkoituksena on Viitasaaren elinkeinoelämän edistäminen ja kehittäminen ja sen tuotanto- ja toimialarakenteen monipuolistaminen. Tarkoituksenaan toteuttamiseksi yhtiö voi toimia yhteistyössä myös Viitasaaren ulkopuolella toimivien yritysten ja yhteisöjen kanssa. Yhtiön toimialana on harjoittaa yritysten kehittämistoimintaa, kehittää ja välittää tuoteideoita, tuotantomenetelmiä, markkinointiyhteyksiä, liikkeenjohdollisia tai muita taitoja, sijoittaa riskipääomaa ja antaa takauksia toimiville ja perustettaville yrityksille sekä harjoittaa näihin aloihin liittyvää toimintaa myös projektitoiminnan avulla. Yhtiö voi omistaa ja hallita arvopapereita.

Keskيتين Kauppakiinteistö Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala on omistaa ja hallita Viitasaaren kunnan Haapaniemen kylässä kortteliin n:o 67 ja rakennuspaikalle n:o 2 rakennettavaa liiketaloa sekä kauppakirjalla 13.3.1986 Harhala Rn:o 5:49 nimisestä tilasta ostettua noin 700 m² suuruista määräälaa ja kahden 16.7.1985 tehdyn vuokrasopimuksen siirron mukaista tonttia samassa korttelissa.

Viitasaaren Koulutuskiinteistö Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala on omistaa ja hallita Viitasaaren kaupungin omistamasta Viitapelto Rn:o 1:439 nimisestä tilasta erotetulla rakennuskavaan tontin mukaisella määräälaalla (1,57 ha) olevaa koulutus- ja opetustarkoitukseen rakennettua rakennusta.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Viitasaaren kaupunkikonserni koostuu kaupungin omasta palvelutuotannosta, tytäryhteisöistä ja muista yhteisöistä. Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Valtuusto määrittelee kaupunkikonsernin strategiat, tavoitteet ja omistajapoliittiset keskeiset linjaukset. Kaupunginhallitus johtaa kuntakonsernia, vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä ja seuraa sekä ohjaa tytäryhteisöjä ja omistajapolitiikkaa niin kuin jäljempänä määrätään.

Kaupunginjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta ja valvonnasta. Kaupunginjohtajan johtamistyö tapahtuu linjaorganisaatiossa palvelualuejohtajien kanssa yhteistyössä.

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja siitä raportointia.

Kaupungin konserniohjauksen periaatteet on määritelty konserniohjeessa (Kvalt 13.6.2022 § 50) sekä hallintosäännössä. Tytäryhtiöille asetetaan vuosittain toiminnalliset tavoitteet. Kaikki tytäryhtiöt asettavat seuraavat tunnusluvut talousarviovuodelle ja raportoivat niistä tilinpäätöksen yhteydessä: liikevaihto, tilikauden tulos, kaupungin takaukset, omavaraisuusaste ja maksuvalmius.

Konserniyhtiöiden tehtävä on soveltuvin osin seurata ja noudattaa kaupungin hyväksymää kaupunkistrategiaa. Sen lisäksi tytäryhteisöille kaupunki asettaa erikseen nimettävät kaupunkistrategian toteutumista varmistavat tavoitteet, joita seurataan. Perustavoitteena on mahdollistaa kuntalaisille ja yrityksille paremmat palvelut yhdessä konserniyhtiöiden kanssa. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteuttamista ja tuotava kaupungille lisäarvoa toiminnallaan, edistään kaupungin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Kaupungin konsernijohto seuraa konsernitavoitteiden toteutumista sekä yhtiöiden omien strategioiden toteutumista vuosittain konsernipalavereissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupungin omistajapolitiikan vuonna 2018 ja konserniohjeen vuonna 2022.

Viitasaaren omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään periaatteet sille, millaisissa tehtävissä ja hankkeissa kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana, miksi kaupunki toimii omistajana ja millaisia omistukselle asetettavia tuotto- ja muita kehitystavoitteita asetetaan.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuonna 2023 kehittämissyhtiö Witas Oy siirtyi osakkuusyhtiöstä kaupungin täysin omistamaksi tytäryhtiöksi Kinnulan, Kivijärven ja Pihtiputaan kuntien irtaantuessa yhtiön omistuksesta. Kehittämissyhtiö Witas Oy:ssä aloitti kaksi yritysneuvojaa vuoden 2023 alussa. Kehittämissyhtiö on ollut merkittävässä roolissa kaupungin JFT-investointihankkeiden hakuprosessissa sekä paikallisten yritysten investointihankkeiden valmistelun tukena. Vuoden aikana yhtiö päivitti strategiaansa. Keksintöjen viikkoa ei vuonna 2023 järjestetty.

Wiitaseudun Yrityspalvelut Oy valitsi vuoden 2023 lopussa uuden toimitusjohtajan ja kaupungin teknisenä johtajana toiminut Juho Tenhunen siirtyi toimitusjohtajan tehtävään helmikuussa 2024. Yhtiön valmisteleva hallihanke paikalliselle yritykselle valmistui vuoden 2023 alussa. Wiitaseudun Yrityspalvelut Oy:n yksi olennaisimmista toimista oli Wiitaseudun Logistiikkakeskus Wiilon ja siihen liittyvän JTF-hankkeen valmistelutyö. Vuoden aikana yhtiö päivitti strategiaansa.

Viitasaaren koulutuskiinteistö Oy osti vuoden 2023 lopulla Gradian osuuden kiinteistöstä.

Viitasaaren Vuokra-asunnot suoritti vuoden aikana perustehtävänsä ja vuokra-asuntojen täyttöaste oli korkea. Yhtiö suoritti vuoden aikana kiinteistöjen kunnossapitoa, suurimpana hankkeena oli Kurkelan kiinteistöjen vesikattojen kunnostus. Lisäksi yhtiö teki alaskirjauksen Käenkuja 2-kiinteistöstä.

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernin tulevaan kehitykseen vaikuttaa Wiitaseudun Yrityspalvelut Oy:n näkökulmasta kaupungin meneillään oleva Logistiikkakeskus Wiilo –hanke. Kaupungin saama hankerahoitus kohdistuu infraan ja tulevina vuosina on suunniteltava myös logistiikkakeskuksen sekä palvelukeskuksen toteutus.

Kehittämissyhtiö Witas Oy on kehittänyt sijoittumispalvelukonseptia, joka sitoo yhteen konserniyhtiöt ja kaupungin. Toimintamallilla pyritään entisestään parantamaan ja helpottamaan yritysten sijoittumista Viitasaarelle. Witas ja Viitasaaren kaupunki ovat myös vuonna 2024 mukana Viitasaaren kasvupolulla eli sparrausohjelmassa, joka tukee niitä yrityksiä, jotka haluavat kasvattaa ja kehittää toimintaansa. Yrittäjille kasvupolku on maksuton.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin konserniohjeella luodaan raamit Viitasaari-konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Kaupunginhallitus on lisäksi hyväksynyt 30.6.2014 § 186 Hyvän hallinto ja johtamistapa -ohjeet (Corporate Governance), jota kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan. Konserniohje ja Corporate Governance -ohje ovat omistajan työkaluja omistustensa ohjaamiseen. Ohjeiden tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti. Ohjeiden tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla.

Konserniohjausta ja konsernin yhteistyötä on tiivistetty siten, että myös isompien konserniyhtiöiden toimitusjohtajat ovat mukana kaupungin johtoryhmän työskentelyssä.

Vuoden 2023 aikana konserniyhtiöitä on kuultu kaupunginhallituksessa eri teemojen mukaan ja lisäksi konserniyhtiöt ovat antaneet omat lausuntonsa osavuosikatsausten yhteydessä sekä kaupunginhallitukselle että valtuustolle.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	11 655	57 560
Toimintakulut	-28 902	-105 717
Toimintakate	-17 247	-48 156
Verotulot	12 727	23 401
Valtionosuudet	11 997	29 928
Rahoitustuotot ja -kulut	-487	142
Korkotuotot	187	360
Muut rahoitustuotot	73	249 *
Korkokulut	-679	-360 *
Muut rahoituskulut	-67	-107
Vuosikate	6 990	5 315
Poistot ja arvonalentumiset	-3 834	-5 205
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 834	-5 205
Satunnaiset erät	-775	348
Tilikauden tulos	2 381	457
Tilinpäätössiirrot	-2 714	1
Tilikauden yli-/ alijäämä	-332	458

* Vertailutieto korjattu

Tavoitteet ja tunnusluvut

Toimintatulot / toimintamenot, %	40,32 %	54,45 %
Vuosikate / Poistot, %	182,31 %	102,10 %
Vuosikate, €/asukas	1 189	893
Asukasmäärä	5 879	5 951

Toimintatulojen osuus toimintamenojen rahoituksesta oli aiempaa pienempi.

Vuosikatteella arvioituna tulorahoitus riitti hyvin kattamaan poistot.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	6 050	5 636
Vuosikate	6 990	5 315
Satunnaiset erät	-775	348
Tulorahoituksen korjauserät	-166	-26
Investointien rahavirta	-2 609	-3 548
Investointimenot	-3 149	-3 833
Rahoitusosuudet investointimenoihin	100	220
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	440	65
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 441	2 088
Antolainauksen muutokset	0	-861
Antolainasaamisten lisäys	0	1 142
Antolainasaamisten vähennys	0	-2 003
Lainakannan muutokset	-2 238	-656
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	2 487
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 238	-3 143
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000	0
Oman pääoman muutokset	-435	-18
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 414	-677
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-187	-60
Vaihto-omaisuuden muutos	46	18
Saamisten muutos	4 606	-5 120
Korottomien velkojen muutos	-5 879	4 485
Rahoituksen rahavirta	-4 086	-2 212
Rahavarojen muutos	-645	-125
Rahavarat 31.12.	15 709	16 461
Rahavarat 1.1.	-16 355	-16 585
Rahavarojen muutos	-645	-125
Tavoitteet ja tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-	-
Investointien tulorahoitus, %	229,25 %	147,10 %
Laskennallinen lainanhoitokate	3,31	0,99
Kassan riittävyys, pv	175	56

Toiminnan ja investointien rahavirta oli edellisvuotta parempi. Konsernirakenteen muutoksen vuoksi vertailukelpoista rahavirran kertymää viideltä vuodelta ei voida esittää.

Tulorahoitus riitti hyvin kattamaan investoinnit.

Lainanhoitokyky parani edellisvuodesta selvästi, samoin kassan riittävyys.

KONSERNITASE (lyhennetty)	2023 1 000 €	2022 1 000 €
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	57 116	78 666
I Aineettomat hyödykkeet	228	2 132
Aineettomat oikeudet	209	2 103
Muut pitkävaikutteiset menot	19	29
II Aineelliset hyödykkeet	55 656	74 424
Maa- ja vesialueet	6 111	6 839
Rakennukset	41 464	58 319
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 628	5 745
Koneet ja kalusto	981	1 676
Muut aineelliset hyödykkeet	253	59
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	220	1 787
III Sijoitukset	1 232	2 110
Osakkuusyhteisöosuudet	509	509
Osakkeet ja osuudet	711	1 527
Muut saamiset	11	74
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	156	364
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 964	27 482
I Vaihto-omaisuus	41	361
II Saamiset	2 212	10 660
Pitkäaikaiset saamiset	520	625
Lyhytaikaiset saamiset	1 692	10 035
III Rahoitusarvopaperit	10 807	10 654
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 905	5 807
VASTAAVAA	75 236	106 512
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	48 172	44 643
I Peruspääoma	22 057	21 061
III Arvonkorotusrahasto	586	586
IV Muut omat rahastot	356	366
V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	22 793	22 171
VI Tilikauden yli-/alijäämä	2 381	458
B VÄHEMMISTÖOSUUDET	147	147
C PAKOLLISET VARAUKSET	0	747
Muut pakolliset varaukset	0	747
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	518	875
E VIERAS PÄÄOMA	26 399	60 101
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	12 474	32 725
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	403	403
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	8 223	10 104
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5 299	16 870
VASTATTAVAA	75 236	106 512

Tavoitteet ja tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	64,22 %	42,05 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	72,57 %	54,20 %
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	25 174	22 629
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	4 282	3 803
Lainakanta 31.12., 1000 €	20 698	42 828
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 521	7 197
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	20 698	42 828
Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	3 521	7 197
Lainasaamiset, 1000 €	0	0
Asukasmäärä	5 879	5 951

Konsernin omavaraisuusaste parani edellisvuodesta hyvälle tasolle.

Suhteellisen velkaantuneisuuden kasvu johtui käyttötulojen muutoksesta. Konsernin lainakanta oli yli puolet edellisvuotta pienempi.

Konsernitaseeseen kertynyt ylijäämä vahvistui ja antaa edelleen hyvän taloudellisen liikkumavaran tuleville vuosille.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainotus

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä -tilille. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tilikauden tuloksen osoittaman ylijäämän verran.

Kirjanpitolausautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaoston yleisohjeissa todetaan, että vapaaehtoisista varauksista tulee kunnassa kysymykseen lähinnä investointivaraus, joka saadaan tehdä tulevien tilikausien poistonalaisten pysyvien vastaavien hankintamenoa varten. Investointivarausten avulla kunta voi varautua tulevana vuosina tehtävään kuntatalouden kannalta merkittävään investointiin keräämällä sitä varten tuloja etukäteen. Investointivaraus voidaan muodostaa vain kunnan taloussuunnitelmassa yksilöityyn kohteeseen eikä investointivarausta voi kartuttaa tai purkaa tilikauden tuloksen tasaamiseksi ilman, että siirtojen perustana on suunnitellut investointihankkeet tai niiden toteutuminen. Investointivaraus tuloutetaan viimeistään tilikaudella, jona hyödyke hankitaan tai jolloin hyödykkeestä aletaan tehdä suunnitelman mukaisia poistoja.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 2.714.548,52 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- 1) Tehdään investointivaraukset 1.300.000 euroa logistiikkakeskus Wiilo -hankkeeseen, 800.000 euroa päiväkotihankkeeseen ja 613.000 euroa uimahallin peruskorjaukseen eli siirretään yhteensä 2.713.000 euroa taseen vapaaehtoisiin varauksiin. Kyseiset hankkeet sisältyvät taloussuunnitelman 2024–2026 investointiosaan.
- 2) Siirretään tilikauden ylijäämä 1.548,52 euroa taseeseen tilikauden ylijäämä -tilille.

Kaupungin rahoitusasema on edelleen vahva: taseessa on kumulatiivista ylijäämää kaikkiaan 26.340.872,02 euroa. Taseessa ei ole kattamatonta alijäämää eivätkä kuntalain 118 §:n mukaiset kuntatalouden arviointimenettelyn käynnistämisen kriteerit miltään muiltakaan osin täyty.

Vuosille 2024–2026 laadittu taloussuunnitelma on ylijäämäinen, mutta valmistelun yhteydessä todettiin monenlaisia kuntatalouden muutospaineita lähivuosille. Kaupunginhallituksen 20.11.2023 tekemän linjauksen mukaisesti on vuoden 2024 alussa käynnistetty talouden tasapainotustyö, jolla reagoidaan heikentyvään tulorahoitukseen. Samassa yhteydessä arvioidaan, antaako vuoden 2023 talousarvion huomattavasti odotettua positiivisempi toteutuminen aiheutta vuoden 2024 talousarvion tarkasteluun kuluvan vuoden aikana.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain 37 §:n mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategia on otettava huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa.

Viitasaaren kaupunkistrategia on laadittu vuosille 2022–2026 ja se on hyväksytty 12.9.2022.

VIITASAARI Pikkasen parempi periferia

Vahvasti viitasaarelainen

TOIMINTA-AJATUS:
Edistämme asukkaidemme hyvinvointia, sivistystä ja alueemme elinvoimaa laajassa yhteistyössä.

ARVOMME:
Vastuullisesti, rohkeasti ja avoimesti.

VISIO 2035
Vuonna 2035 Viitasaari on 10 000 asukkaan ja kausiasukkaan elinvoimainen, luonnon voimavaroja kestävästi hyödyntävä, kasvava seutukeskus.

Päämäärät

1. Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana.
2. Viihtyisää asumista keskustasta kyliin.
3. Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen.
4. Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari.

Vuoden 2023 talousarviossa asetettujen kaupunkistrategian ja toimialojen strategisten tavoitteiden sekä kaupunkikonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen esitetään seuraavissa taulukoissa.

TALOUS	TA 2023	TOT
Vuosikate €/as	459	1.083
Lainamäärä €/as	-1.929	-1.815
ELINVOIMA	TA 2023	TOT
Uudet yritykset	55	53
, joista varsinaista yritystoimintaa	30	29
Nettomuutto kuntaan	5	-10
Kuntabarometri: elinkeinopolitiikan kokonaisarvosana	3,52	-
HYVINVOIVA KUNTALAINEN	TA 2023	TOT
Työmarkkinatuen maksuosuus €	> 200.000	182.109
Työmarkkinatukimaksua kerryttävät työttömät	40	ka. 33
Työttömyysprosentti	9,6	10,7

KAUPUNGINHALLITUKSEN TOIMIALA			
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARI: TAVOITE	TOT
Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana	Aktiivinen kehitysyhtiön omistajaohjaus	Yritysten liikevaihto: Kasvu korkeampi kuin maakunnassa keskimäärin	Yritysten liva laskussa, tilasto saatavilla kesäk/203 asti
	Kehitysyhtiön ja kaupungin EAKR ja investointihankkeet	Hankkeiden lukumäärä: 3 + 1	2 hanketta päättyy, 2 uutta alkaa + Witas ja Sydän-suomessa yhteishankkeet
Viihtyisää asumista keskustasta kyliin	Valokuidun edistäminen yhteistyössä operaattorin kanssa	K/E: K	K
	Kylien markkinointitoimenpiteet	Yhteismarkkinoinnissa mukana olleiden kyläkuntien lukumäärä: 4	10
	Asuntopoliittinen ohjelma	K/E: K	E
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	Osallisuussuunnitelman tekeminen	K/E: K	K
	Palveluliikennesuunnitelma ja liikenteen käynnistäminen	K/E: K	K
Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari	Digitaalisten palveluiden kehittäminen, ICT uudistus	K/E: K	K
	Rekrymessut Viitasaaressa	K/E: K	E
	Sisäiset palaverit etäyhteydellä	Kokousten lkm: 50 % etäyhteyksin	K

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA			
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARI: TAVOITE	TOT
Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana	Yrittäjyyskasvatus ja paikallisyrittäjyyden tukeminen	Yrityskylävierailut Oppisopimuskoulutusselvityksen toteuttaminen Paikallisiin yrityksiin käytetyt varat hankinnoissa	Toteutettu Ei ole saatu yhteistyökumppania. Huomioitu kilpailutuksissa.
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	Sivistystoimen, hyvinvointialueen ja muiden kunnan toimialojen yhteistyö, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen	Tapaamiset Monialaiset työryhmät Hankkeet Myönnetyt avustukset Projektit Investoinnit	Lakisääteiset neuvottelut, alueelliset tapaamiset. Uutena työryhmänä EPT (1/2 ltk). Useita hankkeita ja avustuksia: perusopetus 3, lukio 2, varhaiskasvatus 3, vapaa-aika 3, opistot 2, aluekirjasto 4. Aikamme musiikki -keskus esiselvitystyö.
Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari	Uuden organisaatiomallin luominen vuodelle 2024	Suunnittelu yhteistyön toteutuminen aikataulussa Oikea-aikaiset ja -suhteiset rekrytoinnit	Varhaiskasvatuksen uusi, paikallinen organisaatio aloittanut 5/23. Alueluokiotoiminta lakanut 6/23. Viitasaaressen lukion rehtorin virka perustettu 1/23. Rekrytointipäätökset 4/23 ltk.

TEKNINEN TOIMIALA			
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARI: TAVOITE	TOT
Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta	Maapoliittinen ohjelma 2024	Strategian/ohjelman hyväksyminen kpl / valtuustokausi	Hyväksytty
	Kiinteistöstrategian päivitys 2023	Strategian/ohjelman hyväksyminen kpl / valtuustokausi	Tilatarveselvitys valmistunut. Työ jatkuu 2024
Viihtyisää asumista keskustasta kyliin	Yksityistiemäärärahojen tarkastelu 2023	Yksityistiemäärärahojen käyttö	Talousarviokäsittelyn yhteydessä
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	Osallistuva budjetointi 2023	Osallisuustyöryhmän perustaminen	Ei ehditty toteuttaa
Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari	Kaupungin kestävän kehityksen toimikunnan työhön osallistuminen	Toimikunnan esitykset kpl / vuosi	Mukana työryhmässä

YMPÄRISTÖTOIMI			
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARI: TAVOITE	TOT
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	Viestintä ja tiedottaminen	Julkaistut uutiset kotisivuilla ja somessa Neuvonnan määrä	Erit. akuuteista asioista tiedottamista.
Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari	Kaupungin kestävän kehityksen toimikunnan työhön osallistuminen	Kokouksiin osallistuminen Toimikunnan tekemät kestävästä kehitystä edistävät toimenpiteet / esitykset kaupunginhallitukselle	Työhön osallistuttu. Seudullinen ilmastohanke. Hinku-taapaaminen Äänekosken kanssa.
	Henkilöstö	Henkilöstöressurssivaje (täytetyt ja täyttämättä jääneet sijaisuuDET)	Sijaisuudet saatu täytettyä, tilanne parantunut. Puolikas virka ympäristöterveysvalvontaan perustettu. Resurssia ympäristönsuojeluun ei saatu.
	Sähköinen asiointi ja sähköiset työkalut	Rakennusvalvonnan sähköisen luvanhaun osuuden kehitys	Paperisia hakemuksia 10/245 kpl (4,1 %)
	Alueyhteistyö	Yhteistyösopimukset Yhteistyöpalaverit Yhteistoimintasopimuksen laajentuminen	Seudullinen ilmastohanke. Yhteistyöpalavereita ~10. Karstulan rava liittyminen toteutuu, Saarijärven ymp.suojelu selvitys etenee.

VIITASAAREN VUOKRA-ASUNNOT OY			
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARI: TAVOITE	TOT
Liikevaihto		2.172.165 €	2.303.847 €
Tilikauden tulos		7.969 €	7 €
Kaupungin takaus		8.804.074 €	9.648.834 €
Omavaraisuusaste		-	
Maksuvalmius		-	0,5
Viihtyisää asumista keskustasta kyliin		Käyttöaste: taso 90 %	86 %
	Joustava asiointi vuokra-asuntoyhtiössä	Asiakaspalautteet, asiakyselytulokset: Tulokset tasolla "hyvä"	Tulos: hyvä (4, otanta)
	Sähköisen asioinnin kehittäminen edelleen		Sähköinen asiointi kattaa noin 95 % asioinnista
	Toimiva kiinteistön- hoito	Asiakaspalautteet, asiakyselytulokset: Tulokset tasolla "hyvä"	Tulos: hyvä (4, otanta)
	Asukastyytyväisyys	Asiakaspalautteet, asiakyselytulokset: Tulokset tasolla "hyvä"	Tulos: hyvä (4, otanta)
Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari	Asuntokannan kehittäminen kestäväällä tavalla (ml. uudisrakentaminen)	Yhtiön kannattavuus: Yhtiö pystyy toimimaan tulo-rahoituksella (maksuvalmius, yhtiön oma pääoma positiivinen)	Maksuvalmius 0,5 OPO suhteellisen hyvällä tasolla

WIITASEUDUN YRITYSPALVELU OY			
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARI: TAVOITE	TOT
Liikevaihto		800.000 €	843.918,59 €
Tilikauden tulos		50.000 €	17.703,46 €
Kaupungin takaus		2.344.000 €	2.186.000 €
Omavaraisuusaste		>50 %	65 %
Maksuvalmius		>1	
Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana	Logistiikkakeskus	Rakentamispäätös olemassa: K	Kyllä 1. vaihe
	Uutta tuotantotilaa	Rakentamispäätökset olemassa: 500 m ²	On jo käyttöön-otettu
	Aurinkovoimala	Rakentamispäätös olemassa: K	Ei Aiesopimusvaihe
	Olemassa olevien tilojen saneeraus	Saneeraussuunnitelma koko rakennuskannalle olemassa: K	Ei Valmista syksyllä
	Yrittäjäyhteistyö	Tapaamiset: 2 krt / vuosi	Kyllä

WITAS OY			
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARI: TAVOITE	TOT
Liikevaihto		800.000 €	746.000
Tilikauden tulos		10.000 €	-14.741
Kaupungin takaus		-	-
Omavaraisuusaste		80 %	65 %
Maksuvalmius		1	2,4
Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana	Neuvontapalvelut yritysten perustamiseen	Perustettujen yritysten määrä: Yli 20 kpl per vuosi (varsinaiset yritykset pl. yhtiömuodon muutokset yms.)	29
	Neuvontapalvelut kaikkiin elinkaaren vaiheisiin	Kaupungin alueelle tullut hanke- / yritysrahoitus: Euroa per tukimuoto per vuosi, erilaiset panos-tuotos –suhteet	Yritystuet n. 2 miljoonaa, Hanketuet Witas 1,2 milj euroa. Kaupunki; Wiilo; 3,1 milj.euroa, Vesistömatkailu 400 Teuroa.
	Asiakastyytyväisyys	Toiminta ja sitä mittaava vuotuinen kysely, kuntabarometri joka toinen vuosi: Kiitettävä taso	Kysely kesken, Kiitettävä asiakastyytyväisyys, kuntabaro 2024.
	Neuvonta- ja kehityspalvelut	Yritysten liikevaihto: Kasvuprosentti K-S liiton tilastossa	-13,2%, Q3 2023
	Neuvonta- ja kehityspalvelut	Työpaikkojen lukumäärä: Kasvuprosentti K-S liiton tilastossa	-0,3%, Q3 2023

VIITASAAREN KOULUTUSKIINTEISTÖ OY			
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARI: TAVOITE	TOT
Liikevaihto		268.650 €	186.869,88
Tilikauden tulos		1.000 €	-4.034,6
Kaupungin takaus		-	
Omavaraisuusaste		>96 %	94,5
Maksuvalmius		>1	
	Yhtiön omistusjärjestelyt: Gradian osakkeiden osto yhtiölle	Osakekauppa toteutettu 31.12.	K
	Kiinteistön tilojen kunnossapitäminen	Korjaustoimenpiteet hoidetaan ajoissa: K	
	Vuokratilat pidetään tehokkaasti täynnä	Vuokratut tilat m ² : Tilat täynnä	

KESKITIEN KAUPPAKIINTEISTÖ OY			
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARI: TAVOITE	TOT
Liikevaihto		67.518 €	
Tilikauden tulos		0 €	
Kaupungin takaus		100.000 €	
Omavaraisuusaste		>90 %	
Maksuvalmius		5,56	
	Kiinteistö palvelee kaupungin työllisyysyksikön ja hyvinvointialueen kuntouttavan työtoiminnan tilatarpeita	Kiinteistöstä puolet kaupungin ja puolet hyvinvointialueen käytössä: K	
	Varautumisen ja huoltovarmuuden kehittäminen	Sähkö- ja lämmityskatkoihin varautuminen: Häiriötön toiminta	
	Kiinteistössä edistetään kiertotaloutta	K/E: K	

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen. Vuoden 2023 talousarvio on ollut käyttötalouden osalta sitova prosesseittain eli sillä tasolla, jolla kaupunginvaltuusto on myöntänyt määrärahan ja tuloarvion sekä vahvistanut tavoitteet. Valtuusto on hyväksynyt talousarvion nettoperusteisesti.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

2.2.1 Kaupunginhallituksen toimiala

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa, ohjaa ja koordinoi kaupungin päätöksentekoa, organisaation ja palveluiden suunnittelua ja kehittämistä sekä taloutta siten, että kaupunki kehittyy kaupungin toiminta-ajatuksen ja valtuuston määrittelemien tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunginhallituksen toimialan talousarviokokonaisuudet olivat yleishallinto, tukipalvelut sekä elinkeino- ja maataloustoimi. Määrärahavaroja käytettiin myös kaupungin uuden ICT-ympäristön suunnitteluun ja rakentamiseen Wiitaunionin yhteistyön päättyessä 31.12.2023, maa- ja metsätilojen hoitamiseen sekä etätyötila Lennättimen ylläpitoon.

Yleishallinto

Yleishallinto vastaa luottamushenkilötoiminnan ja luottamuselinten työskentelyedellytysten yhteensovittamisesta sekä käytännön hallinnon ja talouden hoidosta. Yleishallintoon kuuluvat kokonaisuudet olivat:

- Vaalit
- Tilintarkastus
- Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä näiden alainen henkilökunta
- Kaupunginhallituksen toimikunnat (sisältäen mm. Kestävän kehityksen toimikunnan, Vanhusneuvoston, Vammaisneuvoston ja Veteraanitoimikunnan menot sekä Nuorisovaltuuston kokouspalkkiot)
- Työllistäminen
- Hankkeet

Muutoksia kaupunkiorganisaatioon

Vuonna 2023 valmisteltiin 1.1.2024 voimaan astunut kaupungin organisaatiomuutos niin luottamushenkilö- kuin henkilöstöorganisaationkin osalta. Lopullinen päätös poliittisesta ja operatiivisesta organisaatiosta tehtiin valtuustossa 11.9.2023. Tätä ennen oli jo keväällä 2023 toteutettu avainhenkilökrytoinneista talous- ja tietohallintojohtajan sekä lukion rehtorin rekrytoinnit. Uuden organisaation hyväksymisen jälkeen avattiin myös sivistys- ja hyvinvointipalvelujen palvelualuejohtajan rekrytointi. Viitasaaren uusi kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen otti kaupungin ohjat käsiinsä 1.6.2023 alkaen ja alkuvuosi hoidettiin sijaisjärjestelyin.

Kaupunginhallitus ja uudet suunnittelulautakunnat työstivät johtavien viranhaltijoiden kanssa syksyllä 2023 uutta hallintosäätöä ja strategian toimeenpano-ohjelmaa sekä talousarviota vuodelle 2024. Kaupungin oma hallintosäätö, jossa huomioitiin uuden toimielin- ja henkilöstöorganisaation tehtävät ja ratkaisuvälillä hyväksyttiin syksyllä 2023. Opistotoiminnan ja kirjastopalveluiden osalta päätettiin jatkaa yhteistoimintaa Pihtiputaan kunnan kanssa ja valmisteltiin palveluita koskevat yhteistoimintasopimukset kuntien päätettäväksi.

Yleishallinnon operatiivinen organisaatio jaettiin vuoden 2024 alusta hallintopalveluihin ja elinvoimapalveluihin. Hallintopalveluihin sisällytettiin päätöksenteon tukipalvelut, henkilöstöpalvelut, talouspalvelut ja tietohallintopalvelut. Vuonna 2023 talous- ja tietohallinnon sekä henkilöstöhallinnon tukipalvelut järjesti kaupungille vielä Pihtiputaan kunta, mutta samanaikaisesti suunniteltiin ja valmisteltiin kaupungin tukipalvelujen hankkimista vuoden 2024 alusta lähtien Kuntien Tiera Oy:ltä ja Monetra Keski-Suomi Oy:ltä sekä otettiin käyttöön palveluhankintojen edellyttämät uudet ohjelmat. Myös kaupungin asiakirjahallinnon ja tiedonhallinnan kannalta keskeinen asiantuntijajärjestelmä päivitettiin uuteen versioon ja hyväksyttiin kaupungin tiedonohjaussuunnitelma. Vuodenvaihteessa korostui henkilökunnan koulutus uusien ohjelmien käyttämiseen.

Keskeisiä asioita päätöksenteossa

Tammikuussa 2023 kaupunginhallitus asetti maapoliittisen työryhmän valmistelemaan kaupungin maapoliittiset linjaukset. Kaupungin ensimmäinen valtuustokausittain tarkastettava maapoliittinen ohjelma hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa. Samoin päivitettiin asuin- sekä teollisuus- ja liiketonttien hinnoittelu. Toukokuussa kaupunginhallitus asetti työryhmän laatimaan Viitasaaren kaupungin asunto-ohjelman, jossa selvitetään mm. asuntorakentamisen tarve Viitasaarella. Tämä työ on vielä kesken.

Kaupunginhallitus hyväksyi kesäkuussa aiesopimuksen aurinkovoimalan perustamisesta Viitasaarelle ja päätti, että Viitasaaren kaupunki osallistuu Pohjoisen Keski-Suomen ilmastosuunnitelma -hankkeeseen sekä hyväksyi osaltaan hankehakemuksen. Viitasaaren kaupunginvaltuusto on liittynyt Hinku-verkostoon vuonna 2022 ja samalla sitoutunut tavoittelemaan 80 % prosentin päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Kunnat pyrkivät vähentämään ilmastopäästöjään muun muassa lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä ja parantamalla energiatehokkuutta.

Marraskuussa kaupunginhallitus päätti käynnistää oikeusvaikutteisen Karhukorven tuulivoimaosa-yleiskaavan laatimisen ja hyväksyä tähän liittyvän kaavoituksen käynnistämissopimuksen. Päätöksestä valitettiin myöhemmin hallinto-oikeuteen.

19.6.2023 kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti, että Viitasaaren kaupunki lähtee osaksi perustettavaa pohjoisen Keski-Suomen työllisyysaluetta yhdessä Äänekosken, Pihtiputaan, Kannonkosken, Karstulan, Kinnulan, Kivijärven, Kyyjärven, Konneveden, Uuraisten, Laukaan ja Hankasalmien kuntien kanssa. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen yhteistoimintasopimus ja palveluiden järjestämissuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa lokakuussa 2023.

Sosiaali- ja terveystalv palvelujen siirryttyä vuoden 2023 alussa hyvinvointialueelle kaupunki päätti vuonna 2022 jätetyn valtuustoaloitteen pohjalta turvata erityisesti haja-asutusalueella asuvien ikäihmisten kotona selviytymisen. Gubbe Sydänystävät yhtiön kanssa tehtiin puolen vuoden sopimus seuran ja palvelujen tarjoamisesta kotonaan asuville vanhuksille kotiaskareisiin työllistämällä samalla paikallisia nuoria kevytyrittäjinä. Kaupunki varasi lisärahoitusta veteraanien ja veteraanien leskien hyvinvointiseteleihin ja lahjoitusvaroja käytettiin kotonaan asuvien yli 90-vuotiaiden kuntalaisten hyvinvointiseteleihin.

Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa tehtiin myös tiivistä yhteistyötä mm. ikäihmisten avoimen päivätoiminnan palvelujen jatkamiseksi yhdessä sivistystoimen ja työllisyyspalvelujen kanssa. Vanhusten päiväkeskukselle hankittiin älytaulu ja järjestettiin päivätoimintaa kaupungin palkkaamalla henkilöstövoimavaroin. Lisäksi huhtikuussa aloitettiin konsulttiselvitys kaupungin palveluliikenteen järjestämisestä kuntalaisille. Selvityksen tekemiseen saatiin 50 % valtionavustus.

Kaupungin palveluliikennesuunnitelma hyväksyttiin loppuvuodesta 2023 ja liikennöitsijän kilpailutus käynnistettiin alkuvuodesta 2024. Joukkoliikennepalveluja ELY-keskuksen ja Pihtiputaan kunnan sekä Äänekosken kaupungin kanssa jatkettiin toisen asteen opiskelijoiden kulkuyhteyksien turvaamiseksi.

Viitasaaren vaikuttamistoimielimet ja Keski-Suomen hyvinvointialueen osallisuusedustajat osallistuivat Viitasaaren kaupungin osallisuussuunnitelman laadintaan, joka hyväksyttiin valtuustossa 13.11.2023. Samalla valtuusto valtuutti sivistys- ja hyvinvointipalvelujen palvelualueen vastamaan osallisuustyöstä ja asettamaan kaupungin osallisuustyöryhmän, joka määrittää suunnitelman pohjalta tulevan vuoden osallisuustoimenpiteet.

Nuorisovaltuuston esitykset nuorten vaikuttamismahdollisuuksista huomioitiin osittain kaupungin uuden hallintosäännön valmistelussa. Nuorisovaltuuston esitys Pride-liputuksesta kirvoitti vilkkaan keskustelun kaupunginhallituksessa.

Maaliskuussa 2022 Venäjän aloittaman hyökkäyssodan takia saapui Viitasaarelle tilapäisen suojelun statuksella kuntamalliin 50 ukrainalaista. Ukrainalaisten tilapäistä suojelua tarvitsevien kotouttamisen osalta kaupungilla oli kuntamallisopimus voimassa 31.12.2023 saakka Äänekosken vastaanottokeskuksen kanssa. Kuntamallissa asuneista suurin osa haki kotikunnan Viitasaarelta vuoden 2023 loppuun mennessä.

Valtio maksaa kotoutumislain mukaisia korvauksia maahanmuuttajista aiheutuviin kustannuksiin kunnille ja hyvinvointialueille. Laskennallista korvausta on maksettu 1.3.2023 alkaen kunnille ja hyvinvointialueille myös tilapäistä suojelua saavista henkilöistä, joilla on kotikunta. Kunnalle maksettavien korvausten edellytyksenä on, että kunnalla on kotouttamisohjelma ja ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä. Viitasaaren kaupunki on tehnyt vuonna 2016 kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen ELY-keskuksen kanssa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.12.2023 kaupungin oman kotouttamisohjelman.

Kyläkuntien valokuituverkon suunnittelusta ja rahoittamisesta neuvoteltiin useaan otteeseen kaupungin hankekumppanin ja rahoittajien kanssa. Kylien markkinointitoimenpiteitä edistettiin Digi-keskuksen yhdessä kyläyhdistysten kanssa tuottamalla kylien omilla verkkosivuilla, joiden ylläpitomaksut kaupunki otti vastuulleen. Kyläyhdistyksille myönnettiin kehittämisavustuksia ja lämmitys-avustuksia yhteensä 32.000 euroa ja välirahoitusta maaseudun kehittämishankkeisiin lähes 40.000 euroa.

Keväällä 2023 järjestettiin eduskuntavaalit, joissa viitasaarelaiden äänestysaktiivisuus jäi maakunnan heikoimmaksi. Vuoden 2024 presidentinvaalia varten asetettiin vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta sekä päätettiin ennakoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen äänestyspaikat. Viitasaarella on kolme äänestysaluetta.

Viestintä ja markkinointi

Vuoden 2023 alusta kaupungilla on työskennellyt 100 % työsuhteessa oleva viestintäsuunnittelija, jonka ansiosta kaupungin sisäistä ja ulkoista viestintää on voitu kehittää vielä entisestään. Viestintäsuunnittelijan tehtäviin kuuluu myös etätyökeskus Lennättimen toiminnasta huolehtiminen.

Kaupungin hankevuosi 2023

Kaupunginhallituksen alaisuudessa tehtiin vuoden 2023 aikana myös aktiivista hanketyötä.

Pikkasen enemmän liiketoimintaa

Viitasaaren kaupunki hallinnoi ajalla 1.4.2021-30.6.2023 EAKR-rahoitteista Pikkasen enemmän liiketoimintaa -hanketta, jonka keskeisenä tavoitteena oli edistää Viitasaaren keskustassa toimivien yritysten uudenlaisten, erityisesti rikkaasta paikalliskulttuurista kumpuavien, verkostona tuotettavien tuotteiden ja palveluiden kaupallistamista sekä luoda uutta yritystoimintaa keskustan alueelle. Hankkeen ulkopuolisena investointina saneerattiin Viitasaaren keskustassa sijaitseva vanha yhteiskoulu.

Hankkeessa luotiin myös Lyhty Viitasaaren käsikirja, jossa markkinointinimeksi kokonaisuudelle valikoitui [Lyhty Viitasaari](#). Ensimmäiset yritykset käynnistivät toimintansa Lyhty Viitasaaren tiloissa alkuvuodesta 2023.

Hankkeen aikana saavutettiin myös välittömiä tuloksia:

- Yhteiskoulun palveluaihio, joka loi pohjaa yritystoiminnan suunnittelulle tiloissa;
- Lyhty Viitasaaren ensivaiheen tuote- ja palvelukonseptin ideointi ja kehittäminen;
- Pikkasen paremman palvelun käsikirja;
- Opas tapahtumille – monikanavaisen markkinoinnin tekeminen;
- Alustavat suunnitelmat Toisinnäkemisen festivaalista sekä PeriFeria –kaupunkijuhlan järjestämisestä;
- Kolme lisätyn todellisuuden toteutussuunnitelmaa kaupunkikuvan elävöittämiseksi ja houkuttelevuuden lisäämiseksi;
- Lyhty Viitasaaren viestinnän työkalut ja brändikäsikirja.

Tilinpäätöksessä 2023 ”pikkasen enemmän liiketoimintaa” -kustannuspaikkaan talousarviossa 2023 kirjattu tulo- ja menoennuste poikkesivat toteutuneesta, kuitenkin siten, että hankkeen lopputuloksissa hanketulot ja hankemenot menivät lähes tasan. Tulokertymä toteutui talousarvioon kirjattua paremmin, mikä osaltaan selittää toimintatuottojen hyvää kehitystä.

Hanke päättyi kesäkuussa 2023. Hankkeen projektipäällikkönä toimi kesäkuun 2023 loppuun asti Hannu Nevala.

Digikeskus

Syyskuussa 2021 startannut ja elokuun loppuun 2023 jatkanut EAKR-rahoitteinen Digikeskus-hanke toimi osana kaupungin toimintaa aina vuoden 2023 loppuun saakka. Kaupunki omarahoitti Digikeskuksen toimintaa hankerahoituksen päätyttyä syyskuusta joulukuun 2023 loppuun. Vuoden 2024 alusta Digikeskukseen liittyvä hanketoiminta siirtyi kehittämissyhtiö Witas Oy:n hallintaan Maaseuturahaston ”Ketterien kokeilujen elinvoimahautomo” -hankkeen myötä. Vuoden 2023 loppuun saakka Digikeskuksella oli kaksi työntekijää, joista projektipäällikkönä toimi Teemu Vuorela ja projektiasiantuntijana Mirva Jäntti.

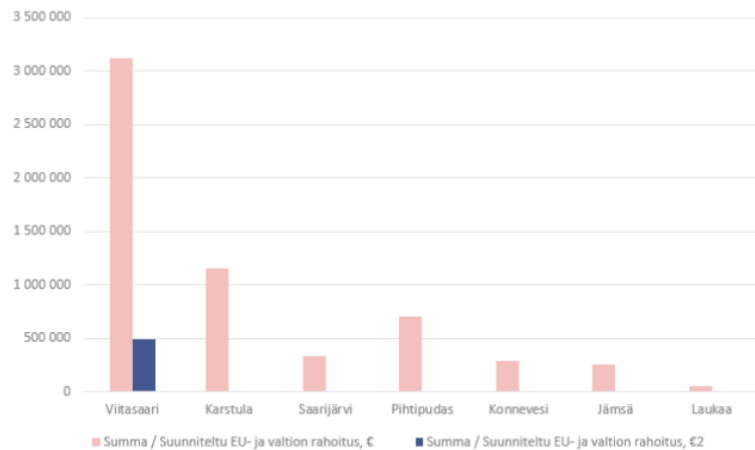
Digikeskus-hankeessa luotiin toimintamalli maaseutualueen digitalisaation ja osaamisen kehittämiseen. Digikeskuksesta on hankkeen myötä muodostunut digitaalisen osaamisen keskus, joka tukee digitalisaation omaksumista alueella sekä uusien digitaalisten tuotteiden, palveluiden ja yritysten syntymistä. Toimintamalli on dokumentoitu helposti jaettavaan, joka mahdollistaa tulosten levittämisen myös muille alueille. Digikeskuksessa on tarjolla monipuolinen valikoima välineitä, kuten VR-laseja, 3D-tulostimia, tietokoneita ja studiotiloja. Tilat ja teknologiat kannustavat käyttäjiä oppimaan uusia taitoja ja hyödyntämään digitalisaatiota omassa toiminnassaan. Tilat ovat vapaasti kaikkien käytettävissä. Tilat on suunniteltu helposti lähestyttäväksi ja laitteiden ohjelmitot valittu käytettävyyden perusteella.

Digikeskus on innostanut ja tukenut digitalisaation hyödyntämistä alueen eri toimijoiden keskuudessa, ja se on houkuttellut toiminnallaan yhteistyökumppaneita ympäri Suomea. Hankkeen avulla myös alueen yrittäjät ja toimijat ovat kehittäneet digitaalisuutta. Digikeskuksen tarjoamat tilat, laitteet, valmennukset ja tapahtumat ovat houkuttelleet esiin myös piilevää digiosaamista, erityisesti nuorten keskuudessa. Digikeskuksen toiminnan avulla alueelle on syntynyt nuorten perustamia digitaalisuutta hyödyntäviä kevytyrittäjiä, jotka näyttävät suuntaa alueen elinkeinoelämän monipuolistamisessa ja digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Hanke on auttanut synnyttämään uusia digitaalisia tuotteita, palveluita ja yrityksiä. Lisäksi se on tuonut JAMK:n TKI-toimintaa alueelle.

Hanke pysyi hankeajalla budjetissa. Tulokertymä toteutui talousarvioon kirjattua paremmin, mikä osaltaan selittää toimintatuottojen hyvää kehitystä.

Viitasaari menestyi syksyllä 2023 vahvasti Euroopan Unionin Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoitushaussa, kuten viereisestä kuvaajasta ilmenee.

Kuntien perusrakenteen investoinnit yritysten toimintaedellytyksiin

Wiitaseudun logistiikkakeskus Wiilo

Viitasaaren kaupunki sai elokuussa JTF-rahastosta myönteisen rahoituspäätöksen Wiitaseudun logistiikkakeskus Wiilo -hankkeeseen. JTF-rahoitus kattaa enintään 70 prosenttia eli noin 3,125 miljoonaa euroa hankkeeseen kuuluvien töiden kustannuksista. Kaupungin osuus hankkeen kustannuksista on 30 prosenttia eli noin 1,340 miljoonaa euroa, johon kaupunginvaltuusto sitoutui keväällä 2023. Kokonaisuudessaan hanke on siis lähes 4,5 miljoonan euron suuruinen ja sillä toteutetaan alueen ydintoimintojen vaatimat maanrakennus- ja pintatyöt sekä alueen yhdyskuntatekniikka. Myöhemmin alueelle on tarkoitus rakentaa myös varsinaisia toimitiloja, mutta ne eivät toteudu nyt saadun JTF-hankerahoituksen kautta.

Hanke käynnistyi syyskuussa 2023 ja jatkuu vuoden 2025 loppuun. Hankejohtajana toimii Sampo Siik, joka toimi vuoden 2023 loppuun saakka Wiitaseudun Yrityspalvelu Oy:n toimitusjohtajana.

Vesistömatkailuhanke

Viitasaari sai vuonna 2023 JTF-rahoitusta myös toiseen merkittävään hankekokonaisuuteen, noin 700.000 euron vesistömatkailun hankkeeseen. Tästä JTF-kattaa enintään 70 prosenttia, joka on noin 490.000 euroa. Tämän lisäksi kaupunginvaltuusto on keväällä 2023 sitoutunut omarahoitusosuudella 30 prosentin hankekustannuksiin, jotka ovat enintään 210.000 euroa.

Viitasaarella on runsaasti erilaisia vesistöretkikohteita, joita ylläpitävät ja ovat ylläpitäneet eri tahot. Hankkeen aikana neljään rantautumispaikkaan Keitele-järvellä ja yhteen Muuruejärvellä tehdään uusia rakenteita tai kunnostetaan entisiä. Kaikista vesistöretkikohteiden toimenpiteistä neuvotellaan Metsähallituksen kanssa, ja tarkat toteuttamismuodot täsmentyvät neuvotteluiden myötä. Hankesuunnitelmassa Keiteleen Honkasaaren on myös kaavailtu erämaasaunan rakentamista.

Työllisyyspalvelut

Viitasaaren kaupungin työllisyysyksikkö vastaa kaupungin pitkäaikaistyöttömien työllistämistoimista ja työkokeilujen järjestämisestä, työllisyysmäärärahojen käytöstä, kuntien maksamasta työmarkkinatuen maksuosuudesta, sekä hallinnoi Pohjoisen Keski-Suomen TYP-toimintaa.

Työllisyysyksikön tehtävänä on työllistää viitasaarelaisia pitkäaikaistyöttömiä keskimäärin 25 henkilöä kuukaudessa palkkatuella tai oppisopimuksella Tuunaripajalle, kaupungin toimipisteisiin tai työntekijän siirtona toisen työnjärjestäjän palvelukseen siten että heidän työssäoloehdonsa täyttyy. Yksikkö järjestää myös työkokeiluja eri toimipisteisiin. Tuunaripaja toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja järjestää kaupungintalon kahvitukset ja erikseen sovittuja kaupungin kohteiden siivouksia. Tavoitteena on, että pajalla työskentelee vuositasolla noin 30 henkilöä joko palkkatukityössä tai työkokeilussa. Työllisyysyksikkö on avoin uusille asioille ja ihmisille ja edistää toiminnassa yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä yli organisaatorajojen, sekä pyrimme parantamaan tiedonkulkua ja yhteistyötä elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. Toiminnan tavoitteena työllisyysyksikön asiakkaiden (työntekijöiden) sekä taloudellisen, että sosiaalisen hyvinvoinnin lisääntyminen.

Työllistettyjä on ollut palkkatuella kuukausittain keskimäärin 25 henkilöä. Yhteensä palvelujen piirissä on ollut 65 henkilöä. Työllistetyt ovat työllistyneet ulkoaluetöihin, liikuntapaikoille, tilapalvelulle, keittiölle, koululle, vanhusten päiväkeskukselle, Tuunaripajalle ja Savivuoren näkötornille. Työllisyysyksikön kautta hoidettiin kesällä 2023 Savivuoren näkötornin kahvio ja lipunmyynti. Työntekijän siirtoja toisen työnjärjestäjän palvelukseen oli alle viisi, samoin kuin oppisopimuksia. Oppisopimukset jatkuvat vuodelle 2024. Kuntouttava työtoiminta siirtyi vuoden 2023 alussa Keski-Suomen hyvinvointialueen vastuulle, joten aikaisemmin toteutettua ryhmätoimintaa ei voitu enää toteuttaa. Tuunaripajalla on työskennellyt vuositasolla 32 henkilöä, joko palkkatuella, työkokeilussa tai molemmissa. Paikko-osaamistodistuksia kirjoitettiin neljä.

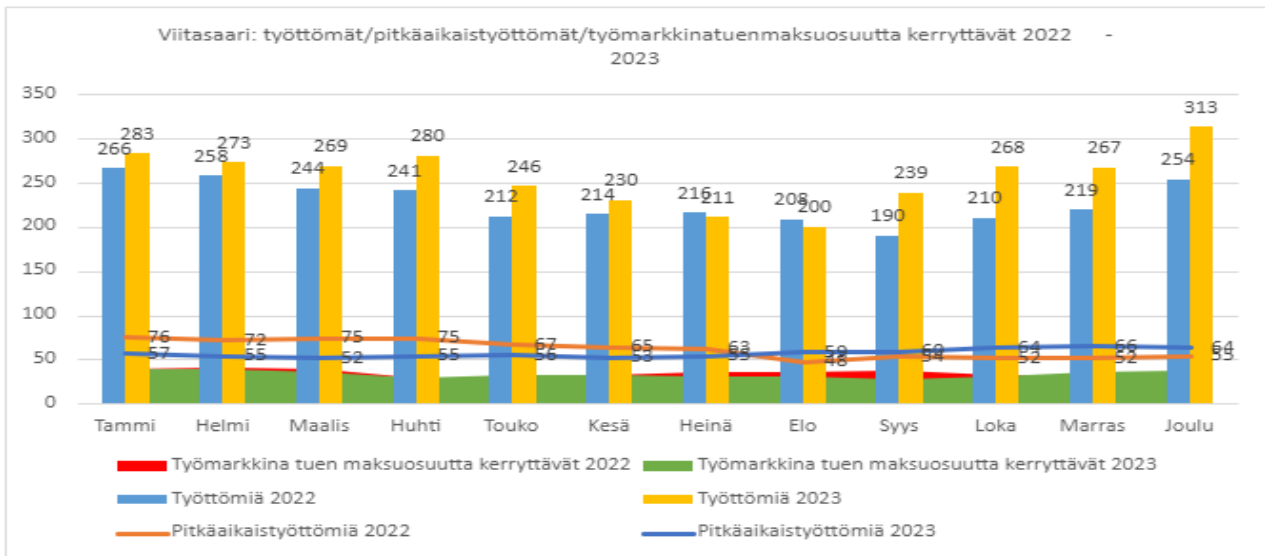
Työllistämisen ja Tuunari pajan, toiminnan yhteenlasketuksi toimintatuotoksi vuonna 2023 arvioitiin saatavan 288.400 €. Toteutumaksi muodostui 292.364 €. Toimintatuottoja saatiin 3.964 € enemmän kuin oli arvioitu. Ylitys koostui pääosin Savivuoren kioskin ja kahvitusten tuotoista. Toimintatuottoja vähensi 1.7.2023 tullut palkkatuki uudistus, jonka jälkeen palkkatukea on saanut enää bruttopalkkaan, ei sivukuluihin eikä lomarahoihin. Toimintakuluja arvioitiin menevän - 880.485 €. Toteutuma oli -784.029 €, joten toimintakuluja meni 96.456 € vähemmän kuin arvioitiin. Toimintakuluja vähensi työllistettyjen heikko saatavuus alkuvuodesta, joka vaikutti osaltaan myös toimintatuottoihin. Työllistämisen toimintakate oli 84,8 %, ja Tuunaripajan 76,8 %.

Kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen Hyvinvointialueelle merkitsi toiminnan vähenemistä Viitasaarella. Kuntouttavassa työtoiminnassa on ollut Typpi-rekisterin mukaan alle viisi henkilöä (v. 22, 19 henkilöä, 2021 21, 2020, 29; v.2019, 25). Viitasaaren kaupungin työmarkkinatukimaksut kasvoivat vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022 12 %, 182.109, 38 €. Työmarkkinatuen maksuosuutta maksettiin n. 30 €/asukas, mikä oli Keski-Suomen kuntien toiseksi alhaisin.

Keski-Suomen maakunnan keskimääräinen työttömyysprosentti oli vuonna 2023, 12,2 % (v.2022, 11,5 %). Vuoden 2023 lopussa Keski-Suomessa oli 17 617 (v. 2022,15 171) työtöntä

työnhakijaa. Keski-Suomessa pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä oli 31,5 % (5319 henkilöä) kun se edellisenä vuonna oli 38,4 %. Viitasaaren kaupungin vuoden 2023 työttömyysasteen keskiarvo oli 10,7 % (v. 2022, 9,4 %). Viitasaaren työttömyysaste oli vuoden kk-keskiarvoissa koko maan (9,8 %) suurempi ja Keski-Suomen (12,2 %) arvoja pienempi.

Viitasaarella oli työttömiä työnhakijoita tammi-joulukuussa keskiarvolla laskettuna 257 kuukaudessa (v. 2022, 278). Työttömistä oli miehiä 68 % ja naisia 32 %. Alle 25-vuotiaita 13 % työttömistä. Yli 50-vuotiaita 44 % työttömistä, pitkäaikaistyöttömiä 23 % työttömistä, sekä vammaisia ja pitkäaikaissairaita 20 % työttömistä.

Keski-Suomen liiton tilastojen mukaan v. 2022, Viitasaarella oli työpaikkoja 2193, joista julkisella sektorilla 719 ja yksityisellä sektorilla 1470. Työpaikkaomavaraisuus vuonna 2022 oli 104 %.

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heidän palvelutarpeensa mukaisia työvoimapalveluita, sekä sosiaali-terveys- ja kuntoutuspalveluja. V. 2023 Keski-Suomen hyvinvointialue tuli TYP-lain muutoksen mukaisesti toiminnan järjestäjäksi kuntien sijaan. TYP-toiminnalla on johtoryhmä, jonka puheenjohtajana toimii Viitasaaren kaupunginjohtaja. TYP-johtoryhmä kokoontui vuonna 2023 neljä kertaa. Viitasaaren kaupungin työllisyyspäällikkö toimii pohjoisen Keski-Suomen monialaisen yhteispalvelun TYP:n johtajana. TYP-työntekijät ovat pitäneet kuukausittain Teams-palavereja (11) TYP-johtajan kutsumana. TYP-johtaja on valtakunnallisessa TYP-työjaostossa varajäsenenä ja hänellä on pääsy ja puhe- ja esitysoikeus sekä TYP-työjaoston että -ohjausryhmän kokouksissa. TYP-työjaosto on kokoontunut pääsääntöisesti kuukausittain ja TYP-ohjausryhmä neljä kertaa vuonna 2023. TYP-johtajilla on oma valtakunnallinen verkosto, joka on kokoontunut noin kerran kuukaudessa.

Pohjoisen Keski-Suomen Typ-verkoston aktiivisia asiakkaita 31.12.2023 oli TYPPI-järjestelmässä 203, joista viitasaarelaisia 27,49 %. Viitasaarella on TYP:ssä aloittanut vuonna 2023, 16 uutta asiakasta, asiakkaita kaikkiaan 58. Asiakkaat ovat saaneet asiakaspalveluita 972 (v. 2022, 414). Suurin osa toteutuneista asiakaspalveluista oli yhteydenottoja (kirje, puhelu yms.) 48,41 % ja ta-

paamisia/ohjauksia 34,2 %. Päätyneitä asiakkuuksia Viitasaarella oli vuonna 2023, 29. Suurimmat päättymissyöt ovat olleet, asiakasta ei tavoitettu/ei tietoa 42,86 %, sekä siirtynyt takaisin TE-toimiston asiakkaaksi 20,69 %.

Tukipalvelut

Tukipalvelut tuotettiin Wiitaunionin toimintamallin mukaisesti keskitetysti Pihtiputaan kunnassa vuoden 2023 loppuun saakka. Kuntapariyhteistyön purkautuessa kaupungin talous- ja palkkahallinnon palvelut ulkoistettiin Monetra Keski-Suomi Oy:lle ja tietohallinnon palvelut Kuntien Tiera Oy:lle. Ulkoistusten käyttöönottoprojektit toteutettiin vuoden loppupuoliskolla, siirtymävaiheet jatkuvat vuodenvaihteen yli.

Vuonna 2023 tukipalveluiden menoihin sisältyivät henkilöstöhallinnon, hallintopalvelujen, atk-palvelujen, monistamon sekä taloushallinnon menot. Atk- ja hallintopalvelujen menot on jaettu ilman poistoja hallintokunnille työasemien lukumäärän suhteessa. Henkilöstöhallinnon menot on jaettu palkansaajien lukumäärän suhteessa. Monistamon menot on jaettu käytön suhteessa. Taloushallinnon menot on jaettu tositteiden suhteessa.

Taloushallinnossa toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin. Laskujen kirjaaminen sujui viiveettä ja toimialoilla oli käytössä ajantasaiset raportit toiminnan kehittymisestä. Toiminta oli taloudellista ja kustannukset laskivat hieman henkilöstöjärjestelyistä johtuen. **Tietohallinnon** laite- ja ohjelmistohankinnat menivät yli budjetin johtuen Wiitaunionin purkautumisesta ja siitä johtuvista järjestelmien suunniteltua suuremmista päivityksistä.

Henkilöstöjohtamisen tiimi tuotti toimialoille ja Wiitaunionin kansalaiskunnille henkilöstöhallinnon palveluja palkka- ja palvelussuhdeasioissa, henkilöstön kehittämisessä, henkilöstösuunnittelussa ja rekrytoinnissa, työsuojelussa ja työturvallisuudessa, yhteistoiminnassa, työterveyshuollon järjestämisessä sekä muissa henkilöstöpalveluissa kuten tyky-toiminnassa.

Wiitaunionin purkautumisesta aiheutuvat organisaatiomuutokset toteutettiin annetun aikataulun mukaisesti. Muutosjohtamista kehitettiin ESR-rahoitteisen VAMU- ”Vahvuuksista voimaa ja virtaa muutoksen aalloille” -hankkeen kautta sekä esihenkilöiden kuukausittaisilla TiimiTreffit-koulutuksilla.

Henkilöstöjohtaminen perustui kaupungin strategiaan ja arvoihin. Henkilöstökoulutuksia ja -tilaisuuksia järjestettiin henkilöstöinfoina ja esihenkilöiden TiimiTreffeillä. Koulutusten sisällöt rakennettiin strategisten päämäärien mukaisiksi.

Kaupungissa otettiin käyttöön Työterveyslaitoksen maksuton Työturvallisuustutka, jonka avulla tunnistetaan työpaikkojen vaaroja ja kuormitustekijöitä, arvioidaan niiden aiheuttamia riskejä ja määritetään toimenpiteitä riskien hallitsemiseen. Työsuojelutoimikunta ja sisäilmatoimikunta koontuivat säännöllisesti koko vuoden ajan.

Työehtosopimukseen kuuluvien TVA-järjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto päätettiin siirtää Wiitaunionin purkautumisen vuoksi vuodelle 2024. Siirtopäätöstä puolsi myös se, että kyseisen järjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto nähtiin vain Viitasaarella oleelliseksi ja se, että yhteistyötoimikunnan kaikki työntekijöiden edustajat jäivät 1.1.2024 Pihtiputaan kuntaan ja Viitasaarella aloittivat uudet 1.1.2024 alkaen. Yhteistoimintaneuvotteluita TVA-järjestelmien käyttöönotosta ei olisi ollut asianmukaista aloittaa vielä vuoden 2023 aikana.

Työhyvinvointietuna tarjottiin koko henkilöstölle 100 euron arvoinen ePassi liikuntaan, kulttuuriin ja hyvinvointiin. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa oli aktiivista. Työterveyshuoltosopimus ja toimintasuunnitelma päivitettiin.

Henkilöstöohjeiden päivitys ja muuttaminen kuntakohtaiseksi päätettiin siirtää vuodelle 2024, sillä niihin oli tulossa kuntakohtaisia eroja. Wiitaunionin yhteisiä ohjeita noudatetaan, kunnes kaupungin omat henkilöstöohjeet ovat valmiit ja hyväksytyt.

Henkilöstöjohtamista toteutettiin edelleen yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen henkilöstöpolitiikan periaatteiden mukaisesti. Riskienhallintaa toteutettiin työsuojelutoimikunnan ja sisäilmatoimikunnan toimesta säännöllisine kokouksineen koko vuoden ajan. Riskienhallinnan toteutumista osoittaa osaltaan myös henkilöstön työkyvyn parantuminen.

Elinkeino- ja maataloustoimi

Kaupunki ostaa **elinkeino- ja matkailupalvelut** kaupunkikonserniin kuuluvalta kehittämisyrityksestä Witas Oy:ltä, jonka toiminnasta on kerrottu edellä kohdissa 1.6 ja 2.1.

Pihtiputaan **maaseutuhallinnon** yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas ja Viitasaari. Hallinnoivana kuntana toimii Pihtipudas.

Maaseutuhallinto hoitaa kaikki kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädetyt tehtävät ja palvelut, joista keskeisimpiä ovat maatalouden tukijärjestelmiin, riistavahinkoihin, peruslohkokisteriin ja eläintenpitäjärekiin liittyvät tehtävät, hukkakauralakiin perustuvat tehtävät sekä valmiussuunnitelmat (VAP-viljelijät). Toiminta järjestetään hajautetusti, jokaisessa sopimuskunnassa on toimipiste. Viitasaaren toimipiste on ollut avoinna pääsääntöisesti viisi päivää viikossa.

Maaseutuhallinnon kustannukset on jaettu sopimuskuntien kesken toimintavuotta edeltävän vuoden peltoalojen suhteessa. Toimitilat sopimuskunnat antoivat maaseutuhallinnolle korvauksetta. Vuonna 2023 Viitasaaren maksuosuuden perusteena oli 6.080,19 peltohehtaaria ja maksuosuus oli 23,72 %. Tukea hakeneita maatiloja oli Viitasaarella 150, joille maksettiin tukia 3.896.544,40 euroa.

Kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen toteutumisen sekä yhteistoiminta-alueen talouden ja toiminnan seurantaan varten on perustettu yhteistoimintaryhmä, johon sopimuskunnat ovat nimenneet valtuustokaudelle kukin yhden jäsenen ja hänelle varajäsenen. Vuonna 2023 ryhmä kokouksi kaksi kertaa.

Lomituspalvelut tuottaa Keuruun kaupunki. Viitasaaren kaupunki on tukenut maksullista lomittaja-apua Viitasaarelaisten maatalousyrittäjien työssäjaksamisen ja maatalouslomittajien työllistymisen edistämiseksi. Tukea on maksettu de minimis -tukena 3 euroa/tunti, enintään 60 tuntia/vuosi/yrittäjä. Tukea myönnettiin 16 yrittäjälle yhteensä 2.407,29 euroa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Kaupunginhallituksen nimeämät sisäiset tarkastajat toimivat objektiivisesti ja riippumattomasti kaupunginhallituksen alaisuudessa. Sisäinen tarkastus tukee kaupungin johtoa sisäisen valvonnan toteuttamisessa arvioimalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokkuutta, toimivuutta ja riittävyyttä. Sisäiset tarkastajat raportoivat kaupungin hankintojen tilasta ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle joulukuussa.

Keskeisen riskin kaupunkiorganisaatiolle muodosti toimintavuonna uuden ICT-ympäristön suunnittelun ja toteuttamisen onnistuminen organisaatiomuutoksen ja avainhenkilövaihdosten yhteydessä, mutta vuoden 2024 puolella näyttää siltä, että muutoksessa onnistuttiin.

Työllisyyspalveluissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteitä olivat talousarvion seuranta ja kassatoiminnan laskenta kuukausittain, kehityskeskustelu työntekijän kanssa, perehdytyskansion sekä palo- ja pelastussuunnitelman päivitys, Riski-Arvi Tuunaripajalla, inventaario Tuunaripajalla sekä Keskitien Kauppakiinteistö Oy:n hallituksen tutustumiskäynti kiinteistöön ja siellä toteutettavaan toimintaan.

Tietosuojan ja tietoturvallisuuden riskiarviointi on tehty vuoden 2023 alussa.

Talousarvion toteutumisvertailu: Yleishallinto

YLEISHALLINTO ulkoinen ja sisäinen	TA 2023	TA muutettu 2023	TOT 2023	POIKKEAMA	
				euroa	%
Toimintatulot	1 017 108	1 017 108	1 682 268	665 160	65,4 %
Myyntitulot	483 077	483 077	798 289	315 212	65,3 %
Tuet ja avustukset	469 031	469 031	811 906	342 875	73,1 %
Muut toimintatulot	65 000	65 000	72 074	7 074	10,9 %
Toimintamenot	-4 794 047	-4 825 247	-4 932 225	-106 978	2,2 %
Henkilöstömenot	-1 962 475	-1 962 475	-1 984 578	-22 103	1,1 %
Palvelujen ostot	-2 144 745	-2 175 945	-1 912 780	263 165	-12,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 050	-44 050	-102 920	-58 870	133,6 %
Avustukset	-288 000	-288 000	-326 259	-38 259	13,3 %
Muut toimintamenot	-354 777	-354 777	-605 689	-250 912	70,7 %
Toimintakate	-3 776 939	-3 808 139	-3 249 957	558 182	-14,7 %
Laskennalliset kustannukset	-28 026	-28 026	-30 068	-2 042	7,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-28 026	-28 026	-30 068	-2 042	7,3 %
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	0	
Kokonaiskustannukset	-4 822 073	-4 853 273	-4 962 293	-109 020	2,2 %

2.2.2 Sivistystoimen toimiala

Sivistystoimi vastaa varhaiskasvatuspalveluiden, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluiden, vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen sekä kirjastotoiminnan järjestämisestä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuudesta ja kotouttamisesta.

Sivistyslautakunta toimii varhaiskasvatuslain, perusopetuslain, lukiolain, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisolainsäädännön mukaisena toimielimenä sekä vapaasta sivistystyöstä ja taiteen perusopetuksesta sekä kirjastotoiminnasta vastaavana toimielimenä. Sivistyslautakunta vastaa sivistyspalveluiden kehittämisestä, talouden seurannasta, organisoinnista, arvioinnista ja valvonnasta.

Wiitaunionin sivistyslautakunta kokoontui vuoden aikana 12 kertaa ja teki 118 päätöstä. Lautakuntaan kuului kahdeksan jäsentä, neljä kummastakin kunnasta. Lautakunnan puheenjohtajana toimi Hannu Aho Pihtiputaalta ja varapuheenjohtajana Mauno Niskanen Viitasaarelta. Molempien kuntien nuorisovaltuustojen edustajilla oli lautakunnassa läsnäolo- ja puheoikeus.

Syksyn 2023 ajan kokoontui kaupungin oma sivistyksen ja hyvinvoinnin suunnittelulautakunta. Suunnittelulautakunnalla ei ollut varsinaista päätösvaltaa vaan sen tehtävänä oli arvioida ja suunnitella kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelma toimialalle, laatia vuoden 2024 talousarvio lautakunnalle sekä suunnitella toimialan sisäinen ratkaisovalta ja henkilöstöorganisaatio vuoden 2024 hallintosäätöön. Suunnittelulautakunnan puheenjohtajana toimi Päivi Vuorio. Suunnittelulautakunta jatkoi kaupungin sivistys- ja hyvinvointilautakuntana vuoden 2024 alusta.

Wiitaunionin sivistystoimen toimialajohtajan virkaa hoitivat 1.1.-30.6.2023 vs. toimialajohtaja Miia Kuusela ja 1.7.-31.12.2023 toimialajohtaja Niina Rautanen.

Wiitaunionin sisäinen tarkastus käsitteli vuonna 2023 aluelukion toimintaa. Pihtiputaan ja Viitasaaren yhteinen aluelukio lakkasi 3.6.2023.

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan katsaus vuoteen 2023

Vuotta 2023 leimasi Wiitaunionin kuntapariyhteistyön päättymisen. Yhteisistä viranhaltijoista luovuttiin vuoden 2023 loppuun mennessä ja sivistystoimen oma organisaatio aloitti vuoden 2024 alusta.

Wiitaunionin palvelusopimuksen mukaiset sivistystoimen painopistealueet vuodelle 2023 toteutuivat seuraavasti:

1. Uuden organisaatiomallin luominen vuodelle 2024

Vuosi 2023 oli Wiitaunionin palvelutuotannon viimeinen vuosi ja sivistystoimen organisaatiossa tehtiin useita muutoksia.

Wiitaunionin varhaiskasvatuksen organisaatiokokeilu päättyi 30.4.2023. Sen myötä Viitasaarelle perustettiin oma varhaiskasvatusjohtajan virka ja kaksi päiväkodinjohtajan tointa.

Varhaiskasvatusjohtaja ja päiväkodinjohtaja aloittivat 1.5.2023 ja toinen päiväkodinjohtaja 1.8.2023.

Aluelukion toiminta lakkasi ja Viitasaaren lukio aloitti toimintansa 1.6.2023. Viitasaaren lukiolle perustettiin oma rehtorin virka 1.5.2023 alkaen.

Viitasaaren sivistys- ja hyvinvointilautakunta aloitti suunnittelulautakuntana 1.6.2023.

2. Sivistystoimen, hyvinvointialueen ja kunnan muiden toimialojen välinen yhteistyö, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen

Perusturvan palvelujen siirtyessä hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta sivistystoimen koordinoitavaksi jäävät mm. kotouttaminen ja ehkäisevä päihdetyö. Tehtävät ovat paitsi toimialoja läpäiseviä myös hyvinvointialueen palveluja hyödyntäviä.

Wiitaunionin kotouttamiskoordinaattori työskenteli vuoden 2023 loppuun saakka. Vastuu kotouttamisesta ja ehkäisevästä päihdetyöstä siirtyi sivistystoimeen vuoden 2023 aikana.

3. Yrittäjyyskasvatus ja paikallisyrittäjyyden tukeminen

Perusopetuksen 6.- ja 9.-luokkalaiset osallistuivat yrityskylätoimintaan ja vierailivat Yrityskylässä lukuvuoden aikana. Perusopetuksen oppikirjahankinnat tehtiin paikallisen kirja-kaupparyhtäjän kautta. Myös muissa hankinnoissa pyrittiin suosimaan paikallisia toimijoita.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toiminnan tavoite / arviointi	Toteuma
Hyvinvoiva lapsi / oppilas / kuntalainen	Yhteisöllisyys, osallistaminen	Kuntalaiskysely Lapsiparlamentti	Ei kyselyä. Ei lapsiparlamenttia.
Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut	Toteutuminen 100 %	Toimialajohtajan vaihdosten vuoksi toteutui vain osittain.
	Sisäinen viestintä	Tiimipalaverit	Keskimäärin kerran kuukaudessa
	Henkilöstön koulutus	Koulutussuunnitelman mukaan	Toteutunut.
	Sairauspoissaolot	Poissaolopv. lkm / hlö 0	Ei saatavilla.
Laadukkaat palvelut	Pätevä henkilökunta	Toteutuminen 100 %	100 %
	Asiakastyytyväisyyskysely	Toteutuminen 100 %	Ei kyselyä
Toiminnan taloudellisuus	Nettokustannukset €/as. (5951)		19,53 €/as.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkotia Marjametsässä, Tuulentuvassa, Taikataskussa, Miekkarinteen päivähoitokeskuksessa, Kulmalan, Muksumäen ja Tenavataskun ryhmäperhepäivähoitoyksiköissä sekä omassa kodissa järjestettävänä perhepäivähoitona.

Varhaiskasvatuksen piirissä on tällä hetkellä noin 160 lasta.

Varhaiskasvatuspalveluiden tarve on syntyvyyden laskusta huolimatta kasvanut. Vuonna 2022 avattiin kaksi uutta yksikköä, jotka nostivat henkilöstökustannuksia. Lisäksi lakimuutos kolmiporlaisesta tuesta tuli voimaan 1.8.2022. Myös perhevapaaudistus ja asiakasmaksujen indeksitaristus vaikuttavat toimintatuottoihin.

Pätevän henkilöstön rekrytoinnissa on haasteita, joten työntekijöitä kannustetaan kouluttautumaan työnohella. Yhteistyössä Viitasaaren Poken kanssa järjestetään räätälöityä oppisopimuskoulutusta. Vuonna 2023 valmistui 4 lastenhoitajaa ja vuonna 2024 kaksi työntekijää opiskelee edelleen.

Vuonna 2018 voimaan tullut uusi varhaiskasvatuslaki muuttaa kelpoisuusvaatimuksia viimeistään vuonna 2030. Tämän lakimuutoksen vuoksi henkilökuntaa kannustetaan kouluttautumaan ja pätevytytyään.

Viitaunionin varhaiskasvatuksen organisaatiokokeilu päättyi 30.4.2023. Sen myötä Viitasaarelle perustettiin oma varhaiskasvatusjohtajan virka ja kaksi päiväkodin johtajan tointa. Uusi organisaatio aloitti 1.5.2023 niin, että toinen päiväkodin johtajista aloitti 1.8.2023. Muuta henkilöstöä tämä ei lisännyt.

Henkilöstön hyvinvoinnista ja työtiimien toimivuudesta huolehditaan tarvittavalla työnohjauksella.

Avoim varhaiskasvatus Perhetuvalla palvelee kuntalaisän ohella kotihoidossa olevia lapsia ja perheitä. Avoimen toimintaa on lisätty, lasten kerhoja ja perhepäiviä on jokaiselle viikon päivälle.

Talouden tulos	Ta 2023	Toteuma	Muutos	Toteuma
Toimintatuotot	216.815	257.204	-40.389	118,6 %
Toimintakulut	-3.565.317	-3.432.196	-133.121	96,3 %
Toimintakate	-3.348.502	-3.174.991	-173.511	94,8 %

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Toiminnan tavoite/arviointi
Hyvinvoiva lapsi / oppilas / kuntalainen	Varhaiskasvatuksen käyttöaste %	100 % / 90 %
	Yhteisöllisyys, osallistaminen	Lapsen osallisuuden näkyväksi tekeminen. Arviointi tiimeittäin. Osallisuuden arviointi tiimeissä. Toteutuu tiimien arvioinneissa.
	Riittävän tuen tarjoaminen, varhainen tuki Lapset puheeksi-menettelmän tarjoaminen mahdollisimman monelle lapselle / vanhemmalle.	Kolmiportaisen tuen toteutuminen ja hallintopäätökset, toteutuu 100 %. LP-keskustelu tarjotaan varhaiskasvatussuunnitelman yhteydessä.
	Varhaiskasvatuspaikan tarjoaminen	Varhaiskasvatuspaikka saatu järjestyseen lakisääteisessä ajassa.
Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut	Toteutuminen 100 %
	Sisäinen viestintä	Henkilökohtaiset kaupungin sähköpostit, suora viestintä esihenkilöiltä työntekijöille, viestit ja puhelut.
	Henkilöstön koulutus	Koulutussuunnitelman mukainen. Pätevöitymiskoulutukset (oppisopimus), lyhyitä koulutuksia (OPH, AVI, ym.)
	Sairauspoissaolot	Tavoite poissaolot 0/hlö, mutta lyhyitä sairauspoissaoloja ja myös pidempiä jonkin terveydellisen toimenpiteen vuoksi.
Laadukkaat palvelut	Pätevä henkilökunta	Tavoite 100 % Toteutuminen 90 %
	Asiakastyytyväisyyskysely	Vanhemmat ja lapset
	Pedagoginen laatu	Jokaisessa tiimissä tiimisopimus ja sen arviointi, toteutuu 100 %. Varhaiskasvatussuunnitelma jokaiselle lapselle, toteutuu 100 %. SAK-ajan toteutuminen, toteutuu 90 %. (SAK: suunnittelu, arviointi, kehittäminen)
Toiminnan taloudellisuus	Nettokustannukset e / as. (5951)	533,52 e/as. Laadukas mutta taloudellinen varhaiskasvatus.

Opetustoimi

Opetustoimi muodostuu esi- ja perusopetuksesta sekä toisen asteen lukiokoulutuksesta.

Esi- ja perusopetuksen oppilasmäärän kehitys (20.9.2023)

13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24
644	611	596	580	536	528	512	497	493	484	480

Lukion oppilasmäärän kehitys (20.9.2023)

13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24
108	103	95	102	106	93	99	107	110	93	86

Talouden tulos	Ta 2023	Toteuma	Muutos	Toteuma
Toimintatuotot	162.683	399.503	-236.820	245,6 %
Toimintakulut	-8.510.736	-8.352.215	-158.521	98,1 %
Toimintakate	-8.348.053	-7.952.712	-395.341	95,3 %

Haapaniemen koulu

Vuosi toteutui pääsääntöisesti suunnitellulla tavalla. Vuodelle 2023 varauduttiin toteuttamaan valmistavaa opetusta erillisissä ryhmissä, mutta syksyllä oppilaita oli yläluokilla (7.-9. lk:t) vain yksi ja alaluokilla (1.-6. lk:t) vain kaksi, joten valmistava opetus toteutettiin oppilaskohtaisin ratkaisuin. Syksyllä koulunsa aloitti ennakoitua useampi vaativan erityisen tuen oppilas, jonka vuoksi ohjaajapalkkakustannukset nousivat. Talousarvio pysyi kuitenkin varattujen määrärahojen puitteissa.

Tavoite	Toimenpiteet	Toiminnan tavoite / arviointi
Hyvinvoiva lapsi / oppilas / kuntalainen	Jatko-opintoihin sijoittuminen	100 % (lukio %) Oman lukion ohivuoto % Jatko-opintoihin 100 %. Viitasaaren lukioon 17 oppilasta 44:stä.
	Ap/ip osallistuminen	Osallistujamäärä: Eskarissa 24 oppilasta ja perusopetuksen puolella 38 oppilasta.
	Yhteisöllisyys, osallistaminen	Oppilaskunnan ja vanhempaintoimikunnan toiminta ja aktiivisuus: Molemmat toimivat aktiivisesti.
	Riittävän tuen tarjoaminen	Oppimisen tuen ja tuen tarpeen käsikirjan päivittäminen/ jalkauttaminen: Päivitetty keväällä (siv.ltk)
	Yksilökohtaiset kohtaamiset	Vanhempainvartit ja -illat lkm Vanhempainvartit käytössä alaluokilla. Vanhempainiltoja luokka- ja luokkata-sokohtaisesti.
Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut	Toteutuminen 100 %: Toteutui 90 %.
	Sisäinen viestintä	Yhteydenpitovälineet, -ohjelmat ja yhteystiedot kunnossa: Toteutui.
	Henkilöstön koulutus	Koulutussuunnitelman mukaan: Toteutui koulutussuunnitelman mukaisesti.
	Sairauspoissaolot	Keskimäärä 12,97 pv / hlö
Laadukkaat palvelut	Pätevä henkilökunta	Toteutuminen 100 %: Toteutui 100 %
	Asiakastyytyväisyyskysely	Toteutuminen 100 %: Toteutui.
Toiminnan taloudellisuus	Nettokustannukset e/as. (5951)	Viitasaaren esi- ja perusopetus 1.161,74 e/as. Haapaniemen koulu: 13,317 e/oppilas 8.1.2024 tilanteen mukaan.

Huopanan koulu

Huopanan koulussa on luokat 0-6. Kielten opettaja on yhteinen Kymönkosken koulun kanssa. Eri-tyisopettaja (5 vvt) on yhteinen Kymönkosken koulun kanssa. Lisäksi koulunjohtajalla on erityisopetusta 4 vvt (on pätevyys). Aamu- ja iltapäivätoimintaa 0-2 -luokkalaisille järjestetään maanantaista perjantaihin (3-10 osallistujaa). Joulukuun lopussa meillä oli 37 oppilasta, joista 34 kuljetusoppilaita. (Vuoden 2024 alusta oppilaita on 38, joista kuljetusoppilaita 33.) Koulunkäynninohjaajia palkattiin kaksi määräaikaista lisää, työsuhteet päättyvät 1.6.2024. Vanhempainyhdistys on korona-ajan jälkeen kokoontunut satunnaisesti.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toiminnan tavoite / arviointi
Hyvinvoiva oppilas	Yhteisöllisyys, osallistaminen	oppilaskuntatoiminta
Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut	toteutuneet osittain, normaalisti 100 %
	Sisäinen viestintä	sähköpostit, Wilma, viikkopalaverit
	Henkilöstön koulutus	vesot ja kiinnostuksen mukaan
	Sairauspoissaolot	lyhyitä sairauspoissaoloja (paitsi yksi ohjaaja)
Laadukkaat palvelut	Pätevä henkilökunta	lähes 100 %
	Asiakastyytyväisyyskysely	vanhemmat ja lapset
Toiminnan taloudellisuus	Nettokustannukset e/as. (5951)	Viitasaaren esi- ja perusopetus 1.161,74 e/as. Kokonaisbudj. toteutuma 90,3 %

Kymönkosken koulu

Kymönkosken koulussa on luokat 0-6. Luokat muuttuivat 0-2 sekä 3-6. Kieltenopettaja on yhteinen Huopanan koulun kanssa. Erityisopettaja/koulunjohtaja 17 tuntia viikossa ja 5 tuntia erityisopettajana Huopanan koululla. Iltapäivätoimintaa järjestetään 0-2 luokkalaisille maanantaista perjantaihin (ilmoittautunut 10 lasta). Koulussa oli joulukuussa 2023 30 oppilasta, joista 26 kuljetusoppilaita. Tällä hetkellä oppilaita 33, joista 29 kuljetusoppilaita. Oppilasmäärä on kasvanut ennusteesta.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toiminnan tavoite/arviointi
Hyvinvoiva lapsi/oppilas	Yhteisöllisyys, osallistuminen	Oppilaskuntatoiminta, Välkkäritoiminta, kummioppilastoiminta: toimivat säännöllisesti. Vanhempainneuvosto koontuu pari kertaa lukuvuoden aikana.
Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut	Toteutuneet osittain, normaalisti 100%
	Sisäinen viestintä	Viikkopalaverit, sposti, Wilma, ilmoitustaulu
	Henkilöstön koulutus	Koulutussuunnitelman ja henkilökunnan omien tarpeiden ja kiinnostuksen mukaan
	Sairauspoissaolot	Lyhyitä sairauspoissaoloja. Huomattavasti vähemmän kuin edellisvuonna
Laadukkaat palvelut	Pätevä henkilökunta Asiakastyytyväisyys	Pätevyys 100% Vanhemmat ja lapset
Toiminnan taloudellisuus	Nettokustannukset e /as. (5951)	Viitasaaren esi- ja perusopetus 1.161,74 e/as. Kokonaisbudjettitoteuma 97,8 %

Lukio

Viitasaaren lukiossa opiskeli 86 nuorisoasteen opiskelijaa lukuvuonna 2023–2024. Opiskelijoista 28 on Viitasaaren ulkopuolelta. Opettajia lukiossa on seitsemän, joiden lisäksi kuusi Haapaniemen koulun kanssa yhteistä opettajaa. Lukiossa on yleislinjan lisäksi Viitasaaren musiikkiopiston kanssa yhteistyössä järjestetty musiikkilinja sekä pelastus- ja turvallisuuslinja (petu). Petun opetus toteutetaan Viitasaaren paloasemalla yhteistyössä Keski-Suomen pelastuslaitoksen ja Keski-Suomen pelastusalan liiton kanssa.

Lukion merkittävin toiminnallinen muutos on ollut Wiitaunionin aluelukion toiminnan lopettaminen. Lukiolle avattiin oma rehtorin virka, johon valittiin 1.5.2023 alkaen FM Taimo Halme. Aluelukion toiminta lakkasi 1.6.2023. Rehtorin viran perustaminen on nostanut hallintokustannuksia maltillisesti verrattuna aikaisempaan toimintamalliin. Lukion arjen toiminnassa Wiitaunionin purkautuminen ei ole juurikaan näkynyt, ja Viitasaaren lukio ja Pihtiputaan lukio ovat järjestäneet yhteistoiminnassa opintojaksoja myös lukuvuonna 2023–2024. Syksyllä 2023 lukiolla on aloitettu strategiatyö, jonka on tarkoitus valmistua keväällä 2024.

Tavoite	Toimenpiteet	Toiminnan tavoite/arviointi
Hyvinvoiva lapsi / oppilas / kuntalainen	Erityislinjojen vetovoima	Pelastus- ja turvallisuuslinjan paikoista täyttyi 70 %. Tavoite on 100 %. Musiikkilinjalle hakeutui vain kolme opiskelijaa.
	Oppimistulokset (yo) Jatko-opintoihin sijoittuminen	Kevään 2023 kirjoituksissa jäätiin hieman kansallisen keskitason alapuolelle. Syksyn 2023 kirjoituksissa sijoituttiin kansallisen keskitason yläpuolelle. 81 % keväällä 2023 valmistuneista on hakenut jatko-opintoihin.
	Riittävän tuen tarjoaminen, ohjaus, yksilöllisyys	Opiskeluhuollon ja oppimisen tuen käsikirja on päivittämättä. Erityisopetuksen resurssia on lisätty vuodelle 2024 ja erityisopetuksen toimintatapoja kehitetty.
	Laadukas opetus	Opiskelijoiden tyytyväisyys opetukseen on hyvällä tai kiitettävällä tasolla.
Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut	Toteutuminen 100 %
	Sisäinen viestintä	Lukion sisäistä viestintää on kehitetty. Tiera-projektissa lukion ICT-välineet uudistetaan ja henkilökunnalle hankitaan puhelimet.
	Henkilöstön koulutus	Henkilöstölle on hankittu koulutusta tekoälyn käytöstä lukiokoulutuksessa.
	Sairauspoissaolot	Keskimääräisiä poissaoloja opettajilla on alle viisi päivää vuodessa.

Laadukkaat palvelut	Pätevä henkilökunta	Vuoden 2023 lopussa henkilöstöstä päteviä oli 85 %. 2024 alussa päteviä on 100 %.
	Asiakastyytyväisyyskysely	Kaikki opiskelijat ovat vastanneet ainakin yhteen jaksopalautekyselyyn.
Toiminnan taloudellisuus	Nettokustannukset e/as. (5951)	174,63 e /as. Kustannuksissa ei ole huomioitu valtionosuutta. Lukion kustannukset riippuvat valtionosuuksien määrästä, joka on sidottu opiskelijamäärään.

Opistot

Viitaseudun opisto järjestää vapaan sivistystyön kansalaisopistotoimintaa. Vuoden 2023 opetustuntimäärä on noin 7.800 opetustuntia, josta Pihtiputaan osuus on noin 2.400 tuntia ja Viitasaaren osuus on noin 5.400 tuntia. Musiikkiopisto antaa musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Musiikkiopiston talousarvioon sisältyy 5.300 opetustuntia, joista 400 varhaisiän musiikkikasvatukseen.

Vuonna 2023 opistotoiminnassa on ollut paljon tilapäisiä henkilöstömuutoksia. Viitaseudun opisto on jatkanut etä- ja monimuoto-opetuksen kehittämistä usean kansalaisopiston yhteisessä MOTTI-hankkeessa. Musiikkiopiston toimistotilat olivat koko vuoden tilapäisesti kaupungintalolla.

Talouden tulos	Ta 2023	Toteuma	Muutos	Toteuma
Toimintatuotot	102.000	161.224	-59.224	158,1 %
Toimintakulut	-784.649	-800.601	15.952	102,0 %
Toimintakate	-682.649	-639.377	-43.272	93,7 %

Tavoite	Toimenpiteet	Toiminnan tavoite/ arviointi	Toteuma 2023
Hyvinvoiva lapsi / oppilas /kuntalainen	Yhteisöllisyys, osallistaminen	Oppilasmäärä, tapahtumien ja konserttien luku- ja kävijämäärät	Musiikkiopisto: Yksilöoppilaat 97, musiikkileikkikoulu 81. Konsertteja 21, kävijämäärä niissä 569 henkeä. Säpe-hankkeen myötä yhdessä tekeminen ja muiden toimipisteiden kanssa yhteistyö lisääntynyt. Oppilaita ja oppilaiden vanhempia osallistutettu somen tekemiseen ja kehittämiseen. Viitaseudun opisto: Koko vuoden opiskelijamäärä 1698, keväällä järjestetyille tapahtumaviikoille osallistui kävijöitä hyvin. Tapahtumaviikkojen lisäksi on järjestetty erilaisia konsertteja, joista osa musiikkiopiston kanssa yhteistyössä.
	Riittävän tuen tarjoaminen	Oppimäärän yksilöllistäminen taiteen perusopetuksessa. Eri ikä- ja toimintaryhmille suunnattu toiminta.	Musiikkiopiston opetussuunnitelmaa on päivitetty. Tarjotaan oppimäärän yksilöllistämistä, mikä tarkoittaa sitä, että opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita voidaan tarvittaessa yksilöllistää. Viitaseudun opiston kurssitarjonnassa tuen tarpeet on huomioitu hyvin laajasti: Eri ikä- ja toimintaryhmiä ja erilaisia kursseja niin lapsille, nuorille, työikäisille kuin ikäihmisille.

Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut	Tavoite 100 %	Henkilöstömuutosten vuoksi siirretty alkuvuoteen 2024.
	Sisäinen viestintä	Yhteydenpito-välineet, -ohjelmat ja yhteystiedot kunnossa	Yhteystiedot ja -välineet/ohjelmat on pidetty ajan tasalla.
	Henkilöstön koulutus	Koulutussuunnitelman mukaan	Henkilöstö koulutautuu oman tarpeensa mukaan molemmissa opistoissa, myös kaikille yhteisiä yleishyödyllisiä koulutuksia on järjestetty niin musiikkiopistossa kuin Viitaseudun opistossa.
	Sairauspoissaolot	Tavoite poissaolov lukumäärä/ hlö 0	Musiikkiopisto 4,5 pv/hlö ja kansalaisopisto 1,1 pv/hlö.
	Tarkoituksenmukaiset opetustilat	Opettajien ja opiskelijoiden kuuleminen	Musiikkiopiston tilat itsessään palvelevat hyvin musiikin opetusta. Kansalaisopiston opetustiloista osa on tarkoituksenmukaisia, osa ei.
Laadukkaat palvelut	Pätevä henkilökunta	Tavoite 100 %	Tavoite on osittain täyttynyt. Molemmissa opistoissa vakituinen henkilökunta on 100 % pätevää, mutta Viitaseudun opistossa tavoitetta ei voida tuntiopettajien osalta täyttää.
	Viitaseudun opisto: Asiakastyytyväisyyskysely	Toteutetaan vuosittain oppiainetta vaihdellen	Tavoite täyttynyt, joka vuosi asiakastyytyväisyyskysely lähetetään, ja niihin vastataan hyvin. Vuonna 2023 kysely lähetettiin musiikkikurssien asiakkaille. Asiakastyytyväisyyskyselyiden tulokset otetaan huomioon aina seuraavan lukuvuoden kurssien suunnittelussa.
	Digitalisaation hyödyntäminen	Hybridi- ja etäopetuksen kehittäminen	Musiikkiopistoon on hankittu hyvä etäopetusvälineistö, jota hyödynnetään opetuksessa. Viitaseudun opistossa osa kursseista toimii etäopetuksena tai hybridinä, Vuonna 2022 aloitetun Kiuruveden kansalaisopiston koordinoiman MOTTI yhteistyöhanke tavoite on edelleen etä- ja monimuoto-opetuksen kehittäminen.
Toiminnan taloudellisuus	Nettokustannukset e/as. (5951)		Yht. 107,44 e/as. Mus.op. 62,60 €/as Kans.op 44,84 €/as

Kirjasto

Pihtiputaan ja Viitasaaren yhteisessä aluekirjastossa oli vuonna 2023 kuusi vakituista työntekijää: kirjastotoimenjohtaja, kaksi kirjastonhoitajaa ja kolme kirjastovirkailijaa. Aluekirjaston toimintaa hallinnoi Pihtiputaan kunta ja kirjaston talous toteutui suunnitellusti. Aluekirjaston kävijätilastot olivat noususuuntaiset ja myös muut kirjastonkäytön aktiivisuutta osoittavat luvut olivat erinomaisia.

Kirjastolla oli vuonna 2023 useita aluehallintoviraston rahoittamia hankkeita, joilla kehitettiin toimintaa ja tuotettiin palveluita kuntalaisille. Kaveria ei jätetä -hanke päättyi kesäkuussa, mutta toimintaa jatkettiin Kohtaa ja kotiudu -hankkeessa. Hankkeiden kehitettiin kirjastojen digineuvonta ja kirjastokassipalveluita sekä kirjaston roolia maahanmuuttajien kotoutumisessa. Hei, mekin lue-
taan!- ja Fakta vai valhetta -hankkeissa keskityttiin lukutaitotyön kehittämiseen.

Talouden tulos	Ta 2023	Toteuma	Muutos	Toteuma
Toimintatuotot				
Toimintakulut	-411.328	-395.595	-15.733	96,2 %
Toimintakate	-411.328	-395.595	-15.733	96,2 %

Tavoite	Toimenpiteet	Toiminnan tavoite / arviointi	Toteuma 2023
Hyvinvoiva lapsi / oppilas/kuntalainen	Yhteisöllisyys ja osallistaminen	Tapahtumien ja osallistujien määrät	135 tapahtumaa 2518 osallistujaa
	Riittävän tuen tarjoaminen	Tietopalvelun ohjaukset kerrat Kirjastonkäytön opetukset lkm	toiminta päivittäistä, ei tilastointia 60 opetusta/1833 osallistujaa
	Yhteiskunnallisen ja kulttuurisen aktiivisuuden edistäminen	Lainaajat %/ as.luku Fyysiset käynnit/asukasluku	29 % 10,0 /asukas
Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut	Tavoite 100 %	käyty (100 %)
	Henkilöstön koulutus	Koulutussuunnitelman mukaan	toteutunut (3,1 pvää/työntekijä)
	Sairauspoissaolot	Poissaolopv lukumäärä/hlö 0	7,5/työntekijä
Laadukkaat palvelut	Pätevä henkilökunta	Tavoite 100 %	toteutunut (100 %)
	Asiakastyytyväisyyskysely	Toteutetaan ja arvioidaan tulokset vuosittain	toteutettu, asiakastyytyväisyys korkea
	Digitalisaation hyödyntäminen	Asiakaspalaute verkkokirjastosta	palaute on ollut hyvää

Toiminnan ta- loudellisuus	Nettokustannuk- set e/as. (5951)		67,38 e / Viitasaaren asukas
-------------------------------	-------------------------------------	--	------------------------------

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut

Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluihin kuuluivat nuorisotalo sekä kulttuurisen nuorisotyön nuorisotalo Kartano, etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta, liikuntaneuvonta, lähiliikuntapaikat, Viitasaari Areena, Hurrikaanihalli, uimahalli Simmari, Savivuoren ulkoilualue ja hiihtokeskus, museot, Koliman leirikeskus, vuosittaiset juhlapäivä- ja muut tapahtumat, Valon Viitasaari sekä Elokuvaviikko yhteistyössä Keski-Suomen Elokuvakeskukseen kanssa.

Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut pystyttiin toimintavuoden aikana järjestämään kohtuullisesti ja suunnitellusti. Nuorisopalvelujen osalta etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja palvelivat toiminnallisesti normaalin työkäytännön mukaisesti, joskin alkuvuodesta koronatilanne vaikeutti asiakkaiden saamista. Nuorisotilat pidettiin avoimena ja kokonaan uutena tilana oli käytössä nuorisotalo Kartano, jossa toiminta keskittyi pääosin kulttuuriin ja toisen asteen nuorisotyöhön.

Koliman leirikeskuksen kysyntä pysyi hyvänä ja siinä näkyivät myös koronapandemian osalta lähimatkailun kasvuun kohdistuneet vaikutukset.

Viitasaaren nuorisovaltuusto toimi aktiivisesti kertomusvuonna järjestäen 5 tapahtumaa ja 9 kokousta. Nuorisovaltuusto järjesti toukokuussa 2023 ensimmäisen Viitasaari Pride-tapahtuman, joka osoittautui suosituksi musiikki- ja keskustelutapahtumaksi.

Kulttuuritoimen osalta tapahtumia pystyttiin järjestämään normaalisti ja kulttuuritoimi oli jossain määrin mukana käytännössä kaikissa paikkakunnan tapahtumissa Viitasaari Festivals -yhteistyön myötä. Omista tapahtumista mittavin oli lokakuussa 2023 järjestetty Valon Viitasaari -tapahtuma. Vuoden mittaan toteutettu yhteistyöhanke Jazz JKL Collectiven kanssa osoitti toimivuutensa ja kumppanuutta jatketaan vuonna 2024.

Liikuntatilat pystyttiin pitämään auki hyvin. Liikuntapaikkojen varausprosentti pysyi korkeana ja kysyntä sai uutta vauhtia koronapandemian hellitettyä. Vanhan Yhteiskoulun tilojen muutossuunnitelmat ja saneerauksen käynnistyminen aiheuttivat vaikean tilanteen sekä liikunnan että kulttuurin harrastajaryhmille. Ulkoliikuntapaikat ja varsinkin Sahiksen laskettelukeskus olivat hyväluomisen talven takia erityisen suosittuja.

Toimintavuoden aikana jatkui syyskuussa 2021 käynnistynyt liikuntaneuvonta. Kolmivuotinen hanke on saanut tuen OKM:n liikkuva aikuinen ohjelmasta. Liikuntaneuvontaa pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti huolimatta henkilöstön rekrytointiin liittyvistä vaikeuksista. Kokemukset liikuntaneuvonnasta puhuvat vahvasti toiminnan vakiinnuttamisen puolesta.

Toimintatuotoista merkittävin, uimahallin asiakasmaksut, toteutuivat ennakoitua paremmin. Nuorisopalveluissa nuorten työpajan toimintatuotot alittuivat ja myös työllistämisen osalta jäätin asetetuista tavoitteista. Toisaalta työkokeilun ja kuntouttavan työtoiminnan osuus oli suurempi. Liikuntapalveluiden osalta toimintatuotoissa ylitettiin asetetut tavoitteet. Kulttuuripalveluissa tapahtumien järjestämisestä aiheutui aiempaa enemmän kustannuksia ja toisaalta toimintatuotoissa jäätin tavoitteista.

Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden toiminta-, kohde- ja erityisavustuksia myönnettiin 52 kpl. Lisäksi myönnettiin urheilustipendejä.

Talouden tulos	Ta 2023	Toteuma	Muutos	Toteuma
Toimintatuotot	357.036	300.137	56.899	84,1 %
Toimintakulut	1.834.970	1.696.590	-138.380	92,5 %
Toimintakate	1.477.934	1.396.454	-81.480	94,5 %

Tavoite	Toimenpiteet	Toiminnan tavoite / arviointi	Toteutuma 2023
Hyvinvoiva lapsi / oppilas / kuntalainen	Osallistaminen	Nuorisovaltuuston kokousten, aloitteiden lkm Järjestötapaamiset/v	9 kokousta 5 aloitetta 2 järjestötapaamista
	Riittävän tuen tarjoaminen	Sovari-mittari (etsivä, työpaja)	Käytössä etsivässä työssä. Nuorten työpajan osalta edelleen harkinnassa.
	Laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta ja jalkautus	HV-kertomuksen ja -suunnitelman indikaattoreiden kehitys sekä arviointitaulukko	Ks. Hyvinvointiraportti 2023
	Hyvinvointia arkeen Wiitaunionissa -mallin jalkautus	Mallin arviointitaulukko	Osittain toteutunut, esim. liikuntaneuvonnan kautta.
Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut	Tavoite 100 %	Toteutui osittain
	Sisäinen viestintä	Nuorison puolustuskurssin toteutuminen Tiimipalaverit	Ei toteutunut Uimahallin henkilöstön kuukausipalaverit (11 kpl). Nuorisotoimi tarpeen mukaan (5 kpl).
	Henkilöstön koulutus	Tavoite koulutussuunnitelman mukaan	Koulutussuunnitelman mukaan. Kaikki ei toteutunut.
	Sairauspoissaolot	Tavoite poissaolopv. lukumäärä/hlö 0	Henkilöstötilinpäätöksen mukaisesti
Laadukkaat palvelut	Pätevä henkilökunta	Tavoite 100 %	90 %
	Asiakastyytyväisyyskysely	Toteutetaan vuoden 2022 aikana	Ei toteutunut
	Digitalisaation hyödyntäminen	Digitaalinen nuorisotyö	Discord-alusta käytössä tarvittaessa. Käytössä myös Whatsapp, Facebook, Instagram.

Toiminnan ta- loudellisuus	Nettokustannukset e/as. (5951)		248,35 €/as
-------------------------------	-----------------------------------	--	-------------

Hyvinvointi

Hyvinvoinnin edistäminen on kuntalain mukaisesti kunnan tehtävä, jota tehdään kaikissa kunnan yksiköissä. Sivistystoimi vastaa hyte-työn koordinoinnista Wiitaunionin yhteisen hyvinvointikoordinaattorin toimesta. Viitasaaren osuus hyvinvointikoordinaattorin toimesta vuonna 2023 oli 20 %, joka sisälsi mm. hyvinvointisuunnitelman laadinnan ja seurannan sekä ehkäisevän päihdetyön ja lähisuuhdeväkivallan ehkäisyn koordinoinnin. Nämä hyte-työn osa-alueet eivät lisänneet vuonna 2023 kustannuksia merkittävästi.

Kotouttaminen

Kotouttamistyö siirtyi perusturvalta sivistystoimelle vuonna 2023. Kotouttamistyö painottui sivistystoimessa Ukrainan sotaa pakenevien auttamiseen ja siihen varattiin yhden projektityöntekijän ensin puolen vuoden palkka- ja muut välittömät kustannukset yhdessä Pihtiputaan kunnan kanssa, joista Viitasaaren osuus oli 60 % (-14.226 €). Ukrainakoordinaattorin sopimusta jatkettiin sodan jatkuessa vielä vuoden 2023 loppuun ja kustannukset jakautuivat Viitasaaren ja Pihtiputaan kesken kuten aiemmin. Ukrainan sota heijastui myös perusopetuksen VALO -luokille (-169.168 €). Näistä oppilasta saa korotetun valtionosuuden vuonna 2024.

Talousarvion toteutumisvertailu: Sivistystoimi

SIVISTYSTOIMI ulkoinen ja sisäinen	TA	TOT	POIKKEAMA	
	2023	2023	euroa	%
Toimintatulot	848 018	1 155 899	307 881	36,3 %
Myyntitulot	309 588	610 755	301 167	97,3 %
Maksutulot	179 050	168 123	-10 927	-6,1 %
Tuet ja avustukset	158 280	198 251	39 971	25,3 %
Muut toimintatulot	201 100	178 769	-22 331	-11,1 %
Toimintamenot	-15 258 408	-14 836 639	421 769	-2,8 %
Henkilöstömenot	-7 748 723	-7 654 379	94 344	-1,2 %
Palvelujen ostot	-4 419 425	-4 140 514	278 911	-6,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-512 459	-531 234	-18 775	3,7 %
Avustukset	-320 250	-266 608	53 642	-16,7 %
Muut toimintamenot	-2 257 551	-2 243 904	13 647	-0,6 %
Toimintakate	-14 410 390	-13 680 740	729 650	-5,1 %
Laskennalliset kustannukset	-110 935	-122 952	-12 017	10,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-110 935	-122 952	-12 017	10,8 %
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	
Kokonaiskustannukset	-15 369 343	-14 959 591	409 752	-2,7 %

2.2.3 Tekninen toimiala

Tekninen toimi

Wiitaunionin teknisessä toimessa oli vuonna 2023 seuraavat tehtäväalueet: Tilapalvelut, Yhdyskuntatekniikka, Maankäyttö, Ruokapalvelut, Puhtauspalvelut sekä Teknisen hallinto. Palveluita tuotettiin vielä vuoden 2023 ajan molempiin Wiitaunionin kuntiin, Viitasaarelle ja Pihtiputaalle.

Maailmapolitiikan epävakaus ja Ukrainan sota heijastuivat myös Viitasaarelle edelleen kohonena kustannuksina erityisesti materiaalihankinnoissa. Kustannusten nousunopeus hieman leikkaantui vuoteen 2022 verrattuna. Elinkustannusindeksi nousi vuonna 2023 3,58 % (12:2022 versus 12:2023), kun vuonna 2022 nousu oli peräti 9,13 % (12:2021 versus 12:2022).

Vuoden 2023 talousarvion laadinta-aikatauluun nähden oleellisempi elokuiden vertailuluvun vuosi-indeksimuutos (8:2022 versus 8:2023) on peräti 5,61 %. Tästä huolimatta Teknisen toimen talous toteutui ylijäämäisenä suhteessa budjettiin.

Teknisen toimen tavoitteet vuodelle 2023 olivat: kiinteistöstrategian päivitys, yksityistiemäärärahjojen tarkastelu ja osallistuva budjetointi.

Tekninen toimi	Talousarvio 2023	Toteuma 2023	muutos %
tulot	7.959.297	8.465.932,48	+6,4 %
menot	-7.492.554	-7.066.656,60	+5,7 %
toimintakate	466.743 €	1.399.275,88 €	+199,8
poistot	-2.511.155 €	-2.638.625,35 €	-5,1
tilikauden tulos	-2.044.412 €	-1.225.115 €	+40,1

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Sisäisessä tarkastuksessa keskityttiin hankinta-asioihin. Sisäisen tarkastuksen suoritti kaupungin hallituksen edustaja pääasiassa haastattelumenetelmällä. Sisäisen tarkastuksen raportti on käsitelty kaupunginhallituksessa (khal §289 / 11.12.2023).

Teknisen toimialan yleisiksi riskeiksi oli edellisen talousarviolaadinnan yhteydessä tunnistettu: Henkilöstöressurssien riittämättömyys, työnkuvien/työtehtävien laajuus ja monialaisuus sekä Wiitaunionin jälkeisessä organisoitumisessa resurssien riittävyyden turvaaminen.

Tekninen hallinto ja lautakunta

Teknisen toimen hallinto kattaa mm. lautakunnan kokousten kustannukset, toimialajohtajan ja toimistosihteerin palkat, toimistotarvikkeet ja hallinnon esihenkilöiden koulutuskustannuksia. Kuiluista sopimuksen mukaiset osuudet on laskutettu Pihtiputaan kunnalta tuloiksi. Hallinnon alle kuuluu myös sprinklerikeskus, josta kustannukset laskutetaan osuuksien mukaan yrityksiltä.

Wiitaunionin tekninen lautakunta kokoontui vuoden aikana kymmenen kertaa. Kirjattuja kokouspykälää vuoden aikana kertyi 110. Lautakuntaan kuului kahdeksan jäsentä, neljä kummastakin kunnasta. Lautakunnan puheenjohtajana toimi Sisko Linna Viitasaarelta ja varapuheenjohtajana Jouni Riitamo Pihtiputaalta.

Teknisen lautakunnan lisäksi kokoontui ilman varsinaista päätäntävaltaa Viitasaaren kaupungin oma Elinympäristön- ja asumisen palvelualueen suunnittelulautakunta kolme kertaa. Suunnittelu- lautakunnan tehtävänä oli suunnitella alkavan vuoden 2024 toimintaa ja taloutta.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteet vuodelle 2023 olivat talouden vakauttamisohjelman toimeenpano, sovittujen (vuodelle 2023 budjetoitujen) säästöjen toteutuminen, suunniteltujen kokouksien pitäminen ja kokousten pituudet alle 4 tuntia, Wiitaunionin organisoinnin muutosten vaikutusten tiedottaminen.

Hallinto (sis. sprinkleriasema)	Toteutuma 2022	Talousarvio 2023	Toteutuma 2023	Muutos %
Tuotot	61.802,15	56.982	51.918,58	-8,9
Menot	-235.693,7	-237.217	-227.821,43	-4,0
Poistot	0	0	0	0
Yhteensä	-173.891,55	-180.235	-175.903,00	-2,4

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelma käsiteltiin lautakunnassa 28.3.2023 §26 ja tarkastuskohteina olivat suunnitelman mukaan:

- Investointien kohdentaminen ja niiden toteuttaminen/toteutuminen suunnitelman mukaisesti
- Teknisen toimen sisäisen viestinnän ja palaverien toteutuminen (kysely henkilöstölle vuoden loppupuolella)
- Hankintojen suunnittelun ja aikataulutuksen hoitaminen sekä päätösten laillisuus vuoden 2023 aikana,
- Budjetin toteuman seuranta

Sisäinen tarkastus ei laatinut ja toimittanut tarkastuskertomusta yhteislautakunnalle, koska molempiin kuntiin nimitettiin omat toimialakohtaiset suunnittelulautakunnat kesällä. Sisäisen tarkastuksen kohteena olevia asioita käytiin kuitenkin läpi kokouksissa keskusteluasioissa.

Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntateknisten palveluiden tehtävänä on kaupungin ylläpitämien katujen, hulevesien, puistojen, yleisten alueiden, matonpesupaikkojen, satamien sekä liikunta- ja urheilualueiden huolto, yllä- ja kunnossapito. Ylläpidettäviä ja käyttäjäturvallisuudesta huolehdittavia kohteita on myös haja-alueella etenkin liikuntapaikkojen ja virkistysalueiden muodossa. Yhdyskuntatekniikan päällikkö toimi vielä vuoden 2023 myös Viitasaarella toimintayksikkönsä vastuuhenkilönä ja viranhaltijana.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kustannuksiin vaikuttavat indeksikorotukset sekä polttoaineiden hinnanvaihtelut. Myös kaavateiden talvikunnossapito ja siitä aiheutuvat kustannukset ovat aina luonnon olosuhteiden armoilla ja siksi erittäin hankalaa kustannusten arvioinnin kannalta.

Asemakaava-alueella kaupungin ylläpitämiä katuja on yhteensä noin 52 km, joista päällystettyjen teiden osuus on 34 km. Kevyen liikenteen väyliä on yhteensä noin 27 km, joista päällystettyjä on noin 24 km. Talvihoidossa on jouduttu ylittämään arvioituja kustannuksia, mutta vastaavasti on pyritty säästämään kesäajan kunnossapidossa. Myös katuvalaistuksen sähkön säästöohjelmasta on saatu huomattavaa kompensatiota kustannusten kokonaisuutta ajatellen.

Yhdyskuntatekniikan tiimin hoidettavana on mm. torialue, 9 leikkipuistoa, koirapuisto, matonpesupaikat, taajamassa sijaitsevat puistoalueet (n. 6 ha). Myös kaavateiden pientareiden ja väliviherkaistojen ruohonleikkuut kuuluvat tiimin vastuulle.

Puistojen kustannuspaikalla yleisten alueiden hoidossa kustannukset hieman ylittyivät, mikä johtuu pääsääntöisesti puhtaanapidon sekä polttoaineiden lisäkustannuksista.

Kaupungin ylläpitämät maksulliset venesatamat ovat myös tiimin kunnossapitovastuussa. Maksuttomat vierasvenesatamat; ABC:llä ja Porthanin satamassa kuuluvat myös kaupungin hoitoon. Satamien kustannuspaikalta pystyttiin säästämään käyttötalouden menoja, koska v. 2023 oli käytävissä myös investointirahaa.

Tavoitteina vuodelle 2023 oli yksityistiemäärärahojen tarkastelu. Kaupunki avusti vuonna 2023 rahallisesti 114 yksityistien kunnossapitoa, kunnossapitovuodelta 2022. Avustusta jaettiin 53,1 % ylläpitokustannuksista, joista korkeintaan hyväksyttiin 800 €/km. Avustusta oli jaettavissa 120.000 euroa.

Kaupungin ylläpitämät liikunta- ja urheilualueet kuuluvat myöskin yhdyskuntatekniikan tiimin alaisuuteen. Alueisiin kuuluvat mm. keskusurheilukenttä, pallokentät, luistelualueet, valaistut kuntosradat ja hiihtoladut, laavut, kuntoportaat, senioripuisto, frisbeegolfrata, uimarannat yms., lisäksi vielä luontokohteiden hoidon kustannuksia, mitä jaetaan kohteen luonteen mukaan tapauskohtaisesti eri kustannuspaikoilta.

Liikunta-alueiden kustannuspaikalla ei myöskään ylitystä kokonaisuutena tullut.

Yhdyskuntatekniset palvelut yhteensä (kp 41300-41480)	B2023	TP2023	muutos %
toimintatuotot	130.901	116.175 €	-11,2%
toimintakulut	-1.299.670	-1.108.383	-14,7%
toiminnan kate	-1.168.769	-992.207	15,1%
poistot	-486.397	-537.911	-10,6%
tilikauden yli-/alijäämä	-1.655.166	-1.530.128	7,6%

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Riskinä yhdyskuntatekniikan palveluiden toiminnassa on yllättävät ja ennalta arvaamattomat laite- ja konerikot. Varsinkin talvisin vaihtelevat sääolosuhteet ja niiden muodostavat kulut ovat mahdottomia ennustaa (auraus- ja hiekoitustarve). Vaikka konekanta onkin viime vuosina uudistettu, niin pienetkin rikkoontumiset siltikin toimintaa aina haittaavat.

Yhdyskuntatekniikan tiimin vakinainen henkilöstömäärä ei ole kovin suuri ja vielä kesälomien ja mahdollisten sairauslomien vaikutus on merkittävä. Talvisin työt saadaan tällä henkilövahvuudella suoritettua, mutta onneksi kesäaikana on ollut mahdollisuus saada työntekijöitä työllisyysyksikön kautta ja ilman tätä työvoiman lisäystä kaikkia alueita ei pystyttäisi hoitamaan nykyisellä tasolla. Kuitenkin aina uusien kausityöntekijöiden neuvonta ja ohjaus vaatii vakinaisten työntekijöiden valvontaa. Ongelmana on ollut myös ajokortittomien työntekijöiden suurehko osuus, kun työkohteet sijaitsevat eri puolilla kaupunkia.

Yhdyskuntatekniikan riskeiksi oli edellisen talousarviolaadinnan yhteydessä tunnistettu: Resursien pienuus vrt. infran määrä ja kunto, vakiintunut korkea palvelutaso, kehittämistarpeet sekä PTS suunnittelun puute, ja valtakunnallinen teknisen toimialan ”digiloikka”.

Tilapalvelut

Tilapalveluiden tehtävä on kaupungin omistamien kiinteistöjen huolto, yllä- ja kunnossapito.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Yhtenä tavoitteena tekniselle toimialalle oli kiinteistöstrategian laadinta. Kiinteistöstrategian laadintaa katsottiin kuitenkin järkeväksi viivästyttää Hyvinvointialueiden lakisääteisen 3+1 vuokrauskauden jälkeisten kiinteistötarpeiden selviämiseen. Hyvinvointialueen kiinteistövuokraustarpeet selviävät vuoden 2024 aikana. Kiinteistöstrategiaa on pohjustettu tekemällä alustavia salkutuksia. Merkittävä osa kiinteistöistä siirtyi hyvinvointialueen vuokrattaviksi vuoden 2023 alusta.

Lisäksi tavoitteina oli energiatehokkuuden parantaminen sekä kierrätyksen parantaminen, mittareina jätemaksujen ja sähkönkulutuksen pienentyminen vuositasolla.

Kaikkien ostopalvelujen hinnat olivat nousseet sekä sähkön, lämmön ja veden hinnoissa oli korotuksia tai korotuspaineita. Säästöjä tehtiin kuitenkin sähkön käyttökuluissa (-11 %), johtuen pienemmästä käyttömäärästä. Energiatehokkaita ratkaisuita haettiin mm. Led-polttimoiden vaihdoilla, lämpötilojen ja ilmastoinnin säätämisillä. Kaukolämmön hinta nousi merkittävästi, ja lämmityskulut ylittivät budjetoidun 5,3 %. Vedenkulutus oli kokonaisuudessaan noin -5 % arvioitua vähemmän.

Alijäämää talousarvioon tuotti edelleen tyhjillään tai vajaakäytöllä olevat kiinteistöt. Alijäämäisiä kiinteistöjä olivat Käsityökeskus (Kristallisirpale), Keskيتين kauppa-kiinteistö, Harhalan kuntoutumiskoti, Vanha päiväkotikiinteistö, Työväentalon ryhmä - Muksumäki (VVA Oy:n omistama) - jäänyt kirjaamatta vuokratuloiksi poikkeamaa, Luotolansaaren kalasatamarakennus ja torikahvio.

Merkittäviä lisätuloja muodostui mm. palvelutoiminnan myynnistä. Talousarviovuonna vanha paolasema realisoitiin. Vuonna 2023 jatkettiin valtuuston hyväksymän omistajapolitiittisen ohjelman toteuttamista. Henkilöstösuunnitelman mukainen toiminta aloitettiin vuonna 2023 ja se jatkuu myös vuonna 2024.

Tilapalvelu	B2022	Tp2023	muutos %
tulot	6.446.721 €	6.886.774 €	6,8
menot	-4.314.155 €	-4.102.080 €	-4,9
toimintakate	2.132.563 €	2.784.693 €	30,6
poistot	-1.996.880 €	-2.074.736 €	3,9
tilikauden tulos	135.683 €	724.214 €	533,8

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Riskinä toiminnassa on yllättävät ja ennalta odottamattomat remontit ja vikaantumiset. Tällaiset tapahtumat kuormittavat pahimmassa tapauksessa koko tilapalvelun taloutta sekä organisaatiota. Organisaation henkilöstömäärän vähäisyys on myös riski, ja esimerkiksi äkilliset poissaolot vaikuttavat suoraan tehtävien hoitamiseen.

Taloudelliset riskit liittyvät ensisijaisesti vuokraustoiminnan muutoksiin. Äkilliset korjaukset on suojattu taloudellisesti vakuuttamalla. Riskit eivät toteutuneet ainakaan siinä määrin, että olisi ollut taloudellista taakkaa.

Maankäyttö

Kaavoitus on maankäytön suunnittelua, jolla luodaan edellytykset yhteiskunnan eri toimintojen sijoittamiselle. Kaavoitukseen kuuluu eriasteisten kaavojen ja niihin liittyvien selvitysten laatiminen, kaava-asioiden valmistelu luottamusmiehille, vuorovaikutteisuuden hoitaminen kaavoituksen eri vaiheissa osallisten välillä, kaavoituksesta tiedottaminen ja kaava-asioihin liittyvä neuvonta.

Kartoitustehtävät muodostuvat asemakaavojen sekä muiden maankäytön-, yhdyskuntatekniikan- ja talonrakennukseen liittyvien suunnitelmien lähtöaineistojen tuottamisesta, ajantasaistamisesta sekä suunnitelmien maastoon merkitsemisestä. Tehtäviin kuuluu mm. pohja-, osoite- sekä johtokarttojen ylläpito ja kiinteistörekisterin päivittäminen.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ilmolahden ampumaradan osayleiskaavan suunnittelualueeseen liittyvää luontoselvitystä päivitettiin kesällä 2023, joka ulottui kaava-alueeseen lisätyille uusille alueille. Kaavan hyväksymisvaihe siirtyi vuoden 2024 alkuun.

Haukirinteen asemakaavan kaavaehdotusta käsiteltiin kesällä 2023. Kaavaprosessiin liittyen vuoden 2023 aikana alueelle tehtiin luontoselvitys, päivitettiin katusuunnitelmia ja kaavaehdotus oli nähtävillä kesä-heinäkuun vaihteessa. Hyväksymiskäsittely siirtyi alkuvuoteen 2024.

Keiteleen länsipuolen rantayleiskaavaa ei edistetty vuoden 2023 aikana. Kaava on viivästynyt, koska Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaavahanke tuli tehdä ensin valmiiksi. Tavoitteena on saada Keiteleen länsipuolen rantayleiskaavaehdotus nähtäville vuoden 2024 aikana.

Keskustan alueen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty lokakuussa 2023 muun muassa aikataulun kohdalta. Tavoitteena on, että kaava etenisi ehdotukseen ja -hyväksymiseen vuoden 2024 aikana.

Kesällä 2023 kaavoituksen alla työskenteli kaksi arkkitehtialan opiskelijaa kesätyöntekijänä, joista toisen työsuhde jatkui vuoden loppuun saakka.

Juhani Aho -kalamajahanketta edistettiin asemapiirroksen osalta kesätyöntekijän toimesta.

Kartoittajan tointa ei saatu täytettyä vuoden 2023 aikana. Mittausapua saatiin tarvittaessa Pihtiputaan kartoittajalta.

Paikkatiedon hallintaa ja kehittämistä on edistetty tehokkaasti ja koko maankäyttötiimi sekä yhdyskuntatekniikan toimihenkilöt ovat olleet vahvasti mukana pienten kuntien paikkatietohankkeessa. Hankkeessa vastataan digitalisaation vaateisiin ja toteutetaan kuntaan mm. karttapohjainen palautekanava, paikkatietopalvelin sekä parannetaan kunnan karttapalvelua (Sweco). Uusi julkinen karttapalvelu ja palautekanava on otettu käyttöön. Sisäisen karttapalvelun aineiston kasaaminen on käynnissä. Osoitteiden laadunparannusta on tehty yhdessä rakennusvalvonnan kanssa.

Maankäyttö kp.44300-43330	B2022	Tp2023	muutos %
tulot	0	4,03	
menot	-270.939	-181.496,78	-33
toimintakate	-270.939	-181.492,75	-33
poistot	0	0	
tilikauden tulos	-270.939	-181.492,75	-33

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Sisäinen tarkastus ei suorittanut sisäistä tarkastusta vuonna 2023.

Maankäytön toimintaan kohdistuu henkilöresurssiriski.

Puhtauspalvelut

Puhtauspalveluiden perustehtävä on tuottaa tukipalveluina muille yksiköille seuraavina palvelutuotteita: ylläpitosiivous, perussiivous ja remonttisiivous. Työajan käytön suunnittelussa käytetään apuna siivoustyönmitoituksia. Mitoitukset ovat pohjana siivoustyöohjeille, joiden mukaan työt on suunniteltu päivä- ja viikkoaikatauluun. Näin taataan tasalaatuinen ja kustannustehokas palvelu. Puhtauspalvelut sisältävät myös ammattisiivoukseen suunnitellut koneet, välineet ja näiden huollon, puhdistusaineet, saniteettipaperit sekä käsienpesuaineet ja käsihuuhteet ja näiden annostelijat sekä eteisten vaihtomatot. Puhtauspalveluista vastaava viranhaltija 2023 oli kiinteistöpäällikkö.

Vuosi 2023 oli muutosten vuosi toimintojen suunnittelussa ja järjestämisessä. Vuoden 2023 alusta pääosa puhtauspalveluiden toiminnoista ja henkilökunnasta siirtyi hyvinvointialueelle. Lisäksi keskusvarastotoiminta jäi hyvinvointialueelle ja kaupungille jouduttiin luomaan uusi oma keskusvarasto. Uuden keskusvaraston vuoksi puhdistusaineisiin ja -tarvikkeisiin ja papereihin varattua määrärahaa on sitoutunut pohjavarastoon ja määräraha on ylittynyt 12 754 €. Määrärahan tarpeen pitäisi tasoittua omalle tasolle vuoden 2024 aikana.

Wiitaunionin puhtauspalveluissa vuonna 2023 oli yksi esihenkilö, jonka peruskunta oli Pihtipudas ja palkkakustannukset jaettiin kuntien kesken (Viitasaari 60 % ja Pihtipudas 40 %). Siivoustyön ohjaajan alaisuuteen siirrettiin myös koulujen ja päiväkotien yhdistelmätyöntekijät.

Henkilöstön rekrytointivaikeuksien vuoksi Tuulentuvan ja Taikataskun päiväkotien siivous jouduttiin hoitamaan ostopalveluina. Taikataskun ostopalvelu tuli n. 10 000 € kalliimmaksi kuin mitä se olisi ollut omana työnä. Yksi oppisopimuskoulutus saatiin solmittua loppuvuoden aikana ja 1 henkilö on saatu rekrytoitua v. 2024 puolella.

Hyvinvointialueelta laskutettavia siivouskuluja ei ole kirjattu tuloksi puhtauspalveluilla, vaikka myös siivouskulujen osuuksia on sisällä tilapalvelun vuokratuotoissa. Tästä syystä kaupungintalon, Miekkarinteen päivähoitokeskuksen, keskuskoulun sekä siivoustiimin jakamattomien erien osalta siivoustiimin tulos on negatiivinen jo talousarviota laadittaessa. Tilapalvelun talousarvio sisältää siis siivouspalvelulle jyvittämättömiä tuloja yhteensä 22.557 €. Lisäksi hyvinvointialue laskutti kaupunkia työterveyshuollon tilojen siivouksesta reilut 6 000 €.

Lyhdyn toiminnan käynnistyttyä sieltä on puhtauspalveluille tulleet kustannukset siivousvälineiden ja pyykkikoneen hankinnasta ja vuokramatoista. Näitä ei ollut huomioitu budjetissa. Ylitys näkyy mm. kalustohankinnoissa.

Sisäisistä kuluista henkilöstöhallinnon kulut olivat 14 464 € budjetoitua suuremmat. Tosin ICT, atk ja palkanlaskentapalvelut 9 000 € pienemmät, määrärahan ylitys näin ollen on 5 000 €

Tavoitteena ollut kustannustehokkuuden säilyttäminen ja toiminnan kehittäminen on saavutettu siltä osin, että haasteisiin pystyttiin vastaamaan ja tukipalvelut saatiin hoidettua sovitulla laadulla. Toimipisteiden palvelusopimukset on tarkistettua asiakkaiden kanssa ja tuotettu palvelu on ollut sovitun mukaista.

Puhtauspalvelut yhteensä (kp 43310-43820)	Toteuma 2022	Talousarvio 2023	Toteuma 2023	muutos %
toimintatuotot	1.550.583,88	672.440	677.715,19	+0,8
toimintakulut	-1.597.219,63	-681.790	-724.645,55	+6,3
toiminnan kate	-46.643,84	-9.350	-46.930,36	-401,9
poistot	-18.821,83	-13.207	-10.729,56	-18,8
tilikauden yli-/alijäämä	-65.465,67	-22.557	-57.659,92	-155,6

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Sisäinen tarkastus ei suorittanut sisäistä tarkastusta vuonna 2023.

Työhyvinvoinnin haasteisiin panostettiin mm. työkokeilujen ja osapäiväsairaslomien keinoin. Silti sairauspoissaoloja oli runsaasti ja budjettiin varattu 1 henkilötyövuoden suuruinen sijaismääräraha ei riittänyt.

Insta 800 standardin mukaisia tarkistuksia ei ole saatu tehtyä suunnitellusti puhtauspalveluiden esimiehen ajanpuutteen takia.

Ruokapalvelut

Tehtävänä on kaupungin sivistyksen palvelualueelle koulu- ja päiväkotiruokailupalveluiden tuottaminen. Ateriat ovat aamupala, lounas, välipala ja tarvittaessa päivällinen. Erikoisruokavaliot huomioidaan terveydellistä syytä. Ruokapalveluissa oli yksi lähiesihenkilö. Ruokapalveluista vastaava viranhaltija oli vuonna 2023 kiinteistöpäällikkö. Ateriat kuljetetaan kaupungin omana työnä. Aterioiden kuljetusta varten on hankittu keväällä 2023 kuusi Scanbox -ruuankuljetusvaunuaksia. Pienempien päivähoitojen pisteiden ateriat kuljetetaan edelleen lämpölaatikoilla.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Ruokapalveluille vuosi 2023 oli muutosten vuosi. Kuntaan jäivät sivistyspuolen ateriapalvelut, varhaiskasvatus ja koululaiset. Ruokapalveluiden talousarvio on laadittu ns. nollaperiaatteella. Tämä tarkoittaa sitä, että talousarviossa arvioidut kulut laskutetaan sisäisenä tulona palvelua käyttäviltä toimialoilta ja tiimeiltä, jolloin ruokapalveluiden tulos on lähtökohtaisesti 0 €.

Ruokapalvelut vastaavat päiväkotien ja koulujen ruokien tuottamisesta sekä kouluruokailujen järjestämisestä ravitsemussuosituksen mukaisesti. Haapaniemen koulun keittiö toimi keskuskeittinä, josta ruoka toimitettiin jakeluna päiväkodeille sekä kyläkoululle.

Tavoitteena oli kustannustehokkuuden säilyttäminen ja toiminnan kehittäminen. Asiakkaiden aterioiden ja elintarvikkeiden tilaaminen PoweResta -ohjelman kautta sähköpostin sijaan. Henkilöstön työvuorolista suunnittelu on pyritty hoitamaan mahdollisimman tehokkaasti.

Sairaslomille ja muille poissaoloille on otettu sijaiset aina kun heitä vain on ollut käytettävissä. Sijaisten saaminen yksikköön oli hankalaa. Osaavaa ja ammattitaitoista henkilöstöä ei ole saatavilla. Sijaishaasteiden vuoksi työtä tehtiin välillä hyvin pienellä porukalla. Palkkakuluista käytettiin poissaolojen vuoksi vain 75,5 % budjetoidusta, sen sijaan sijaismäärärahojen käyttö oli 277,7 % suhteessa budjetoituun. Kaikkiaan palkkakulut olivat 14,3 % alle budjetoidun. Budjetoinnissa ei ole ollut "ilmaa", tulos kertoo vakavasta vajaamiehityksestä ja henkilöstön joustamisesta.

Ruuan hinnan noususta johtuen elintarvikekustannukset ylittyivät 17 %.

Ruokapalvelut yhteensä (kp 44250)	B2023	TP2023	muutos %
toimintatuotot	652.253 €	703.315,50 €	7,8%
toimintakulut	-650.330 €	-638.058,94 €	1,9 %
toiminnan kate	1923 €	65256,56 €	3293 %
poistot	-1.923 €	-15.248,09 €	-692,9 %
tilikauden yli-/alijäämä	0	50.008,47 €	

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Haapanimen koulun keittiöllä ja jakelukeittiöissä on omavalvontasuunnitelmat. Ympäristöterveys-tarkastajat tekevät valvontasuunnitelman mukaiset tarkastuskäynnit. Asiakkaille nähtävillä Oiva-raportit. Pintapuhtausnäytteillä seurataan puhtaustasoa ja tulokset kirjataan omavalvontakansi-oon. Riskit hallitaan huolellisella, ammattitaitoisella ja sitoutuneella työskentelyotteella. Talous-arvion toteutumista seurataan säännöllisesti.

Talousarvion toteutumisvertailu: Tekninen toimi

TEKNINEN TOIMI ulkoinen ja sisäinen	TA	TOT	POIKKEAMA	
	2023	2023	euroa	%
Toimintatulot	7 959 297	8 465 932	506 635	6,4 %
Myyntitulot	2 465 100	2 450 837	-14 263	-0,6 %
Tuet ja avustukset	4 254	14 512	10 258	241,1 %
Muut toimintatulot	5 489 943	6 000 584	510 641	9,3 %
Toimintamenot	-7 492 554	-7 066 657	425 897	-5,7 %
Henkilöstömenot	-2 529 756	-2 253 629	276 127	-10,9 %
Palvelujen ostot	-2 619 267	-2 339 613	279 654	-10,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 985 368	-1 845 961	139 407	-7,0 %
Avustukset	-120 000	-119 827	173	-0,1 %
Muut toimintamenot	-238 163	-507 627	-269 464	113,1 %
Toimintakate	466 743	1 399 276	932 533	199,8 %
Laskennalliset kustannukset	-2 511 155	-2 638 625	-127 470	5,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 511 155	-2 638 625	-127 470	5,1 %
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	
Kokonaiskustannukset	-10 003 709	-9 705 282	298 427	-3,0 %

2.2.4 Ympäristötoimi

Ympäristötoimi tuotti vuonna 2023 ympäristöterveydenhuollon palvelut kahdeksalle kunnalle (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi, Saarijärvi ja Karstula) ja rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palvelut kuudelle kunnalle (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi). Lisäksi rakennusvalvonnan palveluita myytiin Karstulan kunnalle. Yhteistoiminnan vastuukuntana toimii Viitasaaren kaupunki ja päätäntävaltaa käyttää Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta, joka koostuu sopimuskuntien luottamushenkilöistä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Sähköinen asiointi ja sähköiset työkalut: Rakennusvalvonnan sähköistä luvanhakua käytti vuonna 2023 lähes kaikki asiakkaat. Ainoastaan 4,4 % (12 kpl) toimitti hakemuksensa paperisena.

Lainsäädännön osaamisen vahvistaminen ja ammattitaidon ylläpito: Henkilöstön koulutuspäivistä ei ole saatavilla täysin luotettavaa tietoa, mutta keskimäärin koulutuspäiviä kertyi noin 4 pv/hlö, minkä lisäksi henkilöstö osallistui aktiivisesti osapäiväisiin koulutuksiin etänä noin 17 h/hlö (n. 5 päivänä/hlö).

Ympäristötoimelle saapui yksi hallinto-oikeuden palauttama päätös. Päätös oli kuitenkin luonteeltaan sellainen, ettei asiaa olisi voitu ennakoida päätöksenteossa. Päätöksen mukainen oikeuskäytäntö on otettu huomioon vastaavissa tapauksissa jatkossa.

Viestintä ja tiedottaminen: Ympäristötoimessa on sisäisen tiedonkulun parantamiseksi järjestetty ympäristötoimen sisäisiä henkilöstöinfoja. Sisäistä viestintää on yleisesti ottaen myös lisätty monien hallinnollisten muutosten vuoksi.

Tiedonkulun parantamiseksi sopimuskuntiin ympäristötoimi järjesti vuoden alusta kuntakierroksen. Kierroksella käytiin läpi ympäristötoimen toimintaa, taloutta, ajankohtaisia asioita ja kuntia koskevia erityiskysymyksiä.

Ulkoisen viestinnän osalta kotisivuilla jaettiin 12 tiedotetta, joista valtaosa koski häiriötilanneviestintää (vesihuollon häiriötilanteet). Facebookissa jaettiin 26 julkaisua, joista myös valtaosa koski häiriötilanneviestintää.

Yhteistyö: Yhteistoiminta-alue laajeni siten, että Karstulan rakennusvalvonnan osalta liittymisprosessi käytiin läpi vuoden 2023 aikana ja sopimus astui voimaan vuoden 2024 alusta. Vuoden aikana käytiin myös neuvotteluja Saarijärven ympäristönsuojelun liittämisestä yhteistoiminta-alueeseen. Muita uusia yhteistyösopimuksia ei solmittu, mutta voimassa ovat edelleen ympäristöterveysvalvonnan yhteistyösopimus Laukaan ympäristöterveydenhuollon yksikön kanssa, Keski-Suomen ympäristöterveydenhuollon yksiköiden välinen sopimus yhteistyöstä eläinsuojelun ja eläintautivalvonnan osalta (valvontaeläinlääkäreiden välinen yhteistyö) ja Keski-Suomen ympäristöterveydenhuollon yksiköiden sopimus pieneläinpäivystyksestä.

Organisaation ulkopuoliseen yhteistyöhön liittyviä palavereja käytiin vuoden aikana noin 15 kappaletta. Luku ei sisällä normaalia toimialaan kuuluvaa sidosryhmätyötä.

Henkilöstö: Henkilöstön jaksamista on tuettu mm. työaikajoustoilla ja ePassi-rahalla. Ympäristötoimessa järjestettiin vuoden aikana kaksi tyhy-päivää, joihin osallistui henkilöstöä kaikista tiimeistä. Samalla juhlimme ympäristötoimen 10-vuotista taivalta.

Henkilöstövajausta oli ajoittain eläinlääkinnässä sekä eläinsuojelussa. Kokonaisuudessaan sijaisia saatiin kuitenkin hyvin.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ympäristötoimen nettomenot toteutuivat noin 75.000 euroa pienempinä kuin talousarviossa. Toimintatuotot toteutuivat 35.000 euroa pienempinä ja toimintamenot 111.000 euroa pienempinä.

Pääosin nettomenojen alitus johtuu ympäristönsuojelun ja eläinlääkinnän toimintakulujen toteutumisesta merkittävästi pienempinä. Ympäristönsuojeluun varatun viran määrärahat jätettiin käyttämättä, kun Karstulan liittyminen ei toteutunut. Myös eläinlääkinnän toimintakuluihin vaikutti henkilöstömenojen toteutuminen alhaisempina, mikä johtui pääosin täyttämättä jääneistä sijaisuuksista. Rakennusvalvonnassa jäätin tulotavoitteesta, mutta toimintakuluista onnistuttiin säästämään läikymäin puuttuvien tulojen verran. Eläinsuojelun osalta valtion korvaamia työtehtäviä ei saatu tehtyä tavoitteen mukaisesti, mikä vaikutti tulojen alittumiseen. Syynä tähän olivat henkilöstövaihdokset.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Sisäinen tarkastus ei suorittanut sisäistä tarkastusta vuonna 2023.

Riskien kartoituksessa esiin tulleet merkittävimmät riskit on otettu huomioon jatkuvassa toiminnassa.

Valmiussuunnittelun merkitys on vallitsevassa maailmantilanteessa kasvanut ja tämä näkyi myös ympäristötoimen työssä. Ympäristötoimi osallistui aktiivisesti säteilyvaaratilanteen valmiustyöhön. Myös ympäristötoimen valmiussuunnitelma päivitettiin vuoden 2023 aikana.

Rakennusvalvonnan lupatulojen väheneminen onnistuttiin huomioimaan vastaavasti toimintamenoja karsimalla.

Valvonnan kattavuuden parantamiseksi haettiin lisäresurssia valvontatyöhön, sekä ympäristönsuojeluun että ympäristöterveysvalvontaan. Ainoastaan ympäristöterveysvalvonta sai lisäresurssia 0,5 htv:tä.

Henkilöstön saatavuus on ympäristötoimessa vuoden 2023 aikana ollut kohtuullisen hyvä. Myös eläinlääkinnässä on pääsääntöisesti onnistuttu täyttämään sijaisuudet. Vakinaisessa henkilöstössä ei tapahtunut siirtymää muille työnantajille. Henkilöstö käyttää aktiivisesti tarjolla olevia työaikajoustoja kuten etätyötä. Myös henkilökohtaiset lisät tarkistettiin vuoden aikana, millä on varmasti

merkitystä työpaikan pitovoiman kannalta. Työtyytyväisyyskyselystä ei saatu valitettavasti riittävästi vastauksia, jotta tuloksia voitaisiin arvioida.

Lakisääteiset palvelut pystyttiin pääosin tuottamaan vaaditulla tavalla. Suunnitelmallisessa valvonnassa on edelleen puutteita ja tämä vaatii myös jatkossa työstämistä.

		Hallinto (€)	Rakennus- valvonta (€)	Ympäristön- suojelu (€)	Ympäristö- terveysvalvonta (€)	Eläinlääkintä (€)	Eläinsuojelu (€)	Yhteensä
Toimintatuotot (ei sis. yhteistoimintakorvauksia)	TA 2023	0	150 000	60 000	110 000	12 500	119 000	451 500
	TP 2023	0	126 076	58 491	135 615	18 100	77 536	415 818
	Erotus	0	-23 924	-1 509	25 615	5 600	-41 464	-35 682
Toimintakulut	Ta 2023	93 906	362 650	230 582	430 210	1 073 031	188 020	2 378 399
	TP 2023	86 843	340 359	188 711	451 524	1 026 510	173 668	2 267 615
	Erotus	7 063	22 291	41 871	-21 314	46 521	14 352	110 784
Nettomenot	TA 2023	93 906	212 650	170 582	320 210	1 060 531	69 020	1 926 899
	TP 2023	86 843	214 283	130 219	315 909	1 008 411	96 132	1 851 797
	Erotus	7 063	-1 633	40 363	4 301	52 120	-27 112	75 102

Kunta	Hallinto- kulut (€)	Rakennus- valvonta (€)	Ympäris- tönsuojelu (€)	Ympäristö- terveys- valvonta (€)	Eläin- lääkintä (€)	Eläinsuojelu (€)	Maksuosuus TP 2023	Maksuosuus TA 2023	Erotus
Saanjärvi	19 673			102 694	265 872	31 250	419 488	426 949	-7 461
Viitasaari	18 460	85 826	52 156	68 372	147 932	20 806	393 553	413 464	-19 911
Pihtipudas	19 361	54 762	33 279	43 625	248 541	13 275	412 844	434 239	-21 395
Karstula	8 183			42 510	110 854	12 936	174 483	177 617	-3 134
Kinnula	7 522	22 354	13 585	17 808	93 709	5 419	160 398	168 695	-8 297
Kannonkoski	4 798	18 537	11 265	14 767	48 452	4 494	102 313	107 544	-5 231
Kyyjärvi	5 402	17 420	10 586	13 877	63 686	4 223	115 194	121 133	-5 939
Kivijärvi	3 448	15 384	9 349	12 255	29 364	3 729	73 529	77 259	-3 730

Talousarvion toteutumisvertailu: Ympäristötoimi

YMPÄRISTÖTOIMI ulkoinen ja sisäinen	TA 2023	TOT 2023	POIKKEAMA	
			euroa	%
Toimintatulot	1 964 935	1 874 062	-90 873	-4,6 %
Myyntitulot	1 565 935	1 511 297	-54 638	-3,5 %
Maksutulot	280 000	285 229	5 229	1,9 %
Tuet ja avustukset	119 000	77 536	-41 464	-34,8 %
Toimintamenot	-2 350 766	-2 269 414	81 352	-3,5 %
Henkilöstömenot	-1 879 801	-1 816 344	63 457	-3,4 %
Palvelujen ostot	-285 999	-257 742	28 257	-9,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 100	-29 332	-2 232	8,2 %
Avustukset	-25 000	-19 503	5 497	-22,0 %
Muut toimintamenot	-132 866	-146 493	-13 627	10,3 %
Toimintakate	-385 831	-395 351	-9 520	2,5 %
Laskennalliset kustannukset	-27 633	-27 633	0	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-27 633	-27 633	0	0,0 %
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	
Kokonaiskustannukset	-2 378 399	-2 297 047	81 352	-3,4 %

2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Valtuustoon nähden sitovat erät talousarvion tuloslaskelmaosassa ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot.

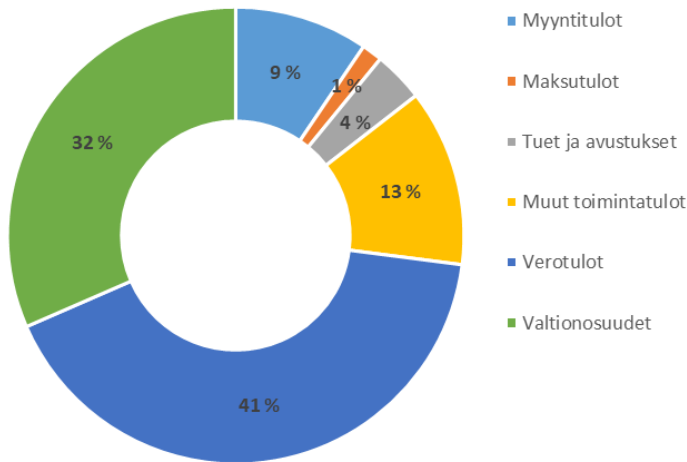
TULOSLASKELMA ulkoinen	TA 2023	TA muutettu 2023	Toteuma 2023	Poikkeama euroa	%
Toimintatulot	7 160 994	7 160 994	8 348 962	1 187 968	16,6 %
Myyntitulot	2 566 184	2 566 184	2 925 262	359 078	14,0 %
Maksutulot	459 050	459 050	447 579	-11 471	-2,5 %
Tuet ja avustukset	750 565	750 565	1 102 205	351 640	46,9 %
Muut toimintatulot	3 385 195	3 385 195	3 873 916	488 721	14,4 %
Toimintamenot	-25 267 411	-25 298 611	-24 268 638	1 029 973	-4,1 %
Henkilöstömenot	-14 120 755	-14 120 755	-13 708 929	411 826	-2,9 %
Palvelujen ostot	-7 211 920	-7 243 120	-6 241 481	1 001 639	-13,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 568 977	-2 568 977	-2 487 361	81 616	-3,2 %
Avustukset	-753 250	-753 250	-732 197	21 053	-2,8 %
Muut toimintamenot	-612 509	-612 509	-1 098 670	-486 161	79,4 %
Toimintakate	-18 106 417	-18 137 617	-15 919 676	2 217 941	-12,2 %
Verotulot	12 543 000	12 694 271	12 793 314	99 043	0,8 %
Valtionosuudet	9 926 000	9 789 652	9 733 841	-55 811	-0,6 %
Rahoitustulot ja -menot	-71 000	-242 640	-299 051	-56 411	23,2 %
Vuosikate	4 291 583	4 103 666	6 308 428	2 204 762	53,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 677 749	-2 677 749	-2 819 278	-141 529	5,3 %
Satunnaiset erät	0	-805 067	-774 602	30 465	-3,8 %
Tilikauden tulos	1 613 834	620 850	2 714 549	2 093 698	337,2 %
Vapaaehtoiset varaukset +/-		0	-2 713 000	-2 713 000	
Tilikauden yli-/ alijäämä	1 613 834	620 850	1 549	-619 302	-99,8 %

Toimintatulot toteutuivat 1,188 milj. euroa (16,6 %) talousarviota parempina. Myyntituloihin kertyi odotettua enemmän kotikuntakorvauksia ja myyntituloja kunnilta, avustuksiin puolestaan hankerahoitusta. Muihin toimintatuloihin sisältyi suunniteltua suurempia vuokratuloja sekä käyttöomaisuuden myyntivoittoa. Maksutuloja kertyi hieman suunniteltua vähemmän.

Toimintamenojen toteuma oli 1,030 milj. euroa (-4,1 %) talousarviota pienempi. Palvelujen ostoon käytettiin 1,002 milj. euroa (-13,8 %) suunniteltua vähemmän: merkittäviä poikkeamia oli asiakaspalvelujen ostossa, rakennus- ja kunnossapitopalveluissa, oppilaskuljetuksissa ja hallinnon tuki- palveluissa, myös verotuskustannukset ja yhteistoimintaosuudet toteutuivat varauksia pienempinä. Henkilöstömenojen poikkeama oli 0,412 milj. euroa, josta noin puolet johtui sairaus- ym. henkilöstökorvausten tuloista, joita ei ollut budjetoitu, ja toinen puoli budjetoitua pienempinä toteutuneista henkilösivukuluista. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoissa oli kovaa hintojen nousupainetta, mutta sähkön ostoon meni 0,116 milj. euroa arvioitua vähemmän. Muiden toimintamenojen poikkeama aiheutui tilavuokrista ja muista toimintakuluista.

Verotulot toteutuivat hieman odotettua suurempina, valtionosuudet hieman pienempinä. Korkokulut toteutuivat merkittävästi alkuperäistä ja muutettuaakin talousarviota suurempina, koska korkotaso nousi vuoden mittaan nopeasti.

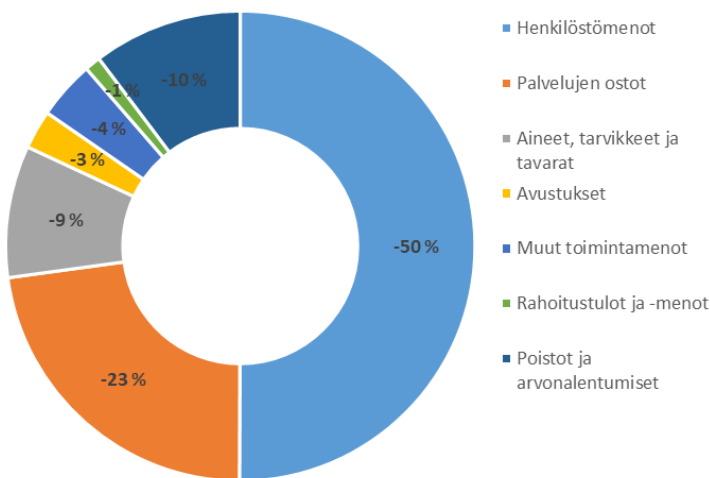
Toimintatulot ja verorahoitus

Tuloslaskelmaosan tulovirtaa oli yhteensä 30,876 milj. euroa, josta 41 % tuli verotuloista, 32 % valtionosuuksista ja 27 % toimintatuloista.

Toimintatuloista suurin osa, 42 % tuli muihin toimintatuloihin sisältyvistä ulkoisista vuokratuloista.

Toimintamenot, rahoitus ja poistot

Tulovirralla katettavia toimintamenoja, rahoituskuluja ja poistoja oli tuloslaskelmassa yhteensä 27,387 milj. euroa. Puolet näistä oli henkilöstömenoja ja lähes neljäsosa palvelujen ostoa.

Lisäksi tuloslaskelmaan sisältyi yhteensä -0,775 milj. euroa satunnaisia eriä, joista annetaan tarkempi selvitys tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tilikauden tulos oli lopulta huomattavasti odotettua parempi.

2.4 Investointien toteutuminen

Vuoden 2023 talousarvion investointiosassa yli 168.000 euron hankkeille myönnetty määrärahat ja tuloarviot ovat olleet valtuustoon nähden sitovia, ja pienempien kohteiden määrärahat ovat olleet lautakuntia sitovia sillä tarkkuudella, joilla valtuusto on määrärahan ja tuloarvion vahvistanut – ellei sitovalla perusteella ole toisin määrätty.

Merkittävimpiä investointihankkeita olivat Haukirinteen kaava-alue, Isoahon kevytliikenneväylä ja vanhan Viitasaaren matkailun kehittäminen (Lyhty ympäristöineen). Logistiikkakeskus Wiilo -hanke käynnistyi.

Hankeryhmä Hanke	TA 2023	TA muutettu 2023	Toteuma 2023	Poikkeama euroa	%
Maa- ja vesialueet, netto	-100	-100	-66	34	-33,5 %
Tulot	0	0	12	12	
Kiinteistöjen myynti			12	12	
Menot	-100	-100	-79	21	-21,4 %
Kiinteistöjen ostot	-100	-100	-79	21	-21,4 %
Liikenneväylät ja kunnallistekniikka / Wiilo, netto	0	-100	-7	93	-93,1 %
Tulot	0	0	0	0	
Menot	0	-100	-7	93	-93,1 %
Logistiikkakeskusalue Wiilo		-100	-7	93	-93,1 %
Liikenneväylät ja kunnallistekniikka, netto	-1 450	-1 350	-1 088	262	-19,4 %
Tulot	0	0	0	0	
Menot	-1 450	-1 350	-1 088	262	-19,4 %
Isoahontien kevyen liikenteen väylä	-470	-370	-170	200	-54,0 %
Maankaatopaikka	-30	-30	-19	11	-37,3 %
Haukirinteen kaava-alue	-500	-500	-440	60	-11,9 %
Kaavatiet	-370	-370	-374	-4	1,1 %
Katuvalaistus	-50	-50	-58	-8	16,9 %
Hulevedet	-30	-30	-27	3	-11,3 %
Liikuntapaikat, puistot, torit ja muut yleiset alueet, netto	-645	-728	-660	68	-9,3 %
Tulot	0	0	0	0	
Menot	-645	-728	-660	68	-9,3 %
Venesatamat ja rantautumispaikat	-40	-40	-31	9	-22,7 %
Tori, puistot ja yleiset alueet	-30	-30	-15	15	-49,4 %
Leikkipuistot	-60	-60	-59	1	-1,4 %
Liikunta-alueet ja uimarannat	-80	-80	-80	0	0,0 %
Vanhan Viitasaaren matkailun kehittäminen	-390	-460	-441	19	-4,2 %
Savivuoren laskettelukeskus: varusteet	-30	-43	-23	20	-47,3 %
Uimahalli: kalusteet	-15	-15	-12	3	-21,9 %

Hankeryhmä	TA	TA muutettu	Toteuma	Poikkeama	
Hanke	2023	2023	2023	euroa	%
Talonrakennus, netto	-475	-445	-207	238	-53,5 %
Tulot	280	280	527	247	88,1 %
Öljyntorjuntavarasto	245	245	162	-83	-33,9 %
Huopanan kirjailijaresidenssi	35	35	0	-35	-100,0 %
Museorakennukset	0	0	100	100	
Jätehuoltopisteen myynti		0	73	73	
Vanhan paloaseman myynti		0	191	191	
Menot	-755	-725	-734	-9	1,2 %
Uimahalli: peruskorjaus	-100	-100	-31	69	-69,5 %
Kaupungintalo: peruskorjaus	-200	-85	-76	9	-11,1 %
Käsityökeskus: korjauksia	-25	-50	-49	1	-1,3 %
Öljyntorjuntavarasto: uudisrakennus	-245	-245	-250	-5	2,2 %
Lyhty (VV-hanke): peruskorjaus ja muutos		0	-37	-37	
Museorakennukset: korjauksia	-30	-50	-151	-101	202,7 %
Koliman leirikeskus: korjauksia	-20	-20	-18	2	-7,8 %
Nuorisotalo: korjauksia	-25	-25	-16	9	-35,9 %
Kymönkosken koulu: korjauksia	-50	-50	-38	12	-25,0 %
Huopanan kirjailijaresidenssi					
Päiväkeskus (Hyvaks vuokratila): piha-alue	-10	-10	0	10	-100,0 %
Varastotoiminta: perustaminen	-50	-50	-48	2	-4,9 %
Paloasema: lattianpinnoitteen korjaus		-40	-20	20	-50,5 %
Irtain käyttöomaisuus, netto	-379	-366	-301	65	-17,7 %
Tulot	0	0	0	0	
Menot	-379	-366	-301	65	-17,7 %
Puhtauspalvelu: koneet ja laitteet	-15	-15	0	15	-100,0 %
Ruokapalvelu: koneet ja laitteet	-45	-45	-45	0	0,5 %
Yhdyskuntatekniikka: koneet ja laitteet	-90	-90	-90	0	0,0 %
Liikuntapaikat: koneet ja laitteet	-48	-48	-46	2	-5,1 %
Tilapalvelu: koneet ja laitteet	-70	-70	-63	7	-9,9 %
ICT-kalustohankinnat	-45	-45	-43	2	-3,7 %
Koliman leirikeskus: leikkivälineet	-15	-15	-14	1	-7,6 %
Metsätyömuseo: perusnäyttelyn uusiminen	-25	-12	0	12	-100,0 %
Varhaiskasvatuksen irtaimisto	-26	-26	0	26	-100,0 %
Osakkeet ja osuudet, netto	0	0	0	0	
Tulot	0	0	0	0	
Menot	0	0	0	0	
Investoinnit yhteensä, netto	-3 049	-3 089	-2 330	759	-24,6 %
Tulot	280	280	539	259	92,4 %
Menot	-3 329	-3 369	-2 869	500	-14,8 %

2.5 Rahoitusosan toteutuminen

Valtuustoon nähden sitovat erät talousarvion rahoitusosassa ovat antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

RAHOITUSLASKELMA	TA	TA muutettu	Toteuma	Poikkeama	
	2023	2023	2023	euroa	%
Toiminnan rahavirta	4 291 585	3 298 601	5 367 915	2 069 313	62,7 %
Vuosikate	4 291 583	4 103 666	6 308 428	2 204 762	53,7 %
Satunnaiset erät	0	-805 067	-774 602	30 465	-3,8 %
Tulorahoituksen korjauserät	2	2	-165 912	-165 914	
Investointien rahavirta	-3 039 000	-2 710 243	-2 330 290	379 954	-14,0 %
Investointimenot	-3 319 000	-3 255 082	-2 707 386	547 696	-16,8 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	280 000	280 000	100 000	-180 000	-64,3 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	264 839	277 097	12 258	4,6 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 252 585	588 358	3 037 625	2 449 267	416,3 %
Rahoituksen rahavirta	-1 252 585	-1 252 585	-3 544 142	-2 291 557	182,9 %
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0	
Lainakannan muutokset	-1 252 585	-1 252 585	-1 616 677	-364 092	29,1 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-960 000	-960 000	-616 677	343 323	-35,8 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-292 585	-292 585	-1 000 000	-707 415	241,8 %
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	-1 927 465	-1 927 465	
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	-664 227	-506 517	157 710	-23,7 %

Lainakannan muutokset olivat tilikaudella suunniteltua suurempia: pitkäaikaisten lainojen vähennys oli suunniteltua pienempi mutta lyhytaikaisten vastaavasti suurempi.

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	2023	2022
ulkoinen		
Toimintatuotot	8 348 962,00	35 232 424,30
Myyntituotot	2 925 261,90	25 421 542,62
Maksutuotot	447 578,97	5 001 211,95
Tuet ja avustukset	1 102 204,71	2 646 719,19
Muut toimintatuotot	3 873 916,42	2 162 950,54
Vuokratuotot	3 487 625,00	1 850 447,46
Muut toimintatuotot	386 291,42	312 503,08
Toimintakulut	-24 268 638,05	-84 807 303,31
Henkilöstökulut	-13 708 929,23	-35 592 106,72
Palkat ja palkkiot	-10 967 411,65	-28 347 007,60
Henkilösivukulut	-2 741 517,58	-7 245 099,12
Eläkekulut	-2 354 830,67	-6 194 097,17
Muut henkilösivukulut	-386 686,91	-1 051 001,95
Palvelujen ostot	-6 241 481,16	-40 100 840,79
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 487 361,26	-4 633 757,78
Avustukset	-732 196,84	-2 196 673,81
Muut toimintakulut	-1 098 669,56	-2 283 924,21
Toimintakate	-15 919 676,05	-49 574 879,01
Verotulot	12 793 313,71	23 462 490,26
Valtionosuudet	9 733 841,00	27 734 213,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-299 050,82	244 252,13
Korkotuotot	125 571,13	370 322,08
Muut rahoitustuotot	58 781,13	54 750,20
Korkokulut	-417 884,74	-91 260,65
Muut rahoituskulut	-65 518,34	-89 559,50
Vuosikate	6 308 427,84	1 866 076,38
Poistot ja arvonalentumiset	-2 819 277,81	-2 842 231,53
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 819 277,81	-2 842 231,53
Satunnaiset erät	-774 601,51	0,00
Satunnaiset tuotot	44 765,06	
Satunnaiset kulut	-819 366,57	
Tilikauden tulos	2 714 548,52	-976 155,15
Vapaaehtoiset varaukset +/-	-2 713 000,00	
Tilikauden yli-/ alijäämä	1 548,52	-976 155,15

3.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
Toiminnan rahavirta	5 367 914,65	1 838 902,92
Vuosikate	6 308 427,84	1 866 076,38
Satunnaiset erät	-774 601,51	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	-165 911,68	-27 173,46
Investointien rahavirta	-2 330 289,50	-2 556 016,40
Investointimenot	-2 707 386,00	-2 831 098,79
Rahoitusosuudet investointimenoihin	100 000,00	220 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	277 096,50	55 082,39
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 037 625,15	-717 113,48
Antolainauksen muutokset	0,00	-860 886,28
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-2 003 121,70
Antolainasaamisten vähennys	0,00	1 142 235,42
Lainakannan muutokset	-1 616 677,19	-645 215,46
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	22 370,74
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-616 677,19	-667 586,20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 927 464,62	2 058 666,16
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-355 508,14	-60 177,43
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	5 691,50
Saamisten muutos	4 250 082,29	-2 160 255,09
Korottomien velkojen muutos	-5 822 038,77	4 273 407,18
Rahoituksen rahavirta	-3 544 141,81	552 564,42
Rahavarojen muutos	-506 516,66	-164 549,06
Rahavarat 31.12.	12 299 595,98	12 806 112,64
Rahavarat 1.1.	-12 806 112,64	-12 970 661,70
Rahavarojen muutos	-506 516,66	-164 549,06

3.3 Tase

TASE	2023	2022
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	52 719 965,21	54 997 978,86
I Aineettomat hyödykkeet	12 416,39	60 797,91
Aineettomat oikeudet	12 416,39	60 797,91
II Aineelliset hyödykkeet	42 589 465,10	42 963 001,92
Maa- ja vesialueet	5 225 406,85	5 158 912,81
Rakennukset	29 920 587,07	30 383 361,75
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 574 639,64	5 031 897,33
Koneet ja kalusto	714 182,84	665 298,47
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	154 648,70	1 723 531,56
III Sijoitukset	10 118 083,72	11 974 179,03
Osakkeet ja osuudet	8 118 083,72	9 974 179,03
Muut lainasaamiset	2 000 000,00	2 000 000,00
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 121,76	3 985,34
Lahjoitusrahastojen varat	5 121,76	3 985,34
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 108 465,24	18 905 780,21
I Vaihto-omaisuus	0,00	40 716,02
Aineet ja tarvikkeet	0,00	40 716,02
II Saamiset	1 808 869,26	6 058 951,55
Pitkäaikaiset saamiset	504 433,59	608 967,66
Myyntisaamiset	504 433,59	608 967,66
Lyhytaikaiset saamiset	1 304 435,67	5 449 983,89
Myyntisaamiset	580 419,98	2 431 093,42
Lainasaamiset	124 957,40	136 791,88
Siirtosaamiset	599 058,29	2 882 098,59
III Rahoitusarvopaperit	9 753 102,92	9 690 597,05
Osakkeet ja osuudet	9 753 102,92	9 690 597,05
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 546 493,06	3 115 515,59
VASTAAVAA	66 833 552,21	73 907 744,41

TASE	2023	2022
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	48 696 712,94	47 699 984,39
I Peruspääoma	22 056 604,26	21 061 424,23
II Arvonkorotusrahasto	265 749,54	265 749,54
III Muut omat rahastot	33 487,12	33 487,12
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	26 339 323,50	27 315 478,65
V Tilikauden yli-/alijäämä	1 548,52	-976 155,15
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 713 000,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	2 713 000,00	0,00
C PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	159 304,20	513 675,92
Valtion toimeksiannot	13 591,28	30 458,10
Lahjoitusrahastojen pääomat	130 459,29	161 758,31
Muut toimeksiantojen pääomat	15 253,63	321 459,51
E VIERAS PÄÄOMA	15 264 535,07	25 694 084,10
I Pitkäaikainen	4 453 449,36	5 066 642,16
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 950 000,00	4 550 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	108 775,47	121 968,27
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	394 673,89	394 673,89
II Lyhytaikainen	10 811 085,71	20 627 441,94
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 600 000,00	7 600 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	12 672,06	16 156,45
Saadut ennakot	15 445,00	4 876,50
Ostovelat	2 016 764,70	7 625 313,40
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	755 724,61	1 186 316,17
Siirtovelat	1 410 479,34	4 194 779,42
VASTATTAVAA	66 833 552,21	73 907 744,41

3.4 Konsernitilinpäätöksen laskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA	2023	2022
Toimintatuotot	11 654 609,24	57 560 269,30
Toimintakulut	-28 901 979,40	-105 716 504,72
Toimintakate	-17 247 370,16	-48 156 235,42
Verotulot	12 727 161,75	23 400 966,48
Valtionosuudet	11 997 077,11	29 928 273,22
Rahoitustuotot ja -kulut	-486 595,62	141 821,41
Korkotuotot	186 845,70	360 087,24
Muut rahoitustuotot	72 883,02	248 961,99 *
Korkokulut	-679 015,00	-359 988,59 *
Muut rahoituskulut	-67 309,34	-107 239,23
Vuosikate	6 990 273,08	5 314 825,69
Poistot ja arvonalentumiset	-3 834 352,58	-5 205 467,39
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 834 352,58	-5 205 467,39
Satunnaiset erät	-774 601,51	347 527,19
Tilikauden tulos	2 381 318,99	456 885,49
Tilinpäätössiirrot	-2 713 646,96	1 007,89
Tilikauden yli-/ alijäämä	-332 327,97	457 893,38

* Vertailutieto korjattu

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
Toiminnan rahavirta	6 049 759,89	5 635 935,88
Vuosikate	6 990 273,08	5 314 825,69
Satunnaiset erät	-774 601,51	347 527,19
Tulorahoituksen korjauserät	-165 911,68	-26 417,00
Investointien rahavirta	-2 609 133,96	-3 548 343,44
Investointimenot	-3 149 187,59	-3 832 949,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	100 000,00	220 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	440 053,63	64 605,56
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 440 625,93	2 087 592,44
Antolainauksen muutokset	0,00	-860 886,28
Antolainasaamisten lisäys	0,00	1 142 235,42
Antolainasaamisten vähennys	0,00	-2 003 121,70
Lainakannan muutokset	-2 237 808,53	-656 188,74
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	2 487 290,74
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 237 808,53	-3 143 479,48
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000,00	0,00
Oman pääoman muutokset	-434 534,78	-18 121,51
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 413 617,05	-676 920,54
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokse	-186 809,05	-60 205,65
Vaihto-omaisuuden muutos	46 171,50	18 001,85
Saamisten muutos	4 605 941,36	-5 119 720,70
Korottomien velkojen muutos	-5 878 920,86	4 485 003,96
Rahoituksen rahavirta	-4 085 960,36	-2 212 117,07
Rahavarojen muutos	-645 334,43	-124 524,63
Rahavarat 31.12.	15 709 263	16 460 908,67
Rahavarat 1.1.	-16 354 598	-16 585 429,30
Rahavarojen muutos	-645 334,43	-124 520,63

KONSERNITASE (lyhennetty)	2023	2022
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	57 116 035,64	78 666 365,01
I Aineettomat hyödykkeet	228 298,40	2 132 007,19
Aineettomat oikeudet	209 449,78	2 102 832,21
Muut pitkävaikutteiset menot	18 848,62	29 174,98
II Aineelliset hyödykkeet	55 655 982,47	74 424 305,74
Maa- ja vesialueet	6 110 681,32	6 838 695,45
Rakennukset	41 463 992,10	58 319 199,59
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 627 586,05	5 744 532,03
Koneet ja kalusto	981 113,19	1 676 076,40
Muut aineelliset hyödykkeet	252 864,68	58 543,03
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	219 745,13	1 787 258,50
III Sijoitukset	1 231 754,77	2 110 052,08
Osakkuusyhteisöosuudet	509 263,63	509 263,63
Osakkeet ja osuudet	711 491,14	1 526 900,47
Muut saamiset	11 000,00	73 887,98
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	155 731,62	363 871,58
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 964 189,50	27 482 182,14
I Vaihto-omaisuus	40 539,98	361 205,46
II Saamiset	2 212 086,20	10 660 068,01
Pitkäaikaiset saamiset	519 785,05	624 729,45
Lyhytaikaiset saamiset	1 692 301,15	10 035 338,56
III Rahoitusarvopaperit	10 806 896,03	10 654 205,49
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 904 667,29	5 806 703,18
VASTAAVAA	75 235 956,76	106 512 418,73
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	48 172 411,43	44 642 603,68
I Peruspääoma	22 056 636,33	21 061 456,30
III Arvonkorotusrahasto	586 275,95	586 172,04
IV Muut omat rahastot	355 967,80	366 196,53
V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	22 792 859,32	22 170 885,42
VI Tilikauden yli-/alijäämä	2 380 672,03	457 893,39
B VÄHEMMISTÖOSUUDET	146 525,72	146 525,72
C PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	747 316,57
Muut pakolliset varaukset	0,00	747 316,57
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	518 038,77	875 343,41
E VIERAS PÄÄOMA	26 398 980,84	60 100 629,35
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	12 474 478,38	32 724 576,05
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	402 530,39	402 530,39
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	8 223 137,40	10 103 569,07
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5 298 834,67	16 869 953,84
VASTATTAVAA	75 235 956,76	106 512 418,73

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen varastotavaran hankinta-arvoon.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutokset ja muutosten vaikutukset

Ei ilmoitettavaa.

3) Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Tarkennukset ja korjaukset edellisen tilikauden vertailutietoihin on merkitty tiedon esittämiskohtaan.

4) Selvitys edellistä tilikautta koskevien tietojen vertailukelpoisuudesta

Tuloslaskelmassa edellisen tilikauden 2022 vertailutiedoissa on mukana perusturvan ja siihen liittyvien tukipalvelujen sekä erikoissairaanhoidon ja pelastustoimen osuudet ulkoisista toimintatuloista ja -menoista. Tilikauden 2022 toimintatuloihin sisältyy perusturvan saama 1.239.303 euron suuruinen Covid-19 tuki. Tilikauden 2022 toimintamenoihin sisältyy kaupungin maksama osuus Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisesta, yhteensä 2.159.170,15 euroa, josta riidanalainen osuus on 602.004,10 euroa. Tilikauden 2022 verotulot ja valtionosuudet ovat sote-uudistusta edeltäneen rahoitusjärjestelmän mukaiset.

Taseessa edellisen tilikauden 2022 vertailutiedoissa on mukana 31.12.2022 Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirretty omaisuus ja lomapalkkavelka. Siirron vaikutus taseen loppusummaan on -1.995.653,04 euroa.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavaa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös on laadittu 29.2.2024 mennessä toimitetun aineiston pohjalta.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Konsernitaseen vertailukelpoisuuteen merkittävästi vaikuttavat muutokset konsernin rakenteessa

Konsernitaseessa edellisen tilikauden 2022 vertailutiedoissa on mukana kaupungin osuus Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä. Kuntayhtymä siirtyi 31.12.2022 osaksi Keski-Suomen hyvinvointialuetta ja jäsenkuntien omistus purkautui. Muutoksen vaikutus konsernitaseen loppusummaan oli -25.683.985,80 euroa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut: ei ilmoitettavaa.

Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä: ei ilmoitettavaa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)

	Kunta	
	2023	2022
Yleishallinto	1 319 712,22	1 246 603,17
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 146 397,09	1 238 175,10
Yhdyskuntapalvelut	4 014 564,06	2 558 072,62
Ympäristöpalvelut	1 868 288,63	1 687 753,36
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	0,00	28 501 820,05
Toimintatuotot yhteensä	8 348 962,00	35 232 424,30

7) Verotulojen erittely

	Kunta	
	2023	2022
Kunnan tulovero	8 405 161,09	17 988 901,00
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 373 263,31	3 415 969,94 *
Kiinteistövero	2 014 889,31	2 057 619,32 *
Verotulot yhteensä	12 793 313,71	23 462 490,26

* Vertailutieto korjattu

8) Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2023	2022
Peruspalvelujen valtionosuus	8 548 461,00	23 379 226,00 *
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 848 308,00	4 954 320,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-127 633,00	25 848,00
Verotulomenetysten korvaus	1 313 013,00	4 329 139,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	9 733 841,00	27 734 213,00

* Vertailutieto korjattu

9) Palvelujen oston erittely

	Kunta	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	1 260 209,90	30 642 949,40
Muiden palvelujen ostot	4 981 271,26	9 457 891,39
Palvelujen ostot yhteensä	6 241 481,16	40 100 840,79

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytyksiin annetut tuet

Ei ilmoitettavaa.

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa, jonka valtuusto on hyväksynyt 11.11.1996. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet	tasapoisto	3-5 vuotta
Perustamis- ja järjestelymenot	tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	3 vuotta
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta
Muut	tasapoisto	3 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	30-40 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset, kaupungintalo	tasapoisto	50 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset, uimahalli	tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto	15-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	15-30 vuotta
Asuinrakennukset kiviset	tasapoisto	40 vuotta
Asuinrakennukset puiset	tasapoisto	30 vuotta
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto	10-15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto	15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	10 %
Vesijohtoverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Vesi- yms. laitojen koneet ja laitteet	menojäännöspoisto	25 %
Alukset ja muut uivat työkoneet	tasapoisto	10 vuotta
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	10 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	10 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8 409,39 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

12) Pakollisten varausten muutokset

Ei ilmoitettavaa.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot		29 152,72		29 152,72
Rakennusten luovutusvoitot	165 745,78		165 745,78	
Luovutusvoitot yhteensä	165 745,78	29 152,72	165 745,78	29 152,72
Muut toimintakulut				
Rakennusten luovutustappiot		1 979,26		1 979,26
Luovutustappiot yhteensä	0,00	1 979,26	0,00	1 979,26

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Vahingonkorvaus Savivuoren tuulimyllyn tulipalosta	14 300,00		14 300,00	
K-S Pelastuslaitos -liikelaitoksen taloudellinen loppuselvitys	30 465,06		30 465,06	
Satunnaiset tuotot yhteensä	44 765,06	0,00	44 765,06	0,00
Satunnaiset kulut				
Hämeenlinnan HAO 1729/2023 päätös lastensuojelukustannusten korvaamisesta: palautus Kinnulan kunnalle, myyntisaamisen alaskirjaus	-819 366,57		-819 366,57	
Satunnaiset kulut yhteensä	-819 366,57	0,00	-819 366,57	0,00

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korko

	Kunta	
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	51 394,95	26 404,05
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot yhteensä	51 394,95	26 404,05

16) Poistoeron muutokset

Ei ilmoitettavaa.

Tasetta koskevat liitetiedot

**17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjautumattomat menot ja pää-
oma-alennukset**

Ei ilmoitettavaa.

18) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen

Ei ilmoitettavaa.

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet		Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet				
		Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat
Poistamaton hankintameno 1.1.	41 996,48	41 996,48	5 158 912,81	30 383 361,75	5 031 897,33	585 379,19	1 723 531,56	42 883 082,64		
Lisäykset tilikauden aikana	1 887,00	1 887,00	78 586,00	1 871 457,47	2 081 516,44	410 333,73		4 441 893,64		
Rahoitusosuudet tilikaudella				100 000,00				100 000,00		
Vähennykset tilikauden aikana			12 091,96	186 642,20				1 568 882,86		
Siirrot erien välillä										
Tilikauden poisto	31 467,09	31 467,09		2 047 589,95	538 774,13	281 530,08		2 867 894,16		
Arvonlennukset ja niiden palautukset										
Aktivoidut korkomenot										
Poistamaton hankintameno 31.12.	12 416,39	12 416,39	5 225 406,85	29 920 587,07	6 574 639,64	714 182,84	154 648,70	42 589 465,10		
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12	12 416,39	12 416,39	5 225 406,85	29 920 587,07	6 574 639,64	714 182,84	154 648,70	42 589 465,10		

Sijoitukset	Osakkeet ja osuudet			Joukkovelkakirja-, muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet	Osakkeet Kunta-omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Jvk-laina-saamiset	Saamiset kunta-yhtymät yhteisöt	Saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	6 809 194,18	509 263,63	450 880,21	348 624,70	8 117 962,72	2 000 000,00	2 000 000,00
Lisäykset			121,00		121,00		
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Hankintameno 31.12.	6 809 194,18	509 263,63	450 880,21	348 745,70	8 118 083,72	2 000 000,00	2 000 000,00
Arvonlennukset							
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 809 194,18	509 263,63	450 880,21	348 745,70	8 118 083,72	2 000 000,00	2 000 000,00

20) Omistukset muissa yhteisöissä, tytäryhteisöt

21) Omistukset muissa yhteisöissä, kuntayhtymät

22) Omistukset muissa yhteisöissä, yhteisyhteisöt ja omistusyhteisyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt								Kuntakonsernin osuus (1000 €)	
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta			
Tytäryhteisöt									
Viitasaaren Vuokra-asunnot Oy	0177293-4	100,00 %	100,00 %	2 352	8 083	0			
Wiitaseudun Yrityspalvelu Oy	0177322-4	100,00 %	100,00 %	4 610	2 444	5			
Kehittämissyhtiö Witas Oy	1865161-0	100,00 %	100,00 %	333	220	-65			
Keskittien Kauppakiinteistö Oy	0629874-1	100,00 %	100,00 %	335	39	-2			
Viitasaaren Koulutuskiihteistö Oy	1061981-9	76,00 %		573	32	-4			
				8 203	10 818	-66			
Kuntayhtymät									
Keski-Suomen liitto	0830155-3	2,14 %		18	415	3			
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	0208589-6	12,37 %		2 956	316	-64			
Osakkuusyhteisöt									
Pohjoisen Keski-Suomen Verkkopalvelut Oy	1608786-8	20,00 %							
Sammakkokangas Oy	1857139-7	11,49 %							
Viitasaaren Liikennekiinteistö Oy	0177312-8	27,65 %							
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt				0	0	0			
As Oy Pihkurinsuu	0177279-0	21,69 %							

23) Saamisten erittely

	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				2 100,00
Lainasaamiset	2 000 000,00		2 000 000,00	
Muut saamiset		11 741,81		
Yhteensä	2 000 000,00	11 741,81	2 000 000,00	2 100,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		20,01		3 258,59
Yhteensä	0,00	20,01	0,00	3 258,59
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	2 000 000,00	11 761,82	2 000 000,00	5 358,59

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta			56 000,00	170 000,00
EU-tuet ja avustukset			87 085,68	
Muut siirtosaamiset			222 350,60	2 712 098,59
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0,00	0,00	365 436,28	2 882 098,59
Siirtosaamiset yhteensä				

25) Oma pääoma

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	21 061 424,23	21 061 424,23	22 056 604,26	21 061 424,23
Lisäykset	32,07	32,07		
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	21 061 456,30	21 061 456,30	22 056 604,26	21 061 424,23
Arvonkorotusrahasto 1.1.	586 172,04	585 415,02	265 749,54	265 749,54
Lisäykset	103,91	757,02		
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	586 275,95	586 172,04	265 749,54	265 749,54
Muut omat rahastot 1.1.	366 196,53	366 196,53	33 487,12	33 487,12
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta	-10 228,73			
Muut omat rahastot 31.12.	355 967,80	366 196,53	33 487,12	33 487,12
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	22 170 885,42	21 793 185,63	26 339 323,50	27 315 478,65
Oikaisu edellisen tilikauden tulokseen	621 973,90	377 699,79		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	22 792 859,32	22 170 885,42	26 339 323,50	27 315 478,65
Tilikauden ylijäämä	2 380 672,03	457 893,39	1 548,52	-976 155,15
Oma pääoma yhteensä	47 177 231,40	44 642 603,68	48 696 712,94	47 699 984,39

Edellisten tilikausien ylijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kunta	
	2023	2022
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	26 339 323,50	27 315 478,65
Tilikauden yli-/alijäämä	1 548,52	-976 155,15
Investointivaraukset 31.12.	2 173 000,00	0,00
Kertynyt ylijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	28 513 872,02	26 339 323,50

26) Erittely poistoerosta

Ei ilmoitettavaa.

27) Erittely pitkäaikaisista vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Kunta	
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 550 000,00	2 150 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 550 000,00	2 150 000,00

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista: alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuskamat

	Kunta	
	2023	2022
Kuntarahoitus Oyj	3 000 000,00	3 000 000,00
korko-%	4,07	1,60
Nordea Pankki Suomi Oyj	1 000 000,00	2 000 000,00
korko-%	4,15	2,14
OP Yrityspankki Oy	2 000 000,00	2 000 000,00
korko-%	4,10	1,82
Kuntatodistuskamat yhteensä	6 000 000,00	7 000 000,00

29) Pakolliset varaukset

Ei ilmoitettavaa.

30) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

	Kunta			
	2023		2022	
	pitkäaikainen	lyhytaikainen	pitkäaikainen	lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		28 490,30		63 220,82
Yhteensä	0,00	28 490,30	0,00	63 220,82
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat		3 746,00		104 682,50
Yhteensä	0,00	3 746,00	0,00	104 682,50
Velat osakkuusyhteisöille				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	32 236,30	0,00	167 903,32

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä

Ei ilmoitettavaa.

32) Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

Ei ilmoitettavaa.

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 303 814,50	6 002 091,32	1 260 754,88	4 162 347,65
Korkojaksotukset	126 707,43	32 431,77	53 386,76	32 431,77
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 430 521,93	6 034 523,09	1 314 141,64	4 194 779,42

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi kaupunki on antanut omaisuuttaan

Ei ilmoitettavaa.

35) Vakuudet, jotka kaupunki on muuten antanut puolestaan

Ei ilmoitettavaa.

36) Vakuudet, jotka kaupunki on antanut samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Ei ilmoitettavaa.

37) Yhteenlaskettu arvo kaupungin antamista muista kuin kohdissa 34-36 tarkoitetuista vakuuksista

Ei ilmoitettavaa.

38) Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut			5 255,00	423 878,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut			41 644,41	99 549,79
Maa-alueiden vuokravastuut				
Muut vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	0,00	0,00	46 899,41	523 427,79
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus			19 487,00	382 706,00
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39) Kaupungin antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	Kunta	
	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	18 393 665,00	18 393 665,00
Jäljellä oleva pääoma	10 246 168,25	10 662 471,92

40) Muut kaupungin antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

	Kunta	
	2023	2022
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	1 634 636,00	1 610 113,00
Jäljellä oleva pääoma	944 636,49	1 040 113,00
Kaupungin osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	39 298,00	28 238,00

41) Muut kaupunkia koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Kunta	
	2023	2022
Arvonlisäveron mahdollinen palautusvastuu	1 254 515,51	1 523 258,91

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

	Kunta	
	2023	2022
Yleishallinto	31	12
Perusturva	0	408
Sivistystoimi	171	158
Tekninen toimi	48	129
Ympäristötoimi	33	
Yhteensä	283	707

43) Taseeseen aktivoitunut henkilöstömenot

	Kunta	
	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mkaan	13 708 929,23	35 592 106,72
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	69 190,15	56 969,10
Henkilöstökulut yhteensä	13 778 119,38	35 649 075,82

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2023	2022
Suomen Keskustapuolue	4 314,75	4 512,75
Kokoomuspuolue	442,00	368,00
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	4 602,00	5 341,50
Suomen Vasemmistoliitto	923,00	943,00
Perussuomalaiset	1 100,25	1 901,00
Suomen Kristillisdemokraatit	452,00	370,00
Pihtiputaan parhaaksi	192,00	433,00
Luottamushenkilömaksut yhteensä	12 026,00	13 869,25

45) Tilintarkastusyhteisölle suoritettavat palkkiot eriteltynä

	Kunta	
	2023	2022
Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy	19 867,49	18 560,85
Project-Top Solutions Oy	1 311,77	846,77
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	21 179,26	19 407,62

46) Tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Ei ilmoitettavaa.

5 Luettelot ja selvitykset

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Kirjanpitokirjat:

Tasekirja	Käyttöomaisuuskirjanpito
Tase-erittelyt	Palkkaluettelot
Päiväkirjat	Laskutuspäiväkirjat
Pääkirja	

Tositelajit:

002	Muistiotositteet
006	Tilinavaussaldot
107	Lähitapiola sijoitussalkku
101	Ostoreskontran suoritukset
151	Myyntireskontran suoritukset
201	Pankkitositteet
301	Palkat
401	Ostolaskut taloustoimisto
405	Kierrätettävät ostolaskut
601	Huoneistojen vuokrat
602	Tekninen osasto
608	Maa-alueiden vuokrat
609	Yleishallinnon laskut
611	Teollisuus-ym.tilojen vuokrat
612	Ympäristölautakunnan laskutus
613	Vuokralaskut tekninen
615	Taloustoimiston laskut
616	Musiikkiopiston laskut
624	Sivistystoimen laskut
625	Iltapäivähoito
629	Venepaikkamaksut
634	Kauppahintasaamisten laskut
685	Kuljetuspalvelun omavastuu
691	Jätelaskut
693	Puutarhapalstojen laskut
695	Rakennusvalvontamaksut
698	Käyttöomaisuus
999	Tilinpäätössimulointi

Luettelo käytetyistä tilikirjoista

Vuoden 2023 tilinpidossa on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja:

- Tasekirja sidottuna
- Päiväkirja atk-tulosteena
- Pääkirja sidottuna

6 Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Viitasaarella 18.3.2024

Hilma Vepsäläinen

kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja

Jussi Kananen

kaupunginhallituksen jäsen

Seppo Kauppinen

kaupunginhallituksen jäsen

Ilpo Manninen

kaupunginhallituksen jäsen

Risto Rossi

kaupunginhallituksen jäsen

Teuvo Ruuhi

kaupunginhallituksen jäsen

Tuija Tuikkanen

kaupunginhallituksen jäsen

Outi Vornanen

kaupunginhallituksen jäsen

Anu Paananen

kaupunginhallituksen varajäsen

Helena Vuopionperä-Kovanen

kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta erillisen kertomuksen.

Viitasaarella __ / __ 2024

TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy, tilintarkastusyhteisö

Jukka Vuorio, tilintarkastaja JHT, HT